A

BUDAPESTI VI. KERÜLETI

MAGY. KIR. ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM

TIZENNYOLCADIK

ÉVI ÉRTESITŐJE

AZ 1915—1916-IK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:

DR. FINÁLY GÁBOR

IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1916.

FRITZ ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJA, NAP-UTCA 13.

A

BUDAPESTI VI. KERÜLETI

MAGY. KIR. ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM

TIZENNYOLCADIK

ÉVI ÉRTESITŐJE

AZ 1915—1916-IK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:

DR. FINÁLY GÁBOR

IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1916.

FRITZ ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJA, NAP-UTCA 13.

A főgimnázium rövid története.

1898. Az intézet alapítási éve. Ez évben a *Dr. Wagner Alajos* igazgatása alatt álló V. ker. m. kir. áll. főgimnázium fiókintézete volt három első osztállyal. Az intézet helyisége a VI., Lovag-utca 18. és 19. számú bérházai.

1899. Az intézet önállóvá lesz. Első igazgatója *Dr. Szele Róbert*, aki 1907 február 12-ig vezette az intézetet.

1901. A Segítő-Egyesület alapítása. Alapítója és első elnöke *Gaal Mózes*.

1904. A Gyulai Pál Önképzőkör alapítása. Első vezetője *Dr. Viszota Gyula*.

1905. Az intézet teljes főgimnáziummá lesz.

1906. Május—júniusban volt az első érettségi vizsgálat. Elnöke volt *Dr. Erődi Béla*, tanker. kir. főigazgató.

1907. Február 12-től augusztus 23-ig *Dr. Reibner Márton* r. tanár vezette az intézetet mint helyettes igazgató.

1907. Augusztus hó 23-án *Barna Mihály* veszi át az intézet vezetését. Nyugalomba vonult 1913 augusztus 13-án.

1909. Április 14-én kezdte meg munkáját az intézet a Munkácsy-utcai saját épületében.

1911. Megalakul a Cercle Français. Első vezetője *Endrei Ákos*.

1913. Augusztus 13-án *Dr. Finály Gábor* veszi át az intézet vezetését.

1914. Az iskola épületét augusztusban és szeptemberben katonai beszállásolás foglalja el, októbertől kezdve pedig hadikórház („M. kir. Munkácsy-utcai hadikórház") van benne. A tanítás a VI. ker. áll. főreáliskola épületében (VI., Bulyovszky-u. 22.) kezdődik szept. 23-án.

1916. A hadikórház június 15-én feloszlik. Helyébe költözik a m. kir. Rokkantügyi Hivatal utókezelő gyógyintézete.

VÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

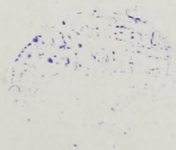

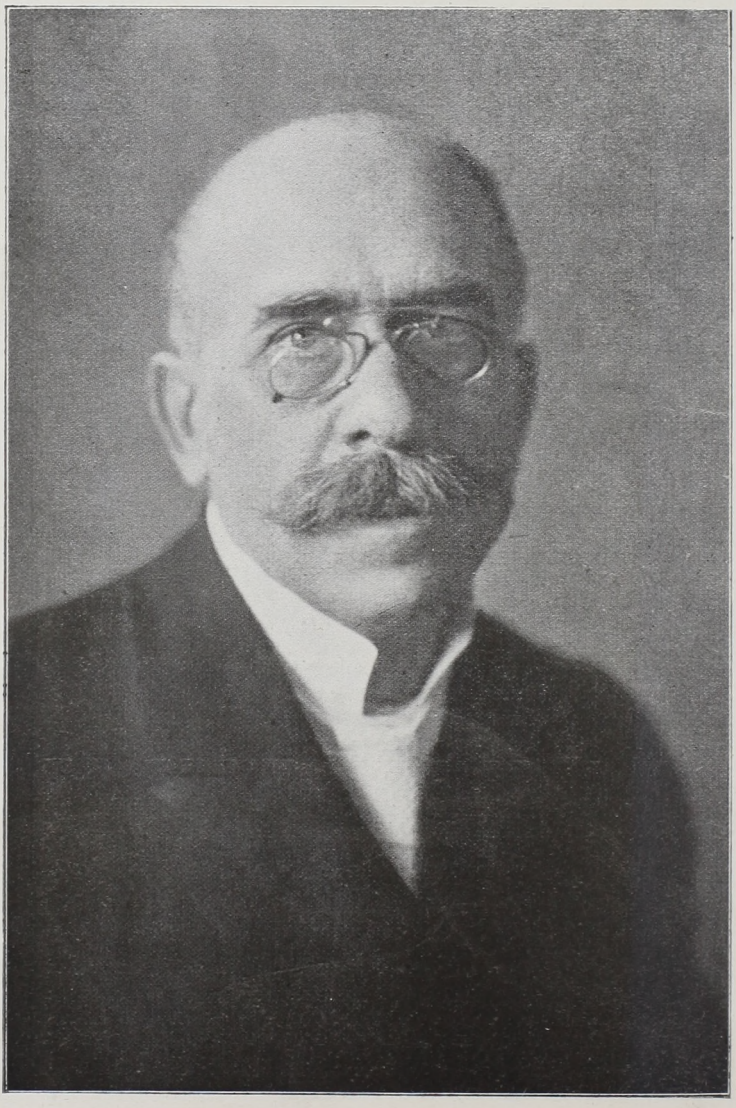

Dr. KEIL ALAJOS

1856—1916.

Dr. Keil Alajos.

1856—1916.

Fájdalmas veszteségről számol be értesítőnk. Dr. Keil Alajost, intézetünk rendes tanárát, sok évi buzgó működés után elragadta körünkből a halál. Bár hosszas betegsége sejttette a szomorú véget, arra, hogy egy jó és derék embertől örökre búcsút vegyünk, sohasem vagyunk kellőkép elkészülve, s midőn ez év március 7-én bekövetkezett elhunytának hírét vettük, a megindulásnál nem kisebb volt a döbbenet. Ó, hisz mindig ugyanazokkal a kérdésekkel ostromoljuk újra a végzetet, valahányszor egész közelünkben csapódik le az a könyörtelen függöny, mely mögé nem hat emberi szem. Nem tudunk, nem akarunk belenyugodni abba, hogy a mi még az imént életteljes valóság volt, immár csak egy emlékezés legyen s hova-tovább csak egy név, míg azt is elmossa az idők áradata.

De megjönnek a rezignáció órái, a midőn áthatva tehetetlenségünk érzetétől összeszedegetjük, a mit egyedül menthetünk még meg a pusztulástól: emlékeinket az elköltözöttről. Igy a magunk számára bizonyos fokig rekonstruálhatjuk az elhunyt egyéniségének képét. De a mit ebből papirra vetünk, az természetesen csak azoknál keltheti a valóság némi illuzióját, kiknek maguknak is vannak róla emlékeik; e körön túl többé-kevésbé holt betű marad.

Keil Alajos született Pécsett 1856. június 19-én. Érettségi vizsgálatot tett a pécsi r. k. főgimnáziumban. Tanári képesítését a budapesti orsz. középisk. tanárvizsgáló bizottság előtt szerezte meg 1882-ben a bölcseletből mint fő- s a latin philologiából mint melléktárgyból. 1883-ban bölcsészetdoktori oklevelet nyert a budapesti tud. egyetemen. 1896-ban tanári képesítést szerzett még e német nyelv- és irodalomból, 1898-ban pedig a magyar nyelv- és irodalomból. Mint rendes tanár volt alkalmazva 1882/3-tól 1885/6-ig, továbbá 1890/1-től 1892/3-ig a kassai kath. főgimnáziumban par-

montrei kanonok-áldozári minőségben, időközben pedig 1886/7-től 1889/90-ig a kassai konviktusban volt tanulmányi felügyelő. 1893-ban a szentesi városi bizottság rendes tanárnak választotta meg. 1894-ben a losonci állami főgimnáziumhoz neveztetett ki rendes tanárrá. 1896-ban a szolnoki állami főgimnáziumhoz s innen az 1900/1. tanév elejével a budapesti VI. ker. állami főgimnáziumhoz helyeztetett át.

Szerető családi kör után való vágyódása arra bírta, hogy mint világi tanár vállaljon állást és családot alapítson. S kinek alkalma volt őt gyermekei között látni vagy a kivel elbeszélgetett róluk, annak valóban nem lehetett kétsége az iránt, hogy mélyen érző atyai szív volt az, a miben egyénisége a legteljesebb módon érvényesült. A féltő gond, melylyel szeretteit körülvette, kiérzett minden szavából és tettéből, mely családjával valami vonatkozásban állt. De a mi ezt a vonását kétszeresen rokonszenvessé tette, az volt, hogy e mellett sohasem vált elfogulttá, sem másokkal szemben igazságtalanná.

Szeretet és igazságosság voltak irányítói tanári működésének is. Azon paedagogusok közé tartozott, kik elsősorban az egyéniségükkel hatnak. Tanítványainál is arra törekedett, hogy nemcsak tudásban és értelemben gyarapodjanak, hanem egyéni, emberi magatartásuk által is váljanak becsületére az iskolának. Nem szerette a lazaságot, rendet és fegyelmet tartott; midőn a súlyos betegség szervezeti energiáját kikezdte már, a gyeplőt akkor is erősen fogta még. Alig büntetett, de értett hozzá, hogyan kell csírájában elfojtani azt, a mit később büntetni kellene. A jó magaviseletet és igyekezetet mindenkor felkarolta. Tudta saját tapasztalásából, hogy vannak helyzetek, midőn erre az igyekezetre, akaratunk törhetetlenségére vagyunk utalva. De az élet megtanította arra is, hogy senkit erején felül meg ne terheljen. Nem fukarkodott az elismeréssel, ha némi alapot talált reá s szeretetére minden növendéke egyformán számot tarthatott. Az elbírálásnál igazságos mértékkel mért s ha kétes volt az eset, jó szíve sugallatát követte. A tanulók igazán atyai érzésű embert gyászolhatnak benne. Iparkodott is háláját kifejezni az osztály, az idei nyolcadik, melynek több éven át volt osztályfőnöke, midőn emlékére jutalomdíj alapításán buzgólkodott. De volt tanítványai között is szerte az országban halála bizonyára a legmélyebb részvétet keltette mindenütt.

A kartársakkal való érintkezésében ugyanaz a harmóniát kereső lélek nyilatkozott meg, mely kész volt minden érdemet

meglátni. A jó testületi szellemnek ő volt egyik leghívebb ápolója. A társalgásban élénk részt vett. Kifogyhatatlan volt az apró jellemző történetkék előadásában, melyek valaha környezetében lejátszódtak s melyeket az éppen fennforgó esetre per analogiam applikált. Kicsillogott ezekből emberismerete és jó humora. A szatirizálásra kevés hajlamot mutatott; ha ezt a hangnemet ütötték meg, mintha idegenül érezte volna magát. De sajátja volt az a szerencsésebb fajta humor, mely nem fölényeskedésből származik, hanem az élet elfogulatlan szemléletéből, mely csak leveszi a komorság nyomását a lelkekről, de nem hagy fulánkot senki szivében. Azon emberek közül való volt, kik a társadalmi formák kényszere nélkül is, benső szükségletből tartják fenn a jó viszonyt. S nemcsak azok iránt érzett így, kik legutóbb voltak hivataltársai, hanem a múlttal összekötő szálakat sem tépte el soha.

Nem írunk e sorokban kimerítő életrajzot. A mi tisztünk csak az, hogy a megemlékezés koszorúját tegyük le sírodra, derék bajtársunk! Megindultan állunk meg előtte. A virágok, a melyek rajta díszlenek, kedveseid szeretetéről regélnek. De hol a Te szeretted? Hol reményeid, kétségeid, örömöd, bánatod, az elszántság, a csüggedés, az eget ostromló vágy, a lemondás melancholiája, a soknevű, de még többször névtelen érzés annyi száz alakja?

Nincs e kérdésekre felelet. Vagy talán arra akar a természet kegyetlen mysteriuma megtanítani, hogy énünk azért tűnik el nyomtalanúl, mert tulajdonképpen csak eszköz s a cél a közösség erőgyarapodása? hogy nem magunknak élünk? hogy életünk tartalmából csak azon nem diadalmaskodik a halál, a mit másokért tettünk? Ha így van, akkor Te sem haltál meg egészen! Az ismeretek, melyekre a nemzedékek sorát megtanítottad, tovább gyümölcsöznek s a kitartás nemes példájában, melyet még legutóbb a betegséggel vívott küzdelmedben is csodáltunk, kiapadhatatlan erőforrást hagytál reánk!

Dr. Zindl Béla.

Filipecz Ferenc.

1890—1915.

Egy fiatal tanár emlékezetének szenteljük e sorokat, aki viruló ifjúságát, bontakozó pályájának minden szép reménységét véres áldozatúl tette le a haza oltárára s korai halálával pecsételte meg azt a szent frigyet, amely a magyar iskola munkását, a magyar ifjúság nevelőjét a haza fogalmához oly eltéphetetlen szálakkal köti. Fájdalmas büszkeséggel mondhatjuk el, hogy a világháború csataterein kiömlő vérpatakokba bőségesen ömlik a magyar tanár vére is. A béke és a szeretet emberei, a tudomány önzetlen munkásai karddal övezték oldalaikat és siettek a minden oldalról megtámadott haza védelmére, mert személyes példaadásukkal is igazolni akarták, hogy az önfeláldozó hazaszeretet erkölcsi életünknek egyik legmagasztosabb alaptörvénye.

Hősök ők mindannyian; méltók, hogy a történelem arcképcsarnokába kerüljenek, méltók, hogy nevük és emlékezetük mindenkor kiapadhatatlan forrása legyen a legszebb tanulságoknak a magyar ifjúság számára. A mi intézetünknek jutott a kegyeletes feladat, hogy *Filipecz Ferencnek*, e hősök egyikének nevét kiragadjuk az enyészet örvényéből s évkönyvünkben örökitsük meg, a mit tett; a minél többet, nagyobbat ember nem is tehet: hogy meghalt a hazáért. A mi kartársunk volt ő közelebbről, mert az 1913/4-ik tanév elején, mint már okleveles tanár, a mi intézetünknél tanított három hónapig helyettesi minőségben. S e rövid idő alatt mindnyájan megszerettük őt. Művelt modora, választékos megjelenése, alapos szakképzettsége, nem közönséges zenei ismeretei szinte előre kijelölték helyét a kiválóbb magyar tanárok sorában. Mikor a helyettesítés oka, egy idősebb kartársunk súlyos betegsége, megszűnt, eltávozott körünkből, a legkellemesebb emlékeket hagyva

maga után. Azután hallottuk, hogy katona lett, hogy a harctérre került s egy szomorúan emlékezetes napon megérkezett a gyászjelentés is, mely meghozta a lesújtó hírt, hogy orosz golyótól halálosan megsebesülve a galiciai harctéren találta meg ifjú életének utolsó állomását. Megdöbbenéssel, a gyászos eset lesújtó hatását mélyen átérezve tolmácsoltuk részvétünket az elhunyt szüleinek és testvéreinek s mikor a fáradságot és áldozatot nem kimélő szülői kegyeletnek sikerült az idegen földben nyugvó tetemet hazahozatni, mi is ott voltunk temetésén tanulóink egy cso-

portjával, a melyet még ő is tanított intézetünkben. A temetés 1916. évi január hó 23-án délután 3 órakor ment végbe a XVI. számú helyőrségi kórház halottasházából. Onnan vitték ki az egyszerű fekete koporsót katonai dísszel, gyászinduló zenehangjai mellett az új köztemetőbe, a hősök sírhelyére; hamvai ott pihennek az áldott hazai föld ölén, a hazai föld friss virágaival elárasztott sírdomb alatt. E virágok az ő fiatalon elmúlt életének hervadó jelképei, de a kegyelet virágai, melyeket hősi áldozatának felemelő emléke sziveinkben fakaszt, nem fognak elhervadni soha . . . .

* * *

Az ő életének még alig van története. Hiszen mindössze huszonöt évre terjedt földi pályafutása s ez az arasznyi idő is komoly törekvések nagyratörő munkájával telt el. Született Nagybecskereken 1890. május 29-én. Középiskolai tanulmányait a budapesti VII. ker. áll. főgimnáziumban kezdte meg és a munkácsi áll. főgimnáziumban fejezte be. Az 1908/9. tanév elején a budapesti tudományegyetem jogi karára iratkozott be hallgatónak, de egy félév mulva átlépett a bölcsészeti karra s gyors egymásutánban végezte tanulmányait. Szaktárgyaiúl a magyar és német nyelvet és irodalmat választotta s ezek mellett művészettörténeti előadásokat hallgatott nagy szorgalommal. Ugyancsak egyetemi tanulmányai közben végezte el a Zeneakadémián az énektanítói tanfolyamot s a fővárosnál rövid ideig mint helyettes hegedűtanár volt alkalmazva. Tanári szakvizsgálatot 1913-ban tett, a következő tanévet a VIII. ker. áll. főgimnáziumban töltötte mint gyakorló tanár s 1914. májusában a paedagógiai vizsgálat letétele után megkapta tanári oklevelét. Készült a doktorátusra is, megírta Garay János epikai költeményeiről szóló doktori értekezését, de tovább nem juthatott. Kitört a háború, neki is menni kellett. Bevonulása napján — 1914. július 29-én — jegyezte el régi választottját, Bachó Olga kisasszonyt. Önkéntesi szolgálatát a nagybecskereki 29. gyalogezrednél kezdte meg, a harctérre önként jelentkezett, mielőtt még el kellett volna mennie. Az indulás napja 1915. április 11-ike volt, május 26-án zászlósi rangba lépett elő. Résztvett a májusi nagy támadó hadjáratban s Ungmegye határáról kiindulva csapatával Samboron keresztül Ostrozecig jutott, a hol július 3-án, egy éjjeli támadás alkalmával két ellenséges golyótól halántékon találva súlyosan megsebesült. Eszméletlen állapotban került a sambori katonai kórházba, ott műtétet végeztek rajta, de egyúttal azt is megállapitották, hogy menthetetlen. Öt nap mulva a sebesülés után csendesen elhunyt. Ideiglenes sírhelye a sambori kórházi temetőben volt, az exhumálás 1916. január 18-án történt meg.

* * *

Kedves ifjú hős, feledhetetlen kartárs! Halhatatlan szellemedet idézem a nagy nemzeti gyász e keserű napjaiban. Itthagytad jó szüleidet, kedves testvéreidet, bájos arádat s hallgatva a kötelesség parancsszavára, a harctérre vitted véred lobogását, honszerető lelked hősi lendületét. A végzet úgy akarta, hogy álmaid, vágyaid, reményeid belezuhanjanak a nagy temetőbe, melyet egy örök életre hivatott nemzet elmulhatatlan kegyelete áraszt el a hazaszeretet vértanuit megillető pálmával és babérral. Meghajlunk a végzet vaskényszerűsége előtt: tragikus sorsod könnyeket fakaszt szemeinkből, de bánatunkat enyhíti az a tudat, hogy Veled a magyar tanárság egyik hőse költözött át a halhatatlanok Pantheonjába, melynek ünnepélyes csarnokait döbbenetes lélekkel járja majd a magyar ifjúság s azokban minden tudománynál becsesebb és maradandóbb tanulságokat gyűjt.

Isten veled! Have anima candida! *Szántó Soma.*

A magy. kir. Munkácsy-utcai hadikórház halottai

1915/16.

Rosgerschek Lajos, 30 éves, születése helye Windischgrätz, Steiermark, a cs. kir. 4. Landwehr-gyalogezredből, megsebesült Kolomeánál, † 1915 jún. 7.

Répás János, 31 éves, születése helye Virágpereg, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vm., a cs. és kir. 32. gyalogezredből, megsebesült Przemyslnél, † 1915 jún. 18.

Ravasz György, 33 éves, születése helye Orosháza, Békés vm., a cs. és kir. 102. gyalogezredből, megsebesült Lembergnél, † 1915 jún. 24.

Firlei Max, 33 éves, születése helye Jektár, Szilézia, a cs. és kir. 1. gyalogezredből, megsebesült a Dnjeszter mellett, † 1915 júl. 6.

Sunček József, 22 éves, születése helye Cetoracz, a cs. kir. 39. Landwehr-gyalogezredből, megsebesült Galiciában, † 1915 júl. 13.

Detári Antal, 32 éves, születése helye Kiszombor, Torontál vm., a m. kir. 5. honvéd-gyalogezredből, megsebesült Sambornál, † 1915 júl. 18.

Lazič Matia, 21 éves, születése helye Grediani, a cs. és kir. 78. gyalogezredből, megsebesült Galiciában, † 1915 júl. 20.

Timovsky Karek, 26 éves, születése helye Tinkovce, Galicia, a cs. és kir. 15. gyalogezredből, megsebesült Przemyslnél, † 1915 júl. 25.

Holló Ignác, 24 éves, születése helye Recsk, Heves vm., a cs. és kir. 60. gyalogezredből, megsebesült a Lipánál, † 1915 júl. 31.

Szüts Pál, 26 éves, születése helye Váradles, Bihar vm., a m. kir. 32. honvéd-gyalogezredből, megsebesült Stryjnél, † 1915 aug. 6.

Gross Aladár, 21 éves, születése helye Tiszaszirma, Ugocsa vm., a cs. és kir. 60. gyalogezredből, megsebesült a Doberdón, † 1915 aug. 14.

Schönmann Alois, 42 éves, születése helye Schletz, Alsó-Ausztria, a cs. kir. 4. Landsturm-gyalogezredből, megsebesült a Doberdón, † 1915 aug. 14.

Levang József, 26 éves, születése helye Ószállás, Bács-Bodrog vm., a cs. és kir. 23. gyalogezredből, megsebesült Galiciában, † 1915 szept. 10.

Tuzlak Pero, 28 éves, születése helye Prestesky, Bosznia, a cs. és kir. 1. bosnyák-hercegovinai gyalogezredből, megsebesült Dolinánál, † 1915 szept. 17.

Horváth Mátyás, 36 éves, születése helye Breznik, a cs. és kir. 96. gyalogezredből, megsebesült a Strypánál, † 1915 okt. 6.

Kolbe János, 23 éves, születése helye Bernwald, Csehország, a cs. és kir. épitő-osztagból, megsebesült a Doberdón, † 1915 nov. 2.

Nyisztor Tivadar György, 30 éves, születése helye Alsóróna, Máramaros vm., a cs. és kir. 66. gyalogezredből, megsebesült Brodynál, † 1915 nov. 3.

Parpell Auguszt, 33 éves, születése helye Clowitz, Csehország, a cs. és kir. 30. gyalogezredből, megsebesült Görznél, † 1916 jan. 5.

Herczeg Stefán, 21 éves, születési helye Vrlika, a cs. és kir. 22. gyalogezredből, megsebesült a Doberdón, † 1916 febr. 5.

Ambrus János, 56 éves, születése helye Nagykede, Udvarhely vm., kocsis a cs. és kir. vasuti-osztagnál, † 1916 febr. 21.

Vinič Gyókó, 20 éves, születése helye Belegiš, Szerém vm., a cs. és kir. 71. gyalogezredből, megsebesült Lembergnél, † 1916 márc. 1.

Tompics Iván, 30 éves, születése helye Gacisce-Pisine, Isztria, a cs. és kir. 55. gyalogezredből, megsebesült Galiciában, † 1916 ápr. 4.

Kerekes István, 30 éves, születése helye Apátfalva, Csanád vm., a cs. és kir. 67. gyalogezredből, megsebesült Galiciában, † 1916 ápr. 6.

Pálfi Károly, 22 éves, születése helye Szepezd, Zala vm., a cs. és kir. 48. gyalogezredből, megsebesült a Bugnál, † 1916 ápr. 7.

Kryczkovski Teodor, 21 éves, születése helye Mogilnice, Galicia, hadimunkás, † tüdővérzésben, 1916 máj. 2.

Hegyeli István, 19 éves, születése helye Zabola, Háromszék vm., a cs. és kir. 2. gyalogezredből, † tüdővészben, 1916 máj. 5.

I.

A Munkácsy-utcai hadikórház.

Mult évi értesítőnk elején 12 idegen nevet közöltünk, 12 halott nevét, a kiket iskolánkhoz az a szomorú kapcsolat fűzött, hogy iskolánk falai közt fejezték be életüket. E gyászos névsort az előbbi két lapon közölt 26 névvel folytatjuk. Hazánknak és az osztrák császárságnak majdnem minden vidékéről származó fiatalok és öregek lelték itt meg azt a nyugalomratérést, a melyet az ember természete szerint otthonában, szerettei körében óhajt elérni akkor, a mikor Isten rendelése szerint elkövetkezik az ideje. Hiszszük, Isten rendelése volt az is, hogy ezek a dicsőült katonák, ezek a névvel megnevezett, mégis névtelen hősök itt, a mi falaink közt hunytak el. Itt is szeretet vette körül utolsó pillanatukban, gondos ápolás igyekezett őket megtartani az életnek, a hazának. Talán hihetjük, hogy Isten rendelése volt az, hogy e hősök halálával iskolánk épületét belekapcsolhatjuk a haza történetébe : az itt nevelkedő ifjúságnak a hazáért való szenvedés és önfeláldozás örökké élő példái lesznek ezek a csendes halottak, a kiknek küzdelme a harctéren az ellenséggel, majd a testi fájdalommal és szenvedéssel vagy betegséggel mindennap felújuló tanulságot fog nyújtani a jövő nemzedéknek.

Ha majd hazatérhetünk, e 38 nevet márványba vésve fogjuk megörökíteni a „dulce et decorum est pro patria mori“ elévülhetetlen igazságának soha el nem múló magyarázatául.

A hadikórház 1914 október 26-án kezdte meg működését épületünkben s utolsó betegeit 1916 június 6-án bocsátotta el. Ez idő alatt 5173 sebesült és beteg katona állott ápolás alatt.

A kórház első parancsnoka, Kányai Kys Antal ny. honvédhuszárezredes a f. év tavaszán megvált a kórháztól s a Laibachban felállitott 1. sz. m. kir. honvéd tartalékkórház parancsnoka lett. Helyette a honvédelmi miniszter úr Olchvári Olchváry Ödön ny. honvédhuszárezredest nevezte ki parancsnokká.

Ugyancsak változás történt az önkéntes apolónők főnökségében. Özv. Dr. Hampel Józsefné szül. Pulszky Polyxena főápolónő megvált a kórháztól s e tisztet Báró Hazai Samuné vette át.

A kórház orvosi karában lényeges változás nem volt. Dr. Winternitz Arnold kórházigazgató időközben egyetemi ny. rk. tanári címet nyert s mint a kórház igazgatója törzsorvossá lépett elő. Az orvosi karnak mult évi értesítőnkben közölt összeállitása annyiban változott, hogy Dr. Heim Pál egyetemi magántanár, tartalékos ezredorvos a harctérről ide vezényeltetett.

A kórház egyik érdemes orvosa, dr. Benda Adolf ezredorvos 1916 január 6-án hirtelen elhunyt. A polgári életben is jó hirnévnek örvendő orvos váratlan halála mindnyájunkat fájdalommal töltött el.

A hadikórházat 1915 augusztus 10-én látogatásával tüntette ki Károly Ferenc József trónörökös Ő Fensége nejével, Zita királyi hercegasszony Ő Fenségével együtt. Sokszor, legutóbb 1916 május végén is, látogatott ide Auguszta királyi hercegasszony, minden alkalommal megajándékozva a sebesülteket. Ajándékainak értéket az adott, hogy a megajándékott sebesülteket anyanyelvükön megszólitva, barátságos érdeklődéssel beszélgetett ügyes-bajos dolgaikról. Meglátogatta a kórházat Stefánia királyi hercegasszony is, s nyájas vigasztaló szavakkal osztotta ki a betegek közt ajándékait.

A külömböző társadalmi osztályokból jövő nagyobb-kisebb rangú látogatók felsorolását bátran mellőzhetjük. Legkedvesebbek a sebesülteknek mindenesetre hozzátartozóik látogatásai voltak. A naponta délután 2 órakor kezdődő látogatási időben anyát, feleséget és gyermeket öleltek szeretettel magukhoz a sebesültek s ők maguk is meghatottan nézték, a mikor egyik-másik sebesült súlyos sebesülése után először felesége vagy édesanyja támogatása mellett szállott le betegágyáról s próbálgatta az első lépést.

Tanuló ifjúságunk az idén is adománnyal és a rendezésben való segítséggel járult a kórház karácsonyi ünnepéhez.

A mikor híre jött, hogy az Oroszországból hazatérő rokkantak első csoportja ebben a hadikórházban fog elhelyezést találni, tanulóink egy része önként vállalkozott, hogy virággal várja meg az érkezőket, majd pedig Gróf Teleki Sándorné felszólítására rövid üdvözlő ünnepély rendezésére is vállalkoztak.

Az ünnepély a rokkantak érkezése napján, május 7-én, vasárnap délután 4 órakor folyt le iskolánk udvarán. Megnyitóúl az

énekkar énekelte el a „Talpra Magyar"-t, utána Bergl Imre III. A. oszt. tanuló mondott üdvözlő beszédet; az énekar újabb éneke után Beregi Miklós VIII. oszt. tanuló szavalta el ez alkalomra írt üdvözlő ódáját, a melyet egész terjedelmében itt közlünk.

Üdvözlünk titeket, visszatért vitézek! . . .

Künn, a harcmezőkön, ha leszáll az este
S a földön elterül bús, fekete teste,
Elhalkul a lárma, csend lesz, nem zeng ének
És feltünnek véres rémei az éjnek:
Megdördül az ágyú, robban gránát, bomba,
Pusztul, hull az ember, házak dőlnek romba,
Lángoló falvaktól vöröslik az éjjel,
Tombol a harci zaj szilaj szenvedéllyel;
Mikor őrült dühvel tombol, dúl a csata
S mindent átharsog a harci kürtök szava;
Mikor ágyú bömböl, mikor bomba robban
S annyi hős magyarnak szíve végsőt dobban,
Értetek remegve, benneteket féltve
Szállott annyi forró ima fel az égbe.

Mikor leszáll az est, apja után vágyva
Sok ezer kis gyermek térdel fel az ágyba
S összekulcsolt kézzel imát gügyög, százat:
„Istenkém! hozd haza az én apuskámat! . . ."
Ősz anya, feleség, fiát, férjét várja,
Apjáért könyörög annyi kicsiny árva;
A kis kapu előtt csillagfényes este
Szép, ifjú menyasszony vőlegényét leste . . .
S nem vártak hiába! Itt vagytok közöttünk
És mi benneteket hálával köszöntünk!
Szép magyar hazánkra rátört ezer ellen
S ti megvédtétek az egész világ ellen
Piros lett a mező hősi magyar vértől,
Hangos lett a világ ősi magyar névtől.
Szép magyar hazánknak minden bérce, halma
A magyar katona dicsőségét vallja.
Büszkébben áll őrt a Kárpátoknak orma
S dúsabban terem a délibábos róna!

Szenvedésetekért mi lehet jutalom?
Hisz' azt megfizetni nincs pénz, nincs hatalom!
Nem bér reményében folyt el annyi hős-vér!
Övezze fejetek dicsőség és babér!
Legyen jutalmatok a haza nagysága,
Fényes dicsősége, teljes boldogsága,
A magyar nemzetnek hálával telt szíve
S soha meg nem szünő forró szeretete!

*

Magyarok Istene! Tekints le a földre,
Vess véget e véres harcnak mindörökre,
Hadd, hogy a sok vitéz mind haza találjon,
Minden bú örömre, könny mosolyra váljon,
Legyen már a tenger szenvedésnek vége
S aranyozza egünk diadalmas Béke!

A hazatért rokkantak, valamint az összegyűlt előkelő közönség (Báró Hazai Samuné, Báró Ghillány Imréné, Gróf Teleki Sándorné, Gróf Mikes Árminné, Gróf Vay Gézáné, Gróf Bethlen Márta, Gróf Mikes Ilona, a honvédelmi miniszter képviseletében Kárász altábornagy, segédtisztjével Nemessányi századossal, Gróf Teleki Sándor, Radisich Jenő min. tan., az Iparművészeti Múzeum igazgatója stb. stb.) tetszéssel fogadta a lelkes költeményt. Utána az énekkar adott még elő magyar nótákat. Az énekkart Úrhegyi András VIII. oszt. tanuló tanitotta be és vezette.

A mikor május vége felé véletlenül megtudtuk, hogy a hadikórház épületünkből kiköltözni készül, szerettünk volna úgy venni búcsút tőlük, hogy utánuk mi foglaljuk el a két éven át nehezen nélkülözött termeket. A kiürítésről szóló első hivatalos rendelkezés, sajnos, mindjárt azt is tudtunkra adta, hogy nem mi, hanem a tavaszmező-utcai főgimnáziumi épületben volt utókezelő-gyógyintézet fog a kórház helyébe beköltözni.

Bizonyára magasabb szempontok vezették az intéző köröket abban, hogy ismerve az ifjúságunkat a délutáni tanítás révén sújtó bajokat és az esti hazajárással járó erkölcsi veszedelmeket, mégis úgy határoztak, hogy iskolánk épülete még most se jusson vissza eredeti rendeltetése szolgálatára. De bele kell nyugodnunk a kényszerhelyzetbe. Reméljük, hogy felsőbb hatóságaink fognak módot találni arra, hogy az ifjúságunkat a harmadik évben is fenyegető szellemi és erkölcsi károsodástól megóvják.

A hadikórház helyébe költöző utókezelő-gyógyintézetet a Rokkantügyi Hivatal rendezi be. Az átalakító munkálatokat június 16-án kezdték meg.

II.

Iskolánk és a háború.

(A fejezet beosztása a 14092. sz. min. rendelet utasításain alapszik.)

I. *Az intézeti épület* 1914 augusztus 24-től szeptember 5-ig katonai beszállásolással volt elfoglalva, a 30. népfölkelő járás I. és II. hadtápzászlóalja számára, szeptember vége óta pedig hadikórházzá átalakitva várta a sebesültek érkezését. Október 26-án este 7 órakor érkezett az első betegszállitmány. A hadikórház, a melyben összesen 5173 sebesült és beteg katona állott kezelés alatt, 1916 június 15-én feloszlott. Részletesen értesitőnk előbbi cikkében adunk róla emlékezést. Az a reményünk azonban, hogy a jövő 1916/7. tanévet ismét itthon kezdhetjük meg, dugába dőlt, mert június 16-án a Rokkantügyi Hivatal vette át az épületet, hogy benne a VIII. ker. főgimnázium Tavaszmező-utcai épületében elhelyezve volt utókezelő gyógyintézetet rendezze be.

A katonai beszállásolás az épületben és berendezésében kevés kárt okozott, inkább csak a falusi embereknek ismeretlen vizvezeték és csatornaberendezés szenvedett. Nem mondhatjuk ezt, sajnos, a hadikórházról. Az átalakitásokkal járó károkat a visszaalakitás természetesen helyre fogja hozni, hanem a használatból származó és származott károk helyrehozása aránytalanúl nagy költséget fog okozni a helyreállitó hatóságnak, a Rokkantügyi Hivatalnak. Iskolánk tágas, kavicsolt udvara a betegszállitó- és anyaghordó-kocsik és automobilok kerekei alatt egészen megkeményedett, lesüppedt, úgy, hogy a csatorna lefolyónyílásai majdnem kiemelkednek a földből, vizvezetéki öntözőcsapjaink közül csak egy maradt használható állapotban. Lépcsőházaink közül a déli melléklépcsőt az első emeleti mértani rajzterembe telepített konyha készleteinek és hulladékainak folytonos — nem mindig gondos — szállitása nagyon megviselte. Hogy maga a rajzterem s az éléskamrának használt rajztanári szoba mivé lett, arról jobb nem szólni. Tény az, hogy a konyha alatt levő igazgatói lakás — a melynek lakói a konyha

sokszor nehezen indokolható, de azért folytonos zaját elég szerencsésen kiállották — menyezetén 5—6 helyiségében ázott át a konyhai folyadékoktól! A fürdőszobává alakított filológiai múzeum, a műtőteremmé alakított I. emeleti tanári szoba s a kötözőül berendezett II. emeleti tanári szoba szenvedtek ezenkívül a legtöbbet.

Az épület tisztasága is szenvedett. A tisztogatás persze, ha majd visszakapjuk az épületet, nemcsak a látható — és érthető — szennyezést fogja eltávolitani, hanem alapos fertőtlenítéssel és rovarirtással is fog járni.

Épületünk padlásán volt ideiglenesen elhelyezve a mult évben országszerte gyűjtött szederlevelek egy része 1915 szeptember 14-ig. Összesen 954 zsák, 12 láda, 8 csomag és 5 doboz száraz szederlevél volt itt.

Bútorzatunk egy részét a hadikórháznak adtuk át használatra, főleg asztalokat, székeket és szekrényeket. Átadtunk ezenkívül 42 padot a hozzájuk tartozó tintatartókkal és egy tanári emelvénnyel együtt a 4. lovastűzérosztály tartalékos tiszti iskolájának és 38 padot a X. kerületi tisztviselőtelepi főgimnáziumnak.

Hogy a le nem foglalt helyiségekben levő szertárak, a padláson elhelyezett bútorok és felszerelési tárgyak s a használatra a kórháznak, a fentemlített iskoláknak és saját használatunkra a VI. ker. főreáliskolának átadott bútorok is megszenvedik a költöztetést és a most már két éves felfordulást, nem kétséges. Hiszen a saját használatunkra meghagyott igazgatói iroda és előszoba is megszenvedte ezt az állapotot, egyrészt azzal, hogy a tanításon és az értekezleteken kívül minden iskolai ügyet e két szűk helyiségben kellett elintézni, másrészt azzal, hogy az egyébkor könyvtárban, szertárban stb. felgyűlő tárgyak és szerek akárhányszor még az íróasztalokat és iratszekrényeket is elfoglalták.

A tanítás természetesen nem saját épületünkben folyt, hanem a VI. kerületi főreáliskola épületében, a Bulyovszky- és Szondy-utcák sarkán, délután 2 órától 7-ig, illetőleg 6-ig. Ez az épület mint iskolahelyiség saját céljainak kétségtelenül teljes mértékben megfelel, bár a háromemeletes iskolaépület, a fűtetlen folyosók és a fűthetetlen lépcsőház annál kivánatosabbá tették nekünk a most ismét elodázódott hazatérést, kétemeletes, kényelmes és fűtött folyosós és lépcsőházas saját épületünkbe.

Minthogy azonban a főreáliskola nem volt állandó délutáni és esti tanításra berendezve, a világítás kérdése sok bajt okozott. A gázvilágítás (villany sajnos nincs bevezetve) csak ott felelt meg

annyira a mennyire, a hol invert Auer-égők voltak. Még nagyobb volt a baj a tisztogatással és szellőztetéssel. A főreáliskola déli 12 óráig tanított, mi a napi 5, október 18-tól kezdve napi 4 órát délután 2 órakor kezdtük. A közbeeső két órából tisztogatásra és szellőztetésre legfeljebb másfél óra juthatott volna, ha a szolgaszemélyzetet is nem ritkította volna meg a háború. Igy bizony akárhányszor elhasznált és poros levegőben kellett a tanítást kezdenünk s a tíz percnyi szellőztetések hatása alig-alig érvényesült. A rossz levegő hatása alatt gyakran történt, hogy egyes tanulók az első órákban — ebéd után — rosszúl lettek. Különben is tanár és tanítvány természetszerűleg lankadtabb a délutáni órákban s igy a figyelem ébrentartása nehezebb. Viszont a tízperci szünetekben felszabaduló ifjúság a rosszúl világított, zegzúgos, szűk folyosókon nagyobb hajlandóságot érez a féktelenségre és fegyelmetlenségre. Valóban megváltás volna ránk nézve, ha visszatérhetnénk tágas és jólevegős otthonunkba s lámpavilág helyett napvilágnál végezhetnők iskolai munkánkat.

Eltekintve attól, hogy térképet, szemléltető képet, a fekete táblára irt betűket vagy ábrákat lámpavilág mellett alig lehetett a tanulóknak látniok, szenvedett a tanítás a szertárak hiánya miatt is nemcsak azért, mert a főreáliskola igazgatósága a reáliskolai szertárak használását nagyon szűk korlátok közé — sőt mögé — szorította, hanem mert a gimnáziumi szertárak anyagát nem is lehet mind megtalálni a reáliskolában.

A tanítás normális menetétől nemcsak ezek miatt a bajok miatt kellett eltérnünk. Már 1914/5-ben el kellett látnunk *Dr. Beke Ödön*, *Rácz Jenő* és *Usetty Ferenc* hadbavonult és *Dr. Kuncz Aladár* internált kartársaink óráit az egész, *Kelemen Béla* hadbavonult kartárséit pedig fél tanéven át (*Tóth István* tornaóráit nem helyettesítettük az idén sem), természetesen úgy, hogy már a tárgyfelosztást az ő kihagyásukkal készítettük el. A terhet némileg csökkentette az a körülmény, hogy a rendes 6 párhuzamos helyett csak 5-re volt szükség.

Sokkal jobban megterhelte a tanári testületet az 1915/6. tanév. Az említett távollevő kartársakon kívül *Dr. Fógel József* szolgálattételre a X. ker. tisztviselőtelepi főgimnáziumhoz rendeltetett, *Dr. Keil Alajos* pedig súlyos — végzetes — betegsége miatt már szeptember elején nem kezdte meg a tanítást. Igy a 16 tagra leolvadt tanári testületnek 13 osztály tanítását kellett elvégeznie, a mi heti 21—21 órát jelentett minden egyes tanárnak.

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

A délutáni munkaidőt azonban felsőbb rendelkezésre napi 4 órára kellett redukálnunk s így 21 helyett, heti 18—20 órára csökkent óraszámmal folyt a tanítás október 18-ika óta. Ez óraredukció következtében tanulóinkat egyik-másik tantárgyban meg kellett rövidítenünk. Az óraszámok csökkentéséről a következő kimutatás ad számot:

Vallástan: teljes óraszám.

Magyar nyelv: 1—1 óra elmaradt 1914/5-ben az I. A., B., II. A., B., IV. A., B., 1915/6-ban a III. A. osztályban.

Latin nyelv: 1—1 óra elmaradt 1914/5-ben a III. A., B., VI., VII., 1915/6-ban a III. B., IV. A., B. osztályban.

Görög nyelv: 1—1 óra elmaradt 1914/5-ben valamennyi (a VIII. osztályban a II. félévben 2 óra maradt el), 1915/6-ban az V., VI., VII. osztályban.

Görög nyelv helyett választható irodalmi tanulmány: 1—1 óra elmaradt 1914/5-ben valamennyi (a VIII. osztályban csak az I. félévben), 1915/6-ban az V., VI., VII. osztályban.

Görög nyelv helyett választható rajz: teljes óraszám, kivéve a VIII. osztályt az 1914/5. tanév II. felében, a mikor mind a két óra elmaradt.

Német nyelv: 1—1 óra elmaradt 1914/5-ben az V. A., B., VI., VII., VIII. osztályban, 1915/6-ban a III. A., B., IV. A., B. osztályban.

Történet: 1—1 óra elmaradt 1914/5-ben a III. A., B., IV. A., B., V. A., B., 1915/6-ban az V., VI., VII. osztályban (csak november—március hóban).

Földrajz: 1—1 óra elmaradt a II. A., B. osztályban mind a két tanévben.

Természetrajz: teljes óraszám.

Természettan: 1—1 óra elmaradt a VII. osztályban mind a két tanévben.

Mathematika: 1—1 óra elmaradt 1914/5-ben az I. A., B., V. A., B., VI., 1915/6-ban az I. A., B., V., VI. osztályban.

Rajzoló geometria: 1—1 óra elmaradt 1914/5-ben a II. A., B., 1915/6-ban az I. C. osztályban.

Filozófia propedeutika: 1—1 óra mind a két tanévben (1914/5-ben az I. félév néhány hónapjában 2 óra maradt el).

Szépírás: 1914/5-ben teljes óraszám, 1915/6-ban egészen elmaradt.

Testgyakorlás: mind a két tanévben elmaradt.

Itt ismét megjegyzem, hogy az 1915/6. tanévben a testgyakorlás kivételével minden tantárgyat teljes óraszámmal kezdtünk tanítani, de a helyi és világítási viszonyok kényszerítettek, hogy október 18-án az órareduckiókat az utolsó (6-tól 7-ig tartó) órák elhagyásával mégis megkezdjük.

A tananyagot a redukált óraszámmal tanított tantárgyaknál szintén meg kellett néhol rövidítenünk annál inkább, mert 1914/5-ben a tanévet a rendesnél később kezdtük s korábban végeztük (1914 szeptember 23-tól 1915 május 22-ig), 1915/6-ban is a tanév befejezése június 29. helyett 3-án volt.

A rövidítés a magyar, latin, görög és német nyelvnél az olvasmányok egy részének elhagyásában állott, valamint az írásbeli dolgozatok számának csökkentésében. Az írásbeli dolgozatok javítása különben is nagy nehézségekbe ütközött, mivel a szaktanároknak a tanítás ideje alatt alig volt szabad idejük a javításra, a délelőtti órákban pedig a délután rendelkezésünkre álló helyiségeket a főreáliskola használván, helyük nem volt a zavartalan munkára. E nehézséghez még az a további nehézség is járult hozzá, hogy a hiányzó kartársak tantárgyai elosztásával majdnem minden tanárnak 1—2 tantárgygyal többet kellett tanítania, tehát ennyivel több dolgozatcsomót javítania. Ugyanez áll természetesen a mathematikai dolgozatokra is.

A görög nyelv helyett választható irodalmi tanulmány anyagában a magyar irodalmi anyagot kellett rövidíteni, a mi komoly hátramaradást azért nem okoz, mivel a magyar irodalmi tanítás úgy is ismét foglalkozik ezzel a most itt mellőzött anyaggal.

A görög nyelv helyett választható rajznak szertár híjján és gázzal rosszúl világított, rajzolásra teljesen alkalmatlan helyiségben a normális tanmenettől lényegesen el kellett térnie s az elért eredmény — meg kell őszintén vallanunk — nem üti meg a mértéket.

A magyar történet anyagát 1914/5-ben a III. és IV. osztályban kellett csak megrövidíteni. Az ott elhagyott részletek a VIII. osztályban annak idején könnyen lesznek pótolhatók. A világtörténet óráit az V. osztályban mind a két tanévben redukáltuk. Az e miatt szükségessé vált anyagrövidítés a kevésbé lényeges adatok mellőzéséből állott. Ugyanez történt a folyó tanévben a VI. és VII. osztályban is. Itt a gyöngébb VI. osztályban kellett többet elhagyni, míg a komoly, iparkodó VII. osztályban csupán a politikai földrajzot kellett összevonni.

A földrajz óracsökkentése a II. osztályban lényeges fennakadást és elmaradást nem okozott.

A természettan óracsökkentése a VII. osztályban leginkább a hangtan és fénytan anyagának összevonásával volt kiegyenlíthető. A szertár használatának hiánya persze eltagadhatatlanúl hátrányos, de mi nem tudunk rajta segíteni.

A mathematikában csak a VI. osztályban nem volt idő a trigonometriai rész begyakorlásához szükséges nagyobb számú feladat tárgyalására. A többi osztályban lényeges hátramaradás nem volt.

A rajzoló geometria tanításában rövidítésre nem volt szükség.

A filozófiai propedeutika anyagát a megrövidített tanév miatt amúgy is rövidebbre kellett fogni. Az óracsökkentéssel járó elmaradást a számonkérés idejének rövidítésével pótoltuk.

II. *Az intézeti tanárság.*

1. Az általános mozgósításkor hadbavonúltak:

a) *Dr. Beke Ödön*, mint póttartalékos a m. kir. veszprémi honvéd gyalogezredhez vonúlt be. Az északi harctérre érkezése napján, 1914 szeptember 6-án shrapnellgolyótól megsebesült. Sebéből kigyógyúlva, felülvizsgálat útján irodai szolgálatra osztották be. 1915 november 10-én a nem tényleges viszonyba helyeztetvén, itt szolgálattételre jelentkezett, azonban négy nap mulva ismét távíratilag behívták s előbb Veszprémben, majd Budapesten teljesített szolgálatot. Jelenleg mint őrmester a honvéd tábori távíró-iskolában tanít.

b) *Rácz Jenő*, mint népfelkelő hadnagy bevonúlt a m. kir. 31. népfelkelő gyalogezredhez. Orosz-Lengyelországban és Galiciában mint századparancsnok harcolt s 1915 február 14-én a kárpáti harcokban orosz hadifogságba jutott. Előbb Tomskban volt, most a mongol határ közelében Pjeszcsankában (Csita mellett) van. Időközben főhadnagy lett.

c) *Usetty Ferenc*, mint népfelkelő hadnagy vonúlt be a m. kir. 7. népfölkelő gyalogezredhez. Előbb a déli, majd az északi harctéren harcolt mint századparancsnok. 1915-ben ismét a déli harctérre került s hónapokon át állott határőrséget a Száva partján. Részvett az új szerbiai offenzivában, majd hadtápszolgálatot végzett a meghódított területen. 1916 júniusban az újonnan szervezett cs. és kir. reálgimnázium internátusához vezényelték tanári minőségben Belgrádba. A harctéren az ellenség előtt szerzett érdemei elismeréseül a Signum Laudist kapta.

d) *Tóth István*, mint egyévi önkéntes tizedes bevonult a m. kir. honvéd gyalogezredhez. Még a harctérre való elindítás előtt a Révész-utcai hadikórházba vezényelték, mint rokkant katonák tornatanítóját. Most is ott van.

1915 január 16-án vonult be tényleges szolgálatra

e) *Kelemen Béla*, a cs. és kir. 51. gyalogezredhez Kolozsvárra. Tiszti kiképzés után mint hadapródjelölt őrmester a délnyugati harctérre került, a hol vitézségéért a kis ezüst vitézségi érmet nyerte s zászlóssá lépett elő. Most is az olasz harctéren van.

1916 április végén vonult be tényleges szolgálatra

f) *Dr. Marczell Mihály* r. kath. hitoktatónk, mint tartalékos segédlelkész a 4. sz. m. kir. honvéd tartalékkórházhoz, a délnyugati harctérre.

Ugyancsak katonai szolgálatot teljesített már 1914 augusztus 6. óta

g) *Dr. Hortobágyi Béla* iskolaorvosunk, mint népfölkelő főorvos. Beosztásánál fogva — előbb Ujpest város hadikórházában az ujpesti főiskolai szociális telepen, majd a budapesti honvéd helyőrségi kórházban — itteni teendőit is rendesen végezhette. 1916 június 17-én a munkácsi megfigyelő kórházba vezényeltetett.

Az általános mozgósítás szólította volt katonai szolgálatra *Filipecz Ferenc* volt óradíjas helyettes tanárunkat, még mielőtt tanári állást vállalhatott volna. Itt töltött rövid tanárkodásából köztünk maradt kellemes emlékét hősi halála felejthetetlenné tette. Emlékezetének arcképe közlésével és volt tanára, Szántó kartársunk róla írt megemlékezésével áldozunk. Gyászos véletlen, hogy elhunytáról annak az idősebb kartársunknak elhunytával egy időben kell hírt adnunk, akit ő félbeszakadt pályája kezdetén helyettesített.

2. A hadbavonult tanárok helyett az itthonmaradottak vállalták a munkát már a tárgyfelosztás alapján, *Dr. Marczell Mihály* hittanóráit pedig az egyházi hatóság intézkedésére *Ackermann Kálmán, Halász Pál* és *Dr. Schwartz Artur* hittanárok látták el.

3. A tanárok óratöbblete az 1914/5 tanévben tekintettel az osztályok csökkent számára, az előző tanévhez képest csak heti 1—2 órára ment, valóságos óratöbblet nem volt. 1915/6-ban október 18-ig heti 3—3, azontúl az elhagyott órák száma szerint csak 2, vagy 1 óra volt a heti óratöbblet, némely tanárnál egy sem.

4. A tanári testületnek a háborúval kapcsolatos tevékenysége az iskolán belül főként abban nyilatkozott meg, hogy a tanulókat a háborúval kapcsolatos hazafias és emberbaráti jótékonyságra

buzditottuk, a hadsereg céljaira való gyűjtésekben való részvételre serkentettük.

Házi jótékony gyűjtésünk szervezésében főleg *Dr. Romsauer Lajos* buzgólkodott, hazafias ifjúsági ünnepélyünk rendezése munkájában pedig *Dr. Marczell Mihály* vett legnagyobb részt. A szerzőként fellépő tanulók inspirálásától kezdve az ünnepély utolsó száma után legördülő függöny ellenőrzéséig állandó, lankadatlan buzdítása, tanítása volt lelkes ifjúságunk legerősebb támasza a siker kivívásában. Az ünnepély zenei része rendezésén *Dr. Szilágyi Sándor* fáradozott.

A háborúval kapcsolatos iskolai ünnepeinken rendszerint az igazgató szólt az ifjúsághoz. A május 1-i Kárpát-ünnep emlékbeszédét *Szemkő Aladár* tartotta.

5. A háború vonatkozásait minden tantárgy keretében felhasználtuk. A vallástan tanításában lépten-nyomon kínálkozó összehasonlítások és példák itt nem igen részletezhetők. Hogy mindnyájunk vallásos hitében él az isteni igazságban való törhetetlen bizalom s e bizalommal szívünkben várjuk az isteni igazságszolgáltatást, azt nem csak a vallástanárok hirdették az ifjúságnak.

A magyar nyelv tanításában a történeti olvasmányokhoz s főleg a felsőbb osztályok irodalmi anyagához kapcsolódtak háborús vonatkozások. A IV. osztályban Toldi olvasása a magyar nép hősies természetének kifejezésére, az V. osztályban Horváth Mihály „Az 1848/49-iki szabadságharc" c. olvasmánya és Kossuth beszéde a haderő megajánlása tárgyában a magyar nép szabadság- és hazaszeretete ismertetésére nyújtott bő alkalmat. A VI. osztályban hasonlóan volt felhasználható Zrinyi Szigeti Veszedelme. Természetesen azt a felfogást és érzelmet hirdettük, a mi belső meggyőződésünk is, hogy a háború csak szükséges rosz, s ebben a háborúban védekező fél vagyunk, küzdelmünket semmiféle kapzsiság nem irányítja. Kikeltünk az ellen a felfogás ellen, a mely az emberi haladás és civilizáció csődjéről szónokol s a háborúval járó anyagi és erkölcsi pusztítást úgy jellemzi, mintha a fejlődés és a kultúra munkája teljesen kárbaveszett volna.

A latin nyelv tanításában a római szabadság- és hazaszeretet, önfeláldozás és önzetlenség klasszikus példái kerültek gondosabb megbeszélésre. Caesar szövegében Gallia és Germania lakóinak jellemzése, Nepos szövegében a görögök harca a perzsa túlerő ellen, Livius és Sallustius olvasásában a mai harcmodor és harci eszközök összehasonlító emlegetése, a cannaei és a tannen-

bergi csata, Tacitus Augustusa, a nagy békeszerző, mind alkalmat nyújtottak háborús tanulságokra.

A görög nyelv és a görög nyelv helyett választható irodalmi tanulmány szövegeinek kínálkozó párhuzamait is kihasználtuk. Különös meggondolásokra nyújtott alkalmat Thukydides olvasása, a szárazföldi és tengeri hatalom küzdelme, melyhez a német-angol ellentét nyújt érdekes — sok tekintetben ellentétes — analogiát.

A német nyelv megszabott olvasmányai csak apró megfigyelésekre nyújtottak alkalmat s a nyelvtanítás rövidre szabott idejét nem volt célszerű más irányban felhasználni.

A történet tanítása adta természetesen a legtöbb alkalmat a háború vonatkozásainak felhasználására. Győzelmeink alkalmával a tanítást — lelkesítőül — fényes eredményeink méltatásával kezdtük. Kell is összekötnünk a múltat a jelennel és a jövő előkészitésével: a nemzet reményének, ifjúságának élő példák által való nevelésével. A múlt tükréül a jelen döntő eseményeit használtuk. Ebből magyaráztunk, ebből iparkodtunk megértetni, ez volt a példatárunk a földrajzi tényezők, különösen hegyek és folyók hatásának, a hadviselésnél, hadseregnél, hadvezérnél és főképpen a győzelemnél nélkülözhetetlen erkölcsi tényezőknek (vallásosság, hazafiság, kötelességteljesítés) kiemelésével. Összehasonlításúl is felhasználtuk a háborút és a háborúval kapcsolatos eseményeket, hogy a múlt ismeretét megrögzítsük, jobban emlékezetbe vessük. Tanítványaink figyelmét arra is felhívtuk, hogy a háború az állam képe: visszatükrözteti az állam összes viszonyait.

Az újkor történetében van a legtöbb alkalom a háború viszonyaira való hivatkozásra. Napoleon háborúinál szembeötlő a mostani háborúval való hasonlóság. Anglia és Németország mostani ellentéte kész analogiát talál Anglia és Franciaország XVIII. századi gyarmati háborúiban. Az 1870/71-iki porosz-francia háború önkénytelenül is mint a mostani élet-halál harc előkészitője jelentkezik. Az orosz-török háborúknál kéznél van az a következtetés, hogy köztünk és Oroszország közt a Balkánon való érdekösszeütközés miatt előbb-utóbb meg kellett történnie a nagy leszámolásnak.

A földrajzban a Kárpátok hegyláncának szerepe hazánk határai védelmében, az orosz betörés útjainak megbeszélése, a természetes és mesterséges határok, hegységek, folyók szerepe és jelentősége, az ethnografiai viszonyokról való megemlékezés hozott lépten-nyomon háborús vonatkozásokat az oktatás könnyítésére.

A természetrajzban az ipari nyersanyagok (réz, kén, gyapot, kaucsuk, gyapjú, bőr) és a táplálkozás anyagai (gabona, kávé, tea, hús, zsír) jelentőségének fokozódása adott alkalmat az oktatásnak a háborús vonatkozásokkal való összekapcsolására.

A természettanban a lövedékek pályája, a robbanóanyagok, léghajók, repülőgépek, tengeralattjárók, reflektorok, gépek, táviró, telefon, dróttalan táviró stb. stb. tárgyalása el sem választható a háborúban való jelentőségük megbeszélésétől.

A mathematika alkalmat adott a hadiköltsön ismertetésére, a valuta, az ázsió és ezzel összefüggő (bevitel-kivitel viszonya stb.) kérdések fejtegetésére.

A rajzoló geometria és a görög nyelv helyett választható rajz tanításában közvetlen háborús vonatkozások alig voltak felhasználhatók.

Annál több alkalom nyílt a filozófiai propedeutika tárgyalásában e hivatkozásokra. Az érzékszervek szerepének fontossága, az érzetek határai, a képzetek társulása, az inger és ingerküszöb jellemzése, a vizió és a hallucináció, a bátorság és vitézség, a hősiesség és az önfeláldozás mint lelki funkciók, a megfigyelés, a következtetés s mindezeknek a harctéren való érvényesülése, a hadrakelt sereg és a hadrakelt ország szervezetének a testi szervezettel való egybevetése és számtalan más vonatkozás került hosszabb-rövidebb megbeszélésre.

Külön hadi előadásokat nem tartottunk.

Háborús tárgyú írásbeli dolgozatok voltak: Micsoda változásokat okozott a háború a tanuló életében (II.) — A pasaréti lövészárokban. — Kuruc-labanc együtt harcol. — Találkozás egy sebesült katonával. — Iskolánkból kórház lett. — A tanuló kötelességei a háborúban. (III.) — Katonák bevonulása. — Iskolánkból kórház lett. — Háborúba mennek a katonák. — Micsoda személyes áldozatokat hoztak a tanulók a háború alatt? (IV.) — Karácsony a lövészárokban és itthon. — A háború hatása a mi családunkra. (V.) — Két katonaénekesről (Balassi és Amadé). — Petőfi csatadalai. — Isten hőse és a világ hőse. (VI.) — Nagy háborúnk a haza és az emberiség szempontjából. (VII.) — Hősök a harcvonalban és a harcvonal mögött. — Az 1914/5 tanévi érettségi írásbeli feladatok egyike egy lövedék köbtartalmának kiszámítása volt, 1915/6-ban pedig a magyar dolgozat tárgya volt: Magyar költők a harctéren és a harcról.

6. Háborús emléktárgyak gyűjtését már a múlt tanévben megkezdtük. A gyűjtés eredményéről beszámolni még nem tudunk, mert nincs helyünk arra, hogy az összegyűlt tárgyakat számbavegyük. E gyűjtésben eddig az idei II. B. osztály buzgólkodott leginkább.

7. A tanári testület tagjai hadikölcsönre 66.350 koronát jegyeztek. Adakozásokban egyrészt fizetésük 1 százalékának felajánlásával testületileg, másrészt egyénenként könyv-, ruha- stb. és pénzadományokkal járúltak különféle jótékony és háborús célokhoz. Az adakozások összegének feltüntetése nem áll módunkban.

A tanári testület külön segélyakciót nem rendezett. Egyeseknek tanulókkal vagy szegényekkel szemben való jótékonysága vagy a nyújtott támogatás mértéke nem tartozik a nyilvánosság elé. Csak *Keményffi Jenő*nek a nyilvánosság előtt történt adományait említjük itt külön fel: a szűkölködő művészek és a sárosi károsultak segélyezésére egy-egy olajfestményét ajánlotta fel, a katonák karácsonyára és hadikórházak javára pedig sok rajzot és vázlatot adományozott.

8. A tanároknak a háborúval kapcsolatos intézeten kívüli tevékenységéről a következőkben számolunk be: kerületi közgyámi vagy szegénygyámi tisztséget viseltek rövidebb-hosszabb ideig *Dietz Lajos* a VIII., *Endrei Ákos* előbb a VII., aztán az I., *Kosári István* a VII., *Lissák Jenő* a II., *Perlaky Gábor* a IX., *Dr. Reibner Márton* a VI., *Dr. Romsauer Lajos* az I., *Szántó Soma* a VII., *Szemkő Aladár* a VI. kerületben. *Perlaky Gábor* ezenkívül segélybizottsági tag volt a IX. kerületben. *Kelemen Béla, Lissák Jenő* és *Perlaky Gábor* 1914 augusztusban a vallás- és közoktatásügyi minisztérium számvevőségében dolgoztak, *Dr. Szilágyi Sándor* pedig 1915 nyáron a debreceni pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél hadisegélyek kiutalása és számfejtése körül segédkezett.

Dr. Fógel József és *Dr. Reibner Márton* a postai csomagokat ellenőrző bizottság tagjai.

Dr. Marczell Mihály katonai szolgálatra való bevonulása előtt 1914/5-ben a pesti izraelita hitközség és a lipótvárosi kaszinó hadikórházaiban teljesitett lelkészi teendőket.

Dr. Farkas József a VI. kerület Munkácsy-utcai, a IX. kerület Gyáli-úti honvéd helyőrségi és IX. kerületi Boráros-téri kisegitő kórházban lelkészkedett. Az 1915 decemberben a Munkácsy-utcai hadikórházban az iskola VIII. osztályú tanulói jelenlétében a sebesültekkel

tartott Chanuka-ünnepen iskolánknak a háborúban hősi halált halt növendékeiről emlékezett meg, a IX. kerület Gyáli-úti honvéd helyőrségi kórházban pedig hasonló ünnepen a VII. osztályú tanulóktól gyűjtött ajándékokat osztott szét a sebesültek közt. Ugyanő tanitványaitól mintegy 200 koronát gyűjtött s juttatott az Izraelita Patronázs Egylethez az izraelita hadiárvák javára.

Hadbavonult tanárokat helyettesített mind a két tanévben *Dr. Reibner Márton* a VI. kerületi állami leánygimnáziumban, 1914/5-ben pedig a II. félévben *Farkas Ignác, Kosári István, Szántó Soma* és *Dr. Szilágyi Sándor* a VI. kerületi állami főreáliskolában, díjtalanúl.

A 40952. sz. miniszteri rendelet alapján a hadbavonúlt VII. osztályos tanulók számára rendezett érettségi tanfolyamokon tanítottak: *Dr. Reibner Márton* a II. ker. kir. kath. egyetemi főgimnáziumban, *Dr. Romsauer Lajos* a III. ker. áll. főgimnáziumban és *Dr. Vikol János* a VI. ker. áll. főreáliskolában szervezett tanfolyamokon. Nálunk nem volt tanfolyam; idei VII. oszt. tanulóink a VII. ker. Barcsay-utcai, tavalyi VII. oszt. tanulóink a III. ker. áll. főgimnázium tanfolyamaira rendeltettek.

III. *A tanulók.*

1. Tanulóink közűl egy sem jelentkezett önként katonai szolgálatra. Egy idei V. osztályú tanulónk, a ki október 1-én a harctérre szökött, szülei bocsánatát és hozzájárulását megnyerve a harctéren is maradt azzal a kilátással, hogy hadapródiskolába fog jutni.

2. Tanulóink közül 1914/5-ben a következőket sorozták be: *Allerhand Albert* és *Kormos János* VII., *Kálmán Jenő, Lőwy Antal, Seidner Gyula* és *Wolf Ottó* VIII. osztályú nyilvános és *Bronts Nándor* és *Leinzinger László* VIII. osztályú magántanulókat.

Az 1914/5. tanév befejezése után katonai szolgálatra bevonultak *Fritsch Vilmos* és *Gärtner Jakab* volt VI., *Nazimeczky Kamilló* és *Prayer Gyula* volt VII. osztályú nyilvános, *Barta Ferenc, Blau Sándor* és *Herz József* volt VII. osztályú magántanulók.

Az 1915/6. tanév folyamán besoroztattak és 1915 október 15-én tényleges szolgálatra bevonultak: *Dobai Zoltán* VII. oszt. magántanuló és *Andorka Dezső, Katz Salamon, Steinherz Ödön* és *Weisz Gyula* VIII. oszt. nyilvános tanulók.

Az 1898-as évfolyambeliek sorozásán beváltak és május 29-én katonai szolgálatra bevonultak a következők: *Bárdos Aladár* VI., *Áldori Károly, Jókuty Zoltán, Selmeci Miklós, Simon István, Singer Rezső, Stark Oszkár, Szántó Andor* és *Turi István*

VII. és *Beregi Miklós, Fischer Dezső, Förstner Béla, Gergev Milán, Keller István, Kis Hugó, Ráth László, Schaeffer Dezső, Schlesinger Béla, Stangl Rezső* és *Wank Lóránt* VIII. oszt. nyilvános tanulók.

3. Régibb tanulóink közül múlt évi értesitőnkben 88-ról tudtunk többé-kevésbé hiteles hírt adni. Most csak a neveit közöljük azoknak, a kikről tudjuk, hogy katonai szolgálatot teljesítenek vagy teljesítettek. Előbb azonban itt is közöljük azt a felhívást, a melyet hadbavonult volt tanítványainkhoz intéztünk, s kérjük mindazokat, a kik e sorokat olvassák, hogy felhívásunk szövegét terjesszék volt tanítványaink közt vagy közöljék velünk volt tanítványaink mostani címeit vagy a rájuk vonatkozó háborús adatokat. A felhívás és kérelem szövege a következő:

Hadbavonult volt tanítványaink névsorát és lehetőleg egyenruhás arcképeik gyűjteményét akarjuk intézetünknek összegyűjteni.

Azzal a kéréssel fordulunk Önhöz is, mint volt tanítványunkhoz, hogy ha akár saját maga, akár valamelyik volt tanulótársa katonai szolgálatot teljesítene, alólírott igazgatóságot az alábbi kérdésekre adott feleletekkel és egyenruhás arcképe beküldésével támogassa.

Volt tanítványunknak nemcsak azt óhajtjuk tekinteni, a ki itt érettségi vizsgálatot tett, hanem a ki egyáltalában akárhány osztályt ebben a (Lovag-utcai, majd 1909 óta Munkácsy-utcai) főgimnáziumban végzett.

A mellékelt válaszlap beküldéséért fogadja előre is az intézet hálás köszönetét.

A válaszlapon a következő kérdések vannak:

1. A VI. ker. főgimnáziumban járt mikor? 2. Érettségit itt tett-e és mikor? 3. Tényleges katonai szolgálatra bevonult mikor? 4. Mely csapattesthez? 5. Milyen rangban? 6. Esetleges előléptetése, kitüntetése, sebesülése stb.

Hadbavonult volt tanítványainknak teljességre igényt nem tartó névsora a következő:

Aczél Benő m.
Allerhand Albert a.
Andersen György
Andorka Dezső
Áldori Károly
Balassa Albert a. m. Signum laudis.
Balázs István m.
Dr. Balog Béla m.
Balog László m.
Barta Ferenc

a. = arcképe megvan a gyűjteményünkben.
m. = l. a múlt tanévi értesítőben.

Dr. Barta Jenő a. m.
Dr. Bálint Ferenc m. Signum laudis.
Bárdos Aladár
Berecz Kornél m.
Beregi Miklós
Berger József a.
Bihari Andor
Bing György
Dr. Biró Sándor m.
Blau Sándor
Dr. Bodó Oszkár m.
Boros Pál a. m. II. oszt. ezüst vitézségi érem.
Boros Tibor
Both Antal, állítólag elesett
Dr. Brandl Károly a. m. II. oszt. Vörös Kereszt jelvény.
Bronts Nándor
Bürger Vilmos
Dr. Csillag Pál m. elesett.
Czigány László a. m.
Diószeghi Tibor
Dobai Zoltán
Dobrovszky Kálmán
Endrei Kálmán m.
Erényi Géza
Erős Egon a. m. nagy ezüst vitézségi érem.
Éliás S. István m.
Dr. Faragó Andor m.
Faragó Ferenc
Faragó István m.
Fehér Ernő a. m.
Fenyő Béla m.
Fillenz Illés m.
Fischer Dezső
Fodor László
Földvári Ferenc
Förstner Béla
Fränkel Pál m.
Friss Aladár
Fritsch Vilmos
Fuchs Lipót a.
Fürst Alfréd
Galambos Sándor a. m.
Gábor Ernő m. állítólag elesett.
Dr. Gál Endre a. m.
Gárdonyi Béla a. m.
Gärtner Jakab
Gegus Gusztáv kis ezüst vitézségi érem.
Gellért Sándor
Gergev Milán
Gervai József m.
Givizer Sándor a. m. meghalt.
Glatter Zoltán 2. oszt. vitézségi érem.
Glotzbach Kálmán a. m.
Gyárfás Albert a. m.
Hajdu Pál
Harsányi Miklós
Herz József kis ezüst vitézségi érem.
Hetényi Géza a. m.
Hivessy Béla a. m.
Dr. Hoffmann József m.
Hunvald Dezső
Jendrassik Ernő
Jeny Imre
Jovanovits Sándor
Jókuty Zoltán
Kass Béla
Katona Ferenc m.
Katz Salamon
Kálmán Jenő
Keil Tibor
Keleti Armand a. m. elesett.
Keller István
Kis Hugó
Kiss Lajos a. m.
Klapper Hermann m.
Klein György
Klug Árpád 1. és 2. oszt. ezüst vitézségi érem.
Konold Zoltán
Kormos János
Kornhauszer Farkas
Kóla György
Kónya László a. m.
Kónya Sándor a. m.
Krsztics Milos a.
Kuba János
Dr. Kun Ferenc a. m.
Kunfi Tibor a.
Kutasi János a. m.
Ladány Andor
Lányi Miklós

Leinzinger László
Leitner Ferenc m.
Lenkei László
Dr. Lippe Jenő m. kis ezüst vitézségi érem.
Loth Róbert a. bronz és kis ezüst vitézségi érem.
Lőwy Antal
Magyar Zoltán m.
Manger Emil a. m.
Marton Imre
Mayer Emil 1. oszt. ezüst és arany vitézségi érem.
Markó Andor a. m.
Medve Adolf a. m. elesett.
Michnay Gyula elesett.
Molnár Károly
Nadel Gusztáv a. m
Nazimeczky Kamilló
Nádasdi Tibor
Netter Jenő
Dr. Neubauer Gyula a. m.
Dr. Neuberger Mór m.
Dr. Oláh Vilmos m.
Orbán Lajos a. m.
Ördögh Rezső elesett.
Pauker Dezső a. m
Pártos Árpád
Pártos Gyula a.
Perlaky Mihály
Plundrich István
Prayer Gyula
Prohászka Lajos m.
Ráth László
Reichlinger Jenő m.
Reiner Mihály m.
Roth Ármin m.
Dr. Rozgonyi Ottó m
Dr. Róna Gyula m.
Ruhig István m.
Salzberger Jenő m.
Schaeffer Dezső
Schlesinger Béla
Schönfeld Aladár a. m.
Schönfeld Sándor a.
Schuller József m.
Schultheisz Gyula a.
Schwarcz Jenő a. m.
Sebes Géza a. m.
Sebők Márkus a. m. 1. oszt. vitézségi érem.
Seidner Gyula
Selmeci Miklós
Simon István
Singer Rezső
Spitz Sándor
Spitzer Salamon
Stangl Rezső
Stark Oszkár
Steinherz Ödön
Dr. Stern Lipót m.
Dr. Surányi Lajos a. m.
Szabó Imre m.
Szántó Andor
Dr. Fülei Szántó Endre m.
Szegedi Samu a. 1. oszt. vitézségi érem.
Szekeres Jenő m.
Szekeres Róbert m.
Dr. Szemerei Miklós a.
Szenes Árpád
Szentes Dezső m.
Székely Béla m.
Szél József
Szüts Andor m.
Tarnai Géza
Gróf Teleki István, nagy ezüst vitézségi érem.
Tihanyi Zoltán a. m.
Toldi Gaszton elesett. Ezüst vitézségi érem.
Dr. Tolnai Andor
Tolnai Elemér a.
Báró Tornyai-Schosberger Vilmos
Turi István
Dr. Vajda Jenő a. m.
Vajda Rezső a.
Vas József m.
Dr. Vass Frigyes m. 1. oszt. ezüst vitézségi érem.
Vály Antal
Vándorfy József
Vándorfy Kálmán a. m. Signum laudis és hadiékítményes 3. oszt. érdemkereszt.

Vég István
Wank Lóránt
Weisz Gyula
Weisz István m.
Weiszberger Ármin m.
Wellisch Tibor
Welvárd Zoltán a. m.
Werner Manó
Wolf Ottó
Wolfinger Frigyes m.
Dr. Zsoldos Dezső a. m.
Dr. Zsolnay Oszkár m.

Az itt összeírt 197 név nemcsak hiányos névsor, hanem kétségtelenül hibás is. Mégis közöljük, abban a reményben, hogy mostani tanítványaink útján is sok hibás és hiányos adat helyreigazítását és kiegészítését, s a névsorból hiányzó nevek pótlását is megkapjuk. Különös hálával vesszük a még be nem küldött — lehetőleg egyenruhás — arcképek beküldését.

4. A tanulók mult tanévi jótékony gyűjtéséről és adakozásáról mult tanévi értesítőnkben már beszámoltunk. A folyó tanévi jótékony gyűjtést november 18-án indítottuk meg a következő felhívással:

„Segitő Egyesületünk évről-évre Karácsony táján szokott tanulóinkhoz és ismerettségi körükhöz fordulni jótékony adományokért.

Rendszerint a Segítő Egyesület javára kérjük az adományokat, most azonban a háború áldozatai iránt tartozó áldozatkészségre és a harctéren küzdő katonáink iránt bennünk élő szeretetre is hivatkozunk, a mikor adományokat kérünk.

Az adományokból összegyűlő összegből iskolai jótékony céljaink mellett háborús jótékony célokra és vitéz katonáink Karácsonyára is óhajtunk megfelelő részt juttatni.

Az adományokról és a gyűjtött összeg felhasználásáról évi értesítőnkben fogunk beszámolni. Addig is fogadják az adakozók hálás köszönetünket."

A kibocsátott íveken tanulóink a következő összegeket gyűjtötték:

Az I. A. osztály gyűjtése: Adler Tibor 2.—, Ahsbahs Frigyes 6.—, Bankos Sándor 3.84, Bartos Károly 2.10, Deutsch Aladár 20.30, Drexler Endre 4.—, Ecker Endre 3.40, Eiben Gusztáv 3.32, Farkas István 1.40, Farkas Miklós 6.10, Fisch Károly 4.40, Fischer Sándor 3.50, Fried Ármin 1.—, Fuchs Elemér 2.10, Gálos Lajos 2.60, Grünhut Jenő 10.50, Havas Gábor 4.28, Hoffer László 1.02, Hoffmann Lajos 3.10, Horovitz Gyula —.80, Horváth István 1.10, Klebercz Béla 2.60, Klein Gyula 1.50, Klein Lajos 13.60, Koncz György 25.65, Kullmann Géza 5.—, Láng Ferenc —.60, Láng Károly —.68, Liebermann József 7.—, Löwinger Sándor 2.—,

Lukács László 1.50, Major István 3.30, Matzke Emil 1.10, Neubauer Imre 1.—, Neumann Frigyes 2.—, Orosz Aladár 5.—, Ottó Ferenc 1.50, Roszmann Gerő —.80, Róth László —.90, Sámuel Árpád 2.30, Siter László —.40, Somorjai László 1.90, Szalai János —.80, Székely Elemér 2.68, Ullmann József 1.90, Ungár György 3.74, Ungár László 2.30, Vabrosch Károly 4.60, Vágó István 1.—, Weisz Imre 1.40, Weisz Kázmér —.80, Weisz Ottó 5.40, Zalányi László —.60, Zathureczky Béla 1.90.

Az I. B. osztály gyűjtése: Barna Jenő 5.88, Beckmann Ferenc 4.60, Bekény Ferenc 2.—, Benedig Ernő 8.—, Böhm István 4.20, Bromberger László 10.—, Edelsheim Leó 1.20, Földes László 1.—, Füredi Zoltán 17.40, Gábor Gyula 7.—, Gelbkopf Henrik 5.20, Gellért György 8.20, Gerő Alajos 6.40, Glasel Imre 11.20, Goerl István 6.40, Goldstein István 5.—, Graber István 6.—, Guttmann Rezső 6.90, Haáz György 1.20, Halász Ferenc 4.80, Hegedüs György 4.62, Horváth Ödön 3.—, Jajtelesz Sándor 2.70, Janik Béla 4.—, Jeisel Gyula —.60. Kaufmann Kálmán 6.—, Káldori András 6.—, Kis Erős Ferenc 54.—, Klein Gyula 3.—, Klein Ottó 2.20, Komlós Miklós 1.—, Krón Zoltán 19.60, László András 4.70, Ländler György 8.—, Loránt Ferenc —.70, Lübeck László 2.30, Munk Marcell —.68, Neumann Andor —.44, Óna Kornél 1.—, Pazár István — .24, Petykó István 3.40, Róth Károly 4.80, Schildkraut Jenő —.32, Schwarz Márton 1.—, Somos Miklós 7.50, Szipszer Endre 5.20, Tavasz István 5.60, Teszler Endre 1.36, Tichay József 3.20, Toplák Gyula 2.10, Vági Mihály 2.—, Váradi László 2.60, Voda Dezső 1.40, Weisz Andor 2.60, Willkan Richard 5.—.

Az I. C. osztály gyűjtése: Alberty Aladár 16.40, Bakos János 13.—, Beregi Dezső 1.60. Gergely Imre 2.50, Glöckner Alfréd 8.50, Gődri János 1.—, Guga Dezső 13.90, Gyarmati László 5.—, Hetényi Lajos 7.30, Kellner Sándor —.80, Klein Béla 2.40, Kubinyi Kálmán 1.90, Kunszt Ottó 6.—, Lakos Árpád 7.30, Löffler Alfréd 5.80, Matyasovszky Jenő 4.60, Megyeri László 2 40, Nobel János 2.60, Nyitrai István 8.50, Ornstein Móric 2.10, Román Zoltán 3.24, Rosenfeld Pál 20.—, Rubos Ferenc 15.—, Rurik László 1.60, Schwarz Márton 2.60, Szabó Imre 1.—, Szilágyi Dezső —.40, Vizy László 1.50, Weinberger Sándor 1.50, Wexler Ferenc 3.30.

A II. A. osztály gyűjtése: Bárdos Pál 3.—, Bem Márton 5.50, Cseuz Imre 2.20, Csősz István —.20, Dub Árpád 1.—, Fehérvári Ferenc —.50, Feldmann Endre 4.20, Freund Albert

3.80, Friedmann Ervin —.90, Gottlieb Mihály —.20, Gottlieb Sándor 1.50, Geiringer József 8.86, Hegedüs Miklós 2.10, Heich Ottó 23.60, Heltai Ferenc 3.50, Herczog Tibor 1.—, Horváth Ferenc —.60, Karsai Béla 2.50, Klein Lajos —.54, Korányi Endre —.20, Kovács Zoltán 28.—, König Jenő 4.—, Krausz Jenő 5.—, Krivák Sándor 1.30, Kurcz Jenő 2.—, Lang István 4.20, Laukó László 1.—, Lázár Miklós 1.—, Neubauer Ágoston —.60, Neumann Zoltán —.80, Osváth Sándor 3.10, Pajtás Andor 2.50, Pasztyrik Árpád 4.10, Pártos Tibor 1.—, Pessek Isván 2.—, Pfeifer Andor 10.02, Reiner György 4.50, Rendes István —.80, Schik László 1.—, Schwarcz János 3.—, Schwarz László 3.—, Sorger István 4.—, Steinberger Zoltán 3.50, Steiner Imre 8.86, Szalai Imre 2.—, Szász Károly —.80. Székely Pál —.60, Szokoly József 5.—, Tomasits József 13.20, Trautmann György —.50, Vidor György 2.54, Vitéz Antal 1.—, Weisz Imre 2.20.

A II. B. osztály gyűjtése: Bartos István 3.22, Benkő Imre 2.10. Buchsbaum Manó 2.82, Bürger József 2.53, Csontos Jenő 4.90, Faragó Rezső —.60, Fábián György 18.26, Fohn Endre 1.75, Freund Miklós 20.60, Fried István —.30, Fürst Marcell 1.70, Goldberger Boldizsár 4.60, Gerő Sándor —.72, Gyémánt Sándor 1.44, Hoffmann Iván 10.57, Horváth Sándor 3.10, Jánosa Lajos 1.90, Kázmér József 1.50, Király Sándor 1.—, Klein Elemér 1.42, Klein Károly 2.40, Klein László 1.40, Maczkó András 7.26, Majó Albert 1.60, Messinger Árpád 1.12, Molnár Pál 7.24, Nagy János 1.—, Neubauer László 10.02, Németh Ferenc 3.—, Németh József —.60, Novotny Jenő 1.04, Petheő Gyula 2.52, Schlenger Lipót 1.70, Schlesinger Dezső —.43, Schlesinger Oszkár 4.32, Schlesinger Pál 17.—, Schmidt Miklós 1.35, Steiner Tibor 2.—, Surányi Pál —.64, Székely Miklós 2.55, Szilágyi Károly 2.—, Török István 1.64, Vajda Pál —.31, Valkó István 3.60, Vasvári Mihály 3.49, Wehle Benedek 2.—, Wertheimer László 4.52, Zalányi Ferenc 1.51, Zukal Ferenc 2.82, Zulawski Andor 4.22.

A III. A. osztály gyűjtése: Adler Dénes 16.50, Bátori Ernő 9.—, Bergl Imre 6.—, Békefi Endre 2.20, Bischitz László 10.—, Erős István 1.—, Fodor Gyula 1.10, Friedmann Vilmos 4.20, Frimm Lipót 1.30, Goldschmied József 1.20, Grósz Andor 2.—, Heves József —.84, Hirsch Sándor 1.70, Hirschbock Róbert 7.20, Hisstek József 1.50, Hoffmann György 2.—, Hoffmann Lajos —.20, Illyés Ferenc 4.20, Jokel Zoltán 1.10, Kelemen Károly 2.—, Kellermann Pál 2.—, Kertesi László 16.72, Klein Tivadar 3.80, König

István 1.—, Kühn István 3.10, Lendvai Ferenc 11.20, Lévai László 3.30, Ligeti Miklós 1.—, Magyar Pál 1.20, Major Béla —.30, Marer László —.50, Metzger Ödön 1.60, Nicker Márkus 1.—, Pollák Endre 1.20, Schlesinger Dezső 1.20, Schwitzer Endre 4.—, Selmeci Zoltán 1.20, Seltsam László 2.—, Strausz Miklós 2.—, Szende József 2.20, Szirmai György 3.—, Tordai Imre 4.05, Ungár Mór 4.30, Venczell Károly 2.20, Weiss Oszkár 1.48, Weisz Jenő 10.—.

A III. B. osztály gyűjtése: Bauer Lajos —.20, Demeter Mihály 1.40, Derzsi Albert —.50, Erdélyi Béla 1.30, Fodor István 5.20, Frisch Ernő 1.40, Gertler Jenő 1.—, Grosz Tibor 1.10, Haasz Oszkár 3.—, Heténvi Imre 33.—, Hoffmann Ármin 5.—, Horovitz József 1.—, Katona Aladár —.16, Kazár Andor 2.—, Kállai József 1.40, Kelemen Béla —.50, Kelemenics János —.20, Kende László —.50, Kertész Ferenc —.50, Komlós Rezső 1.40, Kormos Emil 1.20, Kruch István 19.50, Lukács György 1.—, Markstein Imre —.70, Molnár Ferenc 2.20, Neuser Pál 2.—, Neuwirth Pál —.40, Opálka Lajos 2.45, Orosz László —.20, Palotai László 2.—, Polgár Andor 1.—, Preisz Pál —.60, Reichard József —.50, Rosenfeld Ernő 20.—, Rosenblüth Sándor 1.20, Róth István 1.60, Schlesinger Imre 3.50, Schwartz Ferenc —.18, Seidner László —.20, Sessler Alfréd 27.20, Somogyi László 8.40, Szathmári Lajos 2.50, Vázsonyi Miklós 14.—, Virág György 4.50, Vomberg István 1.—, Weisz György 3.70, Weisz János 30.—, Weisz László 11.—.

A IV. A. osztály gyűjtése: Andorka Károly —.52, Bárány Elemér 2.—, Benedig Árpád 5.90, Brück Béla 3.90, Cséry István 2.—, Csillag Béla 4.36, Csillik Antal 2.80, Deutsch Jenő 6.50, Dénes Ferenc 2.—, Faragó György 1.—, Flehner Richárd 6.—, Frank Miklós 2.20, Friedmann István 1.—, Friedmann Richárd 4.57, Gergely Pál 5.—, Gerő Vilmos 1.—, Gonda Dezső 6.—, Grósz András 2.20, Guttmann Pál 10.—, Guzikovsky Lipót 2.—, Hegedüs János 3.30, Hradetzky Zoltán 7.80, Hufnagl Kálmán 11.50, Hügel Lajos —.50, Kasnyik János 3.40, Kelemen László 1.—, Kern Pál 4.—, Kronberger Béla 1.24, Lenkei Sándor 1.—, Magyar Tibor 3.04, Márk Lajos 1.52, Milanovics Béla 3.—, Müller Ferenc 3.—, Neuberger Sándor 3.12, Óna László —.50, Pikler László 7.20, Rónai Sándor 1.82, Salgó Zoltán 1.10, Schäffer György 1.04, Schichtanz Andor —.80, Schwarcz György 8.—, Schwarcz Imre 4.—, Schwitzer László 1.—, Seifert Vilmos 1.—, Soha Árpád 5.—, Szabó Gyula 7.—, Szilas László 1.80, Takács János 8.—, Teke Ferenc 1.34, Vajda Gyula 2.12, Vojcsek Gyula —.80, Waldmann

Marcell —.70, Wiener Artur 3.—, Wiener Imre —.50, Wurm Adolf 2.—, Zaláni László —.80.

A IV. B. osztály gyűjtése: Andreidesz János 10.60, Barna Andor 1.—, Baumgarten István 5.—, Bácskai Pál 6.20, Báthory Vilmos 1.—, Beregi Ferenc —.60, Berger László 3.—, Biró Béla 1.—, Bruckner Zoltán 1.—, Csillag György 1.—, Csulák Jenő 2.—, Déván István 1.—, Dub Dezső 1.—, Fedrid Imre 10.50, Ferenczi Lajos 57.—, Frenkel József 2.60, Fuchs Béla 2.—, Füredi Pál 1.—, Gärtner Nándor 1.22, Grausz László 2.12, Haas László 3.71, Hajós László 1.50, Havas Lajos 2.04, Huszár József 2.—, Juszt Jenő —.50, Klár Ferenc 6.—, Kohn Ferenc 2.34, Kohn László —.30, Komlós Gyula 12.—, Kurcz Imre 1.03, Molnár Ferenc 8.—, Morvai Imre —.22, Ornstein Gábor 1·50, Peisz Lajos —.50, Perényi István 1.—, Pollacsek István 1.—, Pollák Leó 1.—, Rabinovics Leó 1.—, Rákosi László 3.63, Salzer Ernő 7.30, Schlesinger János 1.40, Spielmann Jenő 6.—, Szabó Elemér 1.—, Szalkay János 2.—, Szmertnik István 2.—, Tepper István 1.20, Turcsányi Vilmos —.20, Valkó Imre 1.20, Vida Ottó 3.—, Weisz Béla 1.—, Weisz István 2.—, Ziffer Dezső 6.—.

Az V. osztály gyűjtése: Almási Imre —.30, Bartos Dezső 1.—, Bass Pál —.40, Benkő József —.60, Berger Ferenc 1.—, Berger Ödön 3.50, Berkes Ernő 1.70, Birli István 1.—, Bozzay Gáspár 1.60, Braumann László 1.10, Brenner Péter —.40, Czenner Tihamér 2.—, Czinner Alfréd 1.61, Dames Jenő 5.70, Dárdai Gábor 11.10, Floh Adolf —.30, Freud János 1.—, Friedmann Kornél 1.—, Gärtner Zsigmond 1.—, Glofák József 6.20, Goldstein Ede 3.60, Grósz Gyula 1.—, Grünwald Imre 11.60, Hajdu Pál 3.70, Hegedüs István —.50, Hirschfeld Lajos 4.—, Jokel László 1.—, Kemény József —.60, Kont Róbert 1.60, Kovács Béla 1.50, Lax Tibor 1.80, László Lajos 1.20, Lindenbaum László 2.42, Machleid Nándor —.40, Nuszbaum Jenő —.80, Nyúl Ferenc —.40, Retek Sándor 2.45, Romanecz Gyula 31.—, Rosenberger Mihály 11.02, Schlesinger Sándor 2.40, Schweitzer Iván 2.—, Spitz Elemér 1.20, Spuller Béla 25.—, Sugár Zoltán 3.50, Svetics Emil 1.10, Szeiler Tivadar 2.50, Szunyog Ernő 1.30, Tarsoly Ferenc 2.10, Ujhely Tibor 50.—, Unger Emil —.90, Weisz Pál 11.—, Zala János 2.—, Zala Pál 2.10, Zöllner Rezső 1.10, Zrinszky Miklós —.42. Egy másik gyűjtésből fennmaradt összeg 15.60.

A VI. osztály gyűjtése: Bass Ernő —.60, Bárdos Aladár —.50, Breitner Miklós —.50, Büchler Ödön —.40, Dancinger László

—.40, Darányi Béla —.56, Eisenstädter Dezső 1.20, Engel László —.50, Fischer Jenő 1.50, Flóh Móric —.30, Fohn Sándor —.60, Frank Imre 2.—, Guttmann Imre 26.—, Hajós Endre 1.50, Hajós Sándor 20.—, Herskovics Artúr —.40, Holländer Sándor —.30, Jakabfy László 11.50, Jeny László 2.30, Jeremiás Endre —.50, Katz Lajos —.22, Kelemen Gyula 2.—, Keleti György 1.—, Keppich Ferenc —.50, Konold Hugó 1.—, Leitersdorf József 2.20, Lingsch Vilmos 2.—, Locsmándi Ernő —.20, Luszt István 3.—, Mandl Endre —.20, Máté Andor —.60, Mészáros Andor 7.—, Nagy László —.30, Oberhofer Imre 3.—, Óvári Lajos —.50, Pick Imre —.60, Pollák Sándor —.30, Ponger Sándor 1.—, Schichtanz Lóránd —.80, Schlenger Gyula 1.—, Steiner Aladár —.40, Szobl Ernő —.20, Täubel Géza 1.—, Urhegyi Antal —.30, Vasvári József —.60, Widder Béla 1.—, Závodszky Elek —.60.

A VII. osztály gyűjtése: Balázs Lajos —.30, Balogh Sándor 2.48, Barna Elek 1.—, Falkenstein Béla 1.—, Fischer Artúr —.50, Friedenthal István 1.—, Frumen Imre 1.—, Fürst László —.40, Garami Pál 1.—, Gál Ödön 1.—, Gergely Béla 1.—, Greiner Sándor 3.—, Grosz Sándor —.50, Halász Ernő 10.—, Heltai Tibor 1.—, Jókúty Zoltán 22.—, Klein József 4.—, Kovács Imre 1.—, Kónyai Iván 1.—, Kugel Ernő 5.30, Leichner Miklós 1.—, Loránt Bernát 2.—, Lovas József 2.—, Lukácsi Géza —.40, Mayer Jenő 1.—, Márkus László 3.—, Mérei Jenő 2.50, Pikler György 5.—, Porges Aurél —.40, Racota Ovidius 3.—, Radó László —.20, Rein Jenő 1.—, Ripper József 2.—, Selmeci Miklós 1.—, Singer Rezső 1.—, Somos Imre 18.60, Spatz László —.40, Stark Oszkár 1.10, Strasser Tibor 2.—, Szántó Andor —.50, Székely László 1.—, Teke István —.70, Vázsonyi János 28.—, Weinberger Jakab —.40, Weisz Mátyás —.30, Winkler Miksa 1.30, Wurm Pál 1.—.

A VIII. osztály gyűjtése: Almási László —.50, Beregi Miklós 1.30, Biles Lajos —.20, Bohuny Emil 2.—, Braun Imre 1.—, Fischer Dezső 30.—, Förstner Béla 1.58, Gegus Béla —.20, Gergev Milán 2.—, Hajdú Bennó —.80, Havas László 5.—, Hoffman Lajos 1.20, Jelinek Tivadar 1.—, Kantor Ernő —.76, Katz Salamon 1.—, Kálmán István 1.20, Keller István —.80, Kertész Andor 2.10, Luftschitz Pál —.20, Pongrácz Béla 1.20, Ráth László 1.30, Roheim György 1.—, Róth Jakab —.50, Schaeffer Dezső 1.20, Schmidt Ferenc 1.—, Stangl Rezső 1.40, Stein János 2.—, Steiner Miklós 1.—, Székely Béla —.40, Szűcs István 1.50,

Tonhauser György —.40, Urhegyi András 1.20, Wank Loránd 2.—, Wiegner Ignác 2.—, Wollák Dezső 1.—.

Az I. A. osztály gyűjtött	194.31	koronát
Az I. B. „ „	295.44	„
Az I. C. „ „	163.74	„
A II. A. „ „	193.02	„
A II. B. „ „	180.33	„
A III. A. „ „	160.79	„
A III. B. „ „	223.49	„
A IV. A. „ „	177.89	„
A IV. B. „ „	194.41	„
Az V. „ „	247.32	„
A VI. „ „	103.68	„
A VII. „ „	139.28	„
A VIII. „ „	71.94	„
Összesen	2345.64	koronát
Ehhez járult a mult tanévi gyűjtésből megmaradt	143.84	„
Összesen rendelkezésünkre áll tehát	2489.48	korona.

Kiadások:

Hadsegélyző bélyegekre az 1914/5. tanév végén	3.91	korona
A Munkácsy-utcai hadikórház karácsonyára . .	200.—	„
Katonák karácsonyára a Hadsegélyző Hivatalnak	150.—	„
A Franciaországban, Noirmoutier városban (Château Vendée) internált vagyontalan magyaroknak karácsonyi ünnepére Dr. Kuncz Aladár ugyanott internált tanár útján (200 frank)	279.27	„
A bolgár Vörös Keresztnek	100.—	„
A budapesti önkéntes mentőegyesületnek . . .	100.—	„
A tanárok özvegyeit és árváit segítő országos egyesületnek	100.—	„
4 darab sárosi sorsjegyért	20.—	„
A Nemzeti Áldozatkészség szobrára	50.—	„
A magyar Vörös Kereszt konstantinápolyi misszziójára	50.—	„
Az Oroszországból hazatért, szabadságra menő rokkantak útiköltségére Dr. Öhler Lászlóné útján	50.—	„
A nyomorék gyermekek országos otthonának . .	50.—	„
A József kir. herceg szanatórium-egyesületnek .	50.—	„

A vakokat gyámolító országos egyesületnek . .	50.—	korona
Az országos gyermekszanatórium-egyesületnek .	50.—	„
Ugyanannak a Hohenberg Zsófia-alap javára .	50.—	„
A budapesti tud. egyetemi hallgatók segélyalapja javára	50.—	„
A katonatisztek árváit nevelő Erzsébet-otthonnak	50.—	„
Az ungvári siketnéma-intézetnek	50.—	„
3 szegénynek	90.—	„
Jótékonycélú könyv („A háború és a jövő") és kép (Désy Z.) ára	16.—	„
500 korona névértékű hadikölcsönkötvényre a Segítő Egyesületnek	483.50	„
Postaköltség	1.—	„
Összesen	2093.68	korona
Rendelkezésre áll még	395.80	„

E nagy gyűjtésen kívül tanítványaink jótékony vagy hadsegélyző gyűjtéseiről a következőkben számolunk be:

a) Az igazgatóság útján a tanulók és hozzátartozóik a III. és IV. hadikölcsönre 20.650 korona névértékű kötvényt jegyeztek. Az összeg nem jelentékeny, de ha számbavesszük, hogy a jegyzés 84 tétele közül 25 ötven- és 30 száz-koronás jegyzés volt s csak 29 volt 100 koronánál nagyobb, az elért eredménynyel meg lehetünk elégedve. A f. tanévben tett 3 új alapítványt is ez alkalommal jegyezték a tanulók (l. az értesítő 73.—74. lapjain), valamint 100 K névértékű kötvényt is a Segítő Egyesület javára.

b) A Munkácsy-utcai hadikórháznak a múlt tanévben juttatott adományokat a mult tanévi értesítő 17. és 18. lapján részleteztük. Az idén az adományok kisebb mértékben folytak. A hadikórház átvett 50 darab és 1 csomag könyvet, 590 darab megszámlált és nagy csomó számlálatlan folyóiratfüzetet, 1 térképet, 9 imakönyvet, 1 naptárat, 111 tábori levelezőlapot, 60 darab és 1 csomag képes levelezőlapot, 18 doboz és 150 darab szivart és cigarettát, 45 csomag dohányt, 18 pipát és 17 pipaszárat, 79 szipkát, 1 cigarettatárcát, 62 pléh cigarettadobozt üresen, 1 szivartartót, 9 cigarettatöltőt, 400 cigarettahüvelyt, 4 csomag cigarettapapirt, 7 csomag és 15 doboz gyufát, 18 játék kártyát, 65 ceruzát, 6 ceruzavédőt, 26 tollszárat, 1 doboz, 20 darab és egy csomó tollat, 10 darab törlőgummit, 6 kis jegyzőkönyvet, 7 ív és 102 darab itatóspapirt, 2 csomag levélpapirt, 173 levélborítékot, 1 palatáblát, 1 vonalzót, 10 rajzszeget, 7 társasjátékot, 1 tükröt, 4 botot, 2½ ív tűt, 1 csomag

patentgombot, 2 cipőgombolót, cipőfűzőt, 25 gombolyag cérnát, 14 kapcsot, 1 törülközőt, 1 zsebkendőt, 6 pár harisnyát, 1 inget, 1 alsónadrágot, 1 doboz bajuszpedrőt, 1 csomag szappanpapirt, 5 darab szappant, 1 doboz szaloncukrot, 2 doboz teasüteményt, 1 kis zsák diót. A Vörös Kereszt Egylet gyűjtőjárata egy ízben átvett 30 darab cigarettát és 1 zseblámpát.

c) Ifjúságunk mintegy 18 kilogramm gummihulladékot gyűjtött össze az iskolában. Ezt a gyűjtőkocsi útján szolgáltattuk be a Hadsegélyző Hivatalnak.

d) Rézhulladékot a tanulók a mult tanévben mintegy 100 kilogrammnyit gyűjtöttek az iskolában. Az idén alig 5 kilogrammnyit hoztak.

e) A bolgár Vörös Kereszt támogatására alakult országos bizottságtól az igazgatósághoz küldött üdvözlő levelezőlapokból mindössze 47 darabot vásároltak tanulóink.

f) A Hadsegélyző Hivatal felhívására kihirdettük az ifjúságnak, hogy hadi jótékonycélokra gyűjtsenek használt hadi segélybélyegeket. Hogy több mint 600 tanulónk mindössze mintegy 280 darabot gyűjtött össze, azt mutatja, hogy a felhivásnak hatása nem volt.

g) A „Könyvet a katonáknak“ mozgalom is nagyon csekély eredményre vezetett tanulóink körében: erre a felhívásra 36 könyv jutott mindössze az igazgatósághoz. De a felszólítás későn is érkezett. Mult évi értesítőnkben s itt a Munkácsy-utcai hadikórháznak adott adományok közt majdnem 300 könyvről és legalább 1200 folyóiratszámról számoltunk be, mint a sebesülteknek jutott adományról. Ez magyarázza az újabb célra való gyűjtés csekély eredményét.

h) A május 1-én tartott Kárpát-ünnepen a perselyes gyűjtés eredménye az elpusztult kárpáti falvak javára 87 K. 65 f. volt. Az ünnepről alább számolunk be. A kárpáti falvakban épitendő két ház javára egyébként az április 11-én tartott ifjúsági előadás jövedelméből 1283 K-t juttattunk.

i) Az 1914/15. tanév végén az évvégi bizonyítványokra 4 filléres hadsegélyzőbélyegeket ragasztottunk. Ebből kereken 28 K jutott a háborúban elesettek özvegyei és árvái javára. Az 1915/16. tanév végén a bizonyítványokat 20 filléres hasonló bélyeggel láttuk el. Tanulóink — egyetlen egynek kivételével — szívesen megváltották a bélyeget, sőt néhányan többet is adtak. A felhasznált 629 bélyeg árában 125 K 80 f., a felülfizetésekből 9 K jutott a Hadsegélyző Hivatal céljaira.

j) Szeder-, csalán- stb. gyűjtésre tanulóinkat nem vezethettük, posztó- stb. hulladékok gyűjtésére pedig helyünk nem volt. A gyógynövények gyűjtésére való felhívást már csak a záróünnepélyen közölhettük tanítványainkkal. A felhívást értesítőnk más helyén nyomtatásban is megismételjük.

E gyűjtések, ha az ifjúság buzgalmának tulajdonítjuk is az eredményeket — talán a c), d) és f) alatt irottak kivételével — a szülőktől származnak. Ha az eredmény csekély, nem az áldozatkészség hiányában kell az okot keresnünk, hanem abban, hogy a szülők nagyobb részének a mai viszonyok közt valóságos feleslege vagy nélkülözhetője alig volt. Statisztikánk szerint tanulóink szülőinek legalább fele szegénysorsú s csak egy hatodrészükről olvassuk a statisztikából, hogy jómódúak, viszont egy további hatodrész fizetésből élő tisztviselő vagy hivatalnok. Még további magyarázatot adhat az a körülmény is, hogy 614 nyilvános tanulónk közül 138-nak atyja, 101-nek pedig összesen 162 testvérbátyja teljesít katonai szolgálatot (10 tanulónak atyja és testvérbátyja is !). E családoktól jelentékeny áldozatkészséget alig lehet várni. Nem érdektelen az itt említett 229 (138+101—10) tanulóról osztályonként összeállított kimutatásra vetni egy pillantást.

Az	I. A. oszt.	13	tanuló	atyja,	7	tanuló	10	testvérbátyja,	közte	1-nek	atyja is, bátyja is		
az	I. B.	„ 13	„	„	1	„	1	„	„	—	„	„	„
az	I. C.	„ 7	„	„	6	„	9	„	„	1	„	„	„
a	II. A.	„ 16	„	„	5	„	7	„	„	2	„	„	„
a	II. B,	„ 18	„	„	7	„	13	„	„	1	„	„	„
a	III. A.	„ 11	„	„	9	„	15	„	„	—	„	„	„
a	III. B.	„ 13	„	„	4	„	6	„	„	—	„	„	„
a	IV. A.	„ 9	„	„	8	„	9	„	„	—	„	„	„
a	IV. B.	„ 11	„	„	8	„	16	„	„	—	„	„	„
az	V.	„ 10	„	„	16	„	29	„	„	3	„	„	„
a	VI.	„ 5	„	„	8	„	13	„	„	1	„	„	„
a	VII.	„ 5	„	„	12	„	17	„	„	1	„	„	„
a	VIII.	„ 7	„	„	10	„	17	„	„	—	„	„	„

összesen 138 tanuló atyja, 101 tanuló 162 testvérbátyja, közte 10-nek atyja is, testvérbátyja is teljesitett katonai szolgálatot.

5. A tanulók társadalmi akciói közt első helyen említjük munkálkodásukat a Munkácsy-utcai hadikórházban. Néhány tanulónk, a kiknek nevét mult évi értesítőnkben közöltük, a hadikórházban rövidebb-hosszabb ideig tett szolgálatot többnyire az irodában. Karácsonykor 1914-ben és 1915-ben is sok tanulónk segédkezett a karácsonyfák elrendezése s az ajándékok kiosztása körül.

Az Oroszországból hazatérő rokkantak fogadtatásáról és ünnepléséről értesítőnk előbbi fejezetében szóltunk.

A mult tanévi VI., idei VII. osztályunk tanulói Farkas Ignác osztályfőnök buzdítására hasonló működést fejtettek ki mind a két tanévben a Budai Jótékony Nőegyesület hadikórházában.

Ezenkívül több tanulónk vett részt egyrészt dr. Marczell Mihály, másrészt Dr. Farkas József hittanárok buzdítására és vezetése alatt különböző jótékony és emberbaráti intézmények támogatásában.

A Vörös Kereszt Egylet tudósító irodájában dolgoztak az 1915. évi nagyszünidőben Frimm Lipót III. A. és Szathmári Lajos III. B. oszt. tanulók.

Az elpusztult kárpáti falvak újraépítésére mi is rendeztünk május hó 1-én iskolai Kárpát-ünnepet. Az ünnepen a tanulókon kívül mintegy 50 szülő és érdeklődő jelent meg. A főreáliskola ez alkalomra feldíszített tornacsarnokában délelőtt 11 órakor a Himnusz eléneklésével nyitottuk meg az ünnepet. Az ünnepi beszédet *Szemkő Aladár* tartotta, a Kárpátok jelentőségének fejtegetése után a magyar nemzeti érzületre, a hazafiságra és nemzetünk történeti hivatásának megértésére és megérzésére buzdította az ifjúságot. Majd Weisz Ottó I. A. osztályú tanuló szavalta el Tóth Kálmán Árpád sírja című költeményét. Befejezésül, miután az igazgató buzdító szavakat intézett az ifjúsághoz s őket és a vendégeket adakozásra felhívta, a Szózatot énekeltük el.

A perselyes gyűjtés bizottságilag számbavett s még aznap postára adott eredménye 87 K 65 f volt.

Még e május 1-i ünnep elrendelése előtt engedélyt kért ifjúságunk a tanári testülettől arra, hogy az orosz betörés következtében károsultak javára ifjúsági ünnepélyt rendezzen.

Az ifjúság körében alakult rendező-bizottság (Wank Loránt VIII. oszt. tanuló elnök, Fischer Dezső VIII. oszt. tanuló pénztáros, Ráth László VIII. oszt. tanuló ellenőr, Beregi Miklós és Hoffmann Lajos VIII. és Garami Pál és Gál Ödön VII. oszt. tanulók főrendezők és 100 I.—VIII. oszt. tanuló rendező) a tanári testülettől nyert engedély alapján az Uránia-szinházban április 11-én a következő műsorral rendezett jótékonycélú hazafias előadást:

I. RÉSZ.

1. **Gluck : Iphigenia-nyitány.** Előadja *Hajós Endre VI.* vezetésével a VI. ker. főgimnázium és főreáliskola zenekara.

2. **Kökény L.: Kárpáti kisgyermek panasza.** Szavalja *Müller Ferenc IV.*
3. **Radványi dr.: Új bimbók.** (Jelenet.)

SZEREPLŐK:

Takács százados *Kovács Imre VII.* Kende hadapród *Greiner Sándor VII.*
Bárdos hadnagy *Wank Loránd VIII.* Öregbíró . . . *Túri István VII.*
Walter százados *Roheim György VIII.* 1. fiú . . . . *Takács János IV.*
2. fiú . . . . . *Kühn István III.*
A festészet, plasztika, technika, természettudomány géniuszai: *Neubauer Imre II., Majó Albert II., Glasel Imre I., Krausz Jenő II.*

4. **Liszt: Pusztai fájdalom.** Zongorán előadja *Heltai Tibor VII.*
5. **Gergev Milán VIII.: Ha feltámadnának...** Szav. *Winkler Miksa VII.*
6. **Tóth Kálmán: Kik voltak a honvédek?** (Melodráma.) Zenéjét szerezte *Úrhegyi András VIII.*
Honvéd . . . *Beregi Miklós VIII.* Kis unokája . . *Gyarmati László I.*
7. **Dalok.** Énekli *Erdélyi Margit* úrleány.
8. **Vieuxtemps: Air Varié.** Hegedűn előadja *Hajós Endre VI.*
9 **Förstner Béla VIII.: A hősök.** (Vigjáték 1 felvonásban.)

SZEREPLŐK:

Nagybácsi . . . *Stangl Rezső VIII.* Zoli, Imre (Tibor barátai), *Turcsányi Vilmos IV.*, *Hoffmann Iván II.*
Pali kadett . . . *Förstner Béla VIII.*
József, Pista, Gyuri (diákkatonák): *Wollák Dezső VIII.*, *Oberhofer Imre VI.*, *Selmeci Miklós VII.* Jenő, Géza (IV. gimnazisták): *Király Sándor II.*, *Juszt Jenő IV.*
Károly szolga . *Milánovics Béla IV.* Duci, Tibor öccse, IV. elemista . *Karsai Béla II.*
Tibor, Pali öccse . *Grosz András IV.* Szabóinas . . . *Kovács Béla V.*

Tiz perc szünet.

II. RÉSZ.

1. **Mozart: Nachtmusik.** Előadja *Kertész Andor VIII.* vezetésével a zenekar.
2. **Gaál: Magyar rapszódia.** Zongorán előadja *Úrhegyi András VIII.*
3. **Beregi Miklós VIII.: Tettek beszélnek.** Szavalja *a szerző.*
4. **Magyar dalok.** Előadja *Urhegyi András VIII.* vezetésével az intézet énekkara.
5. **Beregi Miklós VIII.: A modern Háry János.** (Jelenet.)

SZEREPLŐK:

Öregbíró . . . . *Widder Béla VI.* Szabólegény . . . *Kovács Imre VII.*
Esküdt . . . . *Túri István VII.* Háry János, közhuszár . . . . *Milánovics Béla IV.*
Salamon, korcsmáros . . . . *Vázsonyi János VII.* Cigány . . . . . *Peisz Lajos IV.*
Vasúti őr . . . . . *Selmeci M. VII.*

6. **Szabolcska: Könnycsepp az égben.** Szavalja *Mérei Jenő VII.*
7. **Wieniawski: Legenda.** Hegedűn előadja *Kertész Andor VIII.*

8. *a)* **Mozart: Szerenád a Don Juanból.**
b) **Schubert: Militärmarsch.** Előadja *Hajós Endre VI.* vezetésével a zenekar.
9. **Radványi dr.: Az új iskola.** (Jelenet.)

SZEREPLŐK:

Matyi	*Neubauer László II.*	Lajcsi	elemisták	*Sessler Alfréd III.*
Laci	*Zukal Ferenc II.*	Feri	elemisták	*Wehle Benedek II.*
Peti	*Glasel Imre I.*	Tanitó		*Schmidt Ferenc VIII.*
Jani	*Weisz János III.*	Jegyző		*Balogh Sándor VII.*
Jenő	elemisták *Majó Albert II.*	Pali	fiai	*Zulawski Andor II.*
Miska	*Goldschmied J. III.*	Zoli	fiai	*Müller Ferenc IV.*
Jóska	*Bürger József II.*	Tanfelügyelő . .		*Wank Loránt VIII.*
Miki	*Hetényi Imre III.*	Pesti tanár . . .		*Beregi Miklós VIII.*
Gyuri	*Klein Károly II.*			

Vendégek és diákok: *Dárdai Zoltán III., Hisstek József III. és Molnár Ferenc III.*

A zongorakíséretet *Urhegyi András VIII.* látja el.

A hangversenyzongorát a *Keresztély-cég* szivességből engedte át.

A hangversenyre a rendezőség buzgólkodása következtében minden jegy elkelt. A közönség tetszéssel hallgatta az ifjak ügyes előadását, elismeréssel fogadta a tanuló-szerzők sikerült műveit s úgy a szerzőket, mint az előadókat sűrű tapssal ünnepelte. Más tanévekben az ifjúság nagy hangversenyeit az önképzőkör és az énekkar egész évi munkája és elkészülése szokta megelőzni. Az idén önképzőkörünk is, énekkarunk is szünetelt. Annál nagyobb elismerés illeti a sikerért a közreműködőket, a kik Dr. Marczell Mihály és Dr. Szilágyi Sándor tanárok vezetése alatt megértő lelkesedéssel készültek az ünnepre. A műsorban és a rendezők közt megnevezett tanulók közül különösen kiemeljük Urhegyi András VIII. oszt. tanulót, a ki az énekkar betanításában buzgólkodott s Kertész Andor VIII. és Hajós Endre VI. oszt. tanulókat, a kik a zenekar előkészületeit vezették.

Az előadás anyagi sikere várakozáson felül fényes volt. Az elért eredményt ifjúságunk úgy óhajtotta megörökiteni, hogy a kárpáti falvaknak juttatott összegből két házon, egyiken az igazgató, a másikon a hangverseny rendezését intéző Dr. Marczell Mihály nevét iratja fel annak emlékére, hogy az adomány ennek az iskolának az ifjúságától származik.

A jövedelem elszámolása a következő:

Jegyek eladásából befolyt	1941 K 92 f
Felülfizetésekből (Özv. Dr. Kendi Finály Henrikné 10 K, Dr. Kendi Finály Gábor és felesége	

25 K, Kendi Finály Olgica és Ilonka 5 K, Özv. Murai Róbertné 10 K, Jánosi Boldizsár 4 K, Schindler Ferenc és felesége 10 K, Raj Ferenc VI. ker. főreáliskolai igazgató 5 K, Lissák Ármin ny. máv. főmérnök 30 K, Jókuthy Dénes 20 K, Gábor Ignác 16 K, Lévai Gyula 10 K, Usetty Ferencné 10 K, Dr. Juba Adolf 5 K, Cserey Adolf és felesége 4 K, Rosenfeld Ernő és Pál tanulók 4 K, Dr. Jánosi József tvsz. biró Veszprém 3 K, Sessler Alfréd tanuló 3 K. Vojtkó Miksa kir. járásbiró 3 K, Dr. Zsigovits Béla 3 K, Sziklai Aladár 2 K, Hajnal Imre 1 K) . . . . . 183 K — f

Összes bevétel : 2124 K 92 f

Összes kiadás : 658 K 42 f

Tiszta jövedelem : 1466 K 50 f

A tiszta jövedelemből az Országos Középiskolai Tanáregyesület útján egy az oroszok betörése következtében elpusztult kárpáti faluban épitendő Dr. Kendi Finály Gábor-házra 683 K — f-t, ugyanott, az előbbi mellett épitendő Dr. Marczell Mihály-házra . . . . . 600 K — f-t, továbbá a tanárok özvegyeit és árváit segítő országos egyesületnek . . . . . 100 K — f-t, és két iskolai alapítvány kiegészítésére . . . . 83 K 50 f-t juttattunk.

Fogadják a rendezők, közreműködők és felülfizetők az intézet hálás köszönetét ezen a helyen is.

6. A mily örvendetesen lelkesítette a háború-okozta nyomorúság enyhítésére törekvő hangverseny ügye ifjúságunkat, annál sajnálatosabb hatását észlelhettük a háborúnak a tanulók tanulmányi előmenetelén és szorgalmán. A mint a közölt osztályzatok s a belőlük összeállított statisztika mutatja, 644 osztályozott tanulónk közül összesen 190 kapott elégtelen osztályzatot a tanév végén, köztük 78 egy, 67 két és 45 több rendes tantárgyból. E számok a mult tanévvel egybevetve a következő %-os különbségeket mutatják :

egy tantárgyból elégtelen	a mult tanévben	12%	az idén	12%
két	„	„	„	5%	„	10%
több	„	„	„	6%	„	7%
összesen bukott	a mult tanévben	23%	az idén	29%

Hogy e hanyatlás arányát helyesebben ítélhessük meg, a bukottak %-számát az előző öt tanévről (1909/10-től 1913/4-ig) a következő számsor tünteti fel: 21%, 20%, 25%, 28%, 23%. Az eddigi legerősebb csökkenés (1910/11-ről 1911/2-re) is csak 5%-nyi volt, annyi, mint az idén a két tantárgyból bukottak különbsége a mult tanévhez képest.

Hiba volna azonban, ha e hanyatlás okát magában a háborúban keresnők. Láttuk ugyan, hogy a háborús hírek izgalma, akár rossz, akár jó híreket hallottunk a harctérről, észrevehető hatással volt a tanulók figyelmére és munkaképességére és pedig nem előnyös hatással, de a főokot iskolánk különleges helyzetében kell keresnünk.

Az 1915/6. tanévben a második tanévet töltöttük otthonunkból kiszorítva, idegen s nekünk ideiglenes helyen és délutáni iskolábajárással. A délutáni iskolábajárás hátrányait az igazgatóság és a tanári testület több ízben tette nem csak megbeszélés tárgyává, hanem ugyancsak több ízben felterjesztéssel és kérelemmel fordult a felsőbb hatóságokhoz, hogy — ha már iskolánk épülete katonai célokra van lefoglalva s felszabadulása nem remélhető — tegye lehetővé, hogy délelőtt taníthassunk. E felterjesztéseinkben a délutáni tanítás káros hatásait részletesen kifejtettük. Erkölcsi veszedelem fenyegeti a télen este 7 vagy 6 órakor, szóval lámpagyújtás után sötétben hazajáró tanulóinkat. A hazamenő tanulók ugyanis többnyire nem teljesen világított mellékutcákon át is járnak haza még a beltelken is. Ezekben az utcákban ismételten volt a rendőrség közbelépésére is szükség az utcán csavargó suhancok támadásainak elhárítására, de a személyes biztonságot és testi épséget fenyegető e veszedelemnél nagyobb az az erkölcsi veszedelem, a mely a mellékutcák alsóbbrendű lakói részéről fenyegeti főként a nagyobb tanulókat. A rendőrség ezzel szemben még békeidőben is elég tehetetlen, még tehetetlenebb most, megcsökkent személyzetével.

Azonkívül a délutáni iskolábajárás mellett tanulóink rendszerint jóval a tanítás kezdete előtt — egy, sőt másfél órával korábban! — megjelentek már az iskola előtt. Ez ellen az utcai ácsorgás ellen több ízben tett intézkedéseink a szülők nagyobb részének sajátságos nemtörődömsége következtében hatástalanok maradtak. A délutáni tanítással töltött első évben a tanév folyamán, a most múlt másodikban pedig mindjárt a tanév elején írásban adott nyilatkozatot követeltünk a szülőktől arról, hogy gyermekeiket csak a tanítás

kezdete előtt egy negyedórával való érkezésre fogják szorítani. Bár a szülők ezt aláírásukkal vállalták is, a tanulók mégis 2 óra helyett már 1 óra tájban kezdtek gyülekezni. A mikor pedig az igazgató vagy a tanári testület egyik-másik tagja a korán megjelent tanulókat igazolásra szólította fel, másnap a tanulók nem az iskola közelében, hanem félkilométeres körzetben az utcasarkokon gyülekeztek s a közeledő tanár elől vad iramodással menekültek a szomszéd utcába, úgy, hogy ezt a cirkuszi látványossággá növekedett dolgot kénytelenek voltunk abbahagyni és belenyugodni abba, hogy némely szülő maga a legnagyobb ellensége gyermekének azzal, hogy utcai csavargását nem hogy meggátolná, hanem egyenesen pártolja!

Hogy az utcán egész órát vagy akár csak félórát tétlenül őgyelgő tanulók erkölcsei ezzel a várakozással nem javúlnak, az nem lehet kétséges. Az utcán való várakozás idejét pedig azzal sem rövidíthettük meg, hogy a korán érkezőket a főreáliskola épületébe bebocsássuk, mert a főreáliskola tanítása 12 órakor végződvén, a csökkent létszámú szolgaszemélyzet így sem tudta a kívánatos tisztogatást rendszeresen elvégezni s a szellőztetésre így is elég kevés idő jutott.

Hogy az ebéd után kezdődő tanítás az egészségre sem előnyös, azt a plenus venter non studet libenter ősrégi megállapításából is tudtuk. De ez csak mulandó kár, a melyet — szeretnők hinni — a jövőben ki lehet pótolni. Kézzel fogható veszedelem és nem pótolható kár ellenben az, a mit az iskola délutáni elhasznált levegője és a lámpavilágnál való tanítás szemrontása okoz. A reggel 8-tól 12-ig használt tantermek tisztogatására és szellőztetésére délután 2 óráig látszólag két teljes óra áll rendelkezésre. Tényleg azonban a távozó tanulóknak csak 10 percet számítva s a 2 órakor kezdődő tanítás előtt csak 15 percet adva az érkező tanulóknak a legkedvezőbb esetben is legfeljebb 1 óra 35 perc jut tisztogatásra és szellőztetésre. Ennyi idő pedig, sajnosan tapasztaltuk két éven át, nem elég.*) A lámpavilágnál való tanítás még a legkitünőbb világítás mellett is rontja a szemet. A főreáliskola gázvilágítása pedig, minthogy a vezetékek méretei ekkora igénybevételre nem elég nagyok, a leggondosabb jókarbantartás mellett sem volt jó. Az iskolai táblák, térképek, szemléltető képek használata a szemrontással majdnem több kárt okoz, mint hasznot.

*) 1914/5-ben a főreáliskola tanítása 12 óra 40 perckor végződött, a mienk 2 óra 30 perckor kezdődött.

Tanulmányi tekintetben is káros a délutáni tanítás. A tanulónak otthoni munkáját délelőtt kell elvégeznie, a délelőtt pedig erre a munkára tapasztalat szerint kevesebb időt enged, mint a délután. Magában az iskolában a napi négy órás tanítási idő miatt egyes tantárgyakat csökkentett óraszámmal kell tanítanunk. Ez a kisebb baj, nagyobb ennél az, hogy az ember délután nem bír akkora munkaenergiát kifejteni, mint az évek hosszú során át megszokott délelőtti munkaidőben. Sok tanulónk a délutáni tanítást úgy tekinti, mintha félig-meddig fel volna mentve a munka alól, mintha csupán a tanév beszámítása és a bizonyítvány kiadhatása miatt kellene néhány órát az iskolában töltenie. Megdöbbenéssel kellett tapasztalnunk, hogy tanítványaink mennyire elszoktak a komoly, elmélyedő munkától.

A tanítás eredményét rontja az is, hogy szemléltető eszközeinktől már második éve voltunk elzárva, szomorú kilátással a harmadik hasonló évre.

Hátrányos ifjúságunkra nézve a rendkívüli tárgyak: zene, ének, rajz, gyorsírás elmaradása s az önképzőkör kényszerű szünetelése is.

Az iskolai fegyelem lazulása ismét a délutáni iskolábajárás természetes következménye. Hiszen a szokatlan — két év alatt bizony egy cseppet sem szoktuk meg — időben való tanítás csökkenti a tanár energiáját s növeli a tanuló nyugtalanságát.

Magának a háborúnak az ifjúságra gyakorolt hatását abban láttuk megnyilatkozni, hogy az ifjúság nem jelentéktelen része a háború nyomasztó állapotából következő elnézésre, kiméletre való igényekkel lépett fel s egész magatartásával elárulta, hogy a tanulást nem tartja fontos dolognak. Ezt a felfogást nagyban erősítették azok az iskolán kívül sűrűen hallatszó hangok, hogy most nem a tanulás, az iskola a fő, hanem a háború. Hányszor kellett szülőknek megmagyaráznunk, hogy, ha az apa vagy a testvér a harctéren kitűntette magát vagy megsebesült, fiát ez nem jogosítja arra, hogy tanulás és szorgalom nélkül jó bizonyítványt kapjon az iskolától!

Hogy a háború többé-kevésbé természetes durvaságai, a „hadseregszállítók“ nevéhez kapcsolódó laza erkölcsi felfogás káros hatással van és volt a tanuló ifjúságra, azt fejtegetnünk nem kell. Az általános mozgósításkor nyilvánuló nagy lelkesedés elűlt, azt a komoly, férfias elhatározást pedig, a mely nagy háborúnkat teljes lelki és anyagi erővel folytatja s a mely mindent kész fel-

áldozni a végleges győzelem elérésére, valamint nagyközönségünk, úgy tanuló ifjúságunk sem tudja kellően megérteni.

Az ifjúság vallásos érzülete szenvedett talán legkevésbé a háborútól. Mi is megfigyelhetjük iskolában és iskolán kívül egyaránt, hogy a nagy veszedelmek idején a meglazúlt erkölcsű, lelkileg eldurvúlt emberekben is megerősödni látszik a vallásos érzület, legalább a vallás külsőségeiben. Nem tévedünk, ha ifjúságunkban e külsőségek mögött valóságos hitet, Isten jóságában való törhetetlen bizalmat sejtünk. Adja Isten, hogy a háború hatásai közül ez legyen a legmaradandóbb.

7. Mezőgazdasági munkásságra tanítványainknak alkalma nem volt.

8. A szülőknek az iskolával való érintkezéséről már említést tettünk a tanulók koránjárásával kapcsolatban. Ez az érintkezés az iskolával leginkább arról adott nekünk bizonyságot, hogy sok szülő — tisztelet a kivételnek — úgy adja gyermekét az iskolába, mint a falusi gazda a birkát a nyájba: legfeljebb utánanéz, mikor elindítja, de azután minden gondot a pásztorra bíz. Nem azokra a szülőkre gondolunk itt, a kiket a megélhetés, a kenyérkereset gondjai kötnek le, hanem a kik azzal a felfogással adják fiúkat a gimnáziumba, hogy „én megfizetem az iskolát, az iskola adjon fiamnak bizonyítványt." A háború előtti időkben nem volt ez annyira feltűnő, de most a háború alatt határozottan kimondott szóval is hallottuk az 1914/5. tanév végén a hátralékos tandíj befizetésére való felhívásra válaszul azt, hogy „ha megbuktam, nem fizetek!"

Valamivel gondosabbnak látszik az a szülő, a ki időközönként eljár kérdezősködni fia után, de a fiú esetleges gyenge előmenetele esetén nem fiában, hanem a házi „tanár"-ban (házitanító nem elég jól hangzó cím) keresi a hibát, ha ugyan nem magában az iskolában, s ha panaszai közt azt a kérdést intéztük hozzá gondolt-e arra, hogy fiában lehet a rossz előmenetel oka, sértődött meglepetéssel utasította el ezt a lehetetlen gondolatot.

A fiúk otthoni ellenőrzése sok esetben a családnak a háború következtében megváltozott viszonyai miatt hiányos és elégtelen volt. Azokban a családokban, a melyekből az apa vagy az idősebb fiútestvérek katonai szolgálatra bevonúltak, a házi fegyelem meglazulását lehetett sokszor észlelnünk. Az otthonmaradt anya is kevesebb gondot fordíthatott gyermekére, mert a családfenntartás terhét is neki kellett viselnie.

De az itthonmaradt apák gyermekei közt is akadt olyan, a ki az apának a kenyérkeresés megszaporodott munkájával való erősebb lekötöttségét a házi és iskolai fegyelem alól való kibúvásra használta fel. Noha az 1914/5. tanévben rendszeresített mulasztási igazoló könyve minden tanulónak megvolt s minden szülőt már a felvételi jegyre nyomtatott felszólítással figyelmeztettünk arra, hogy e könyvecskét hetenként legalább egyszer nézze meg, több esetben derült ki, hogy a fiúnak módjában volt heteken, hónapokon keresztül eltitkolnia szülei előtt a kis könyvébe beírt intést vagy értesítést. Ilyen esetben a hiba aligha a gyermek hibája. Ezekben a tanulók számára írt sorokban is nyíltan hirdetjük, hogy ilyen esetben a szülő a legkedvezőbb megítélés szerint is gyermeke bűntársává vagy — hanyagságból — megrontójává lesz.

Mint ebből a szempontból legkirívóbb esetet azt említjük fel, hogy egy tanulónk október 16-tól kezdve elmaradt az iskolából, tanulótársaitól nyert értesülés szerint nem betegség miatt, hanem „csak úgy". November 22-én hivatalos levéllel fordult az igazgatóság a tanuló atyjához, hogy mivel a fiú már négy hetet mulasztott igazolatlanul, s így a tanulók sorából töröltetett, legalább fia okmányait vigye el. Ma, június 25-én, még nem kaptunk választ! Négy más esetben 2—3 heti mulasztás után derült ki egy-egy tanulóról, hogy hazúlról ugyan a rendes időben elindulnak iskolába s az órarend szerinti utolsó óra után rendesen hazamennek, de ez idő alatt nincsenek az iskolában. Az illető tanulókat minden esetben azonnal eltávolítottuk.

A szülői nemtörődés e kirívó példái után jól esik elmondanunk, hogy különösen a harctéren levő családfő helyett a gyermekekről gondoskodó anyák s otthon levő idősebb, különösen leány-testvérek megható bizalommal fordultak tanácsért és támogatásért tanárokhoz és igazgatóhoz. Természetes, hogy ilyen esetben a legnagyobb készséggel állottunk a hozzánk fordulók rendelkezésére. Sokszor kerestek fel a harctérről sebesülten vagy szabadságra hazatérő apák is; gyermekeik iránt való desiderium curaque non levis hozta őket hozzánk. Örömmel említjük meg azt a körülményt is, hogy aránylag sűrűen érdeklődtek gyermekeik előrehaladása iránt jó tanulók szülei is.

Egyébként a szülőkkel való érintkezés megkönnyítésére a most múlt két tanévben a tanárok nem tartottak külön fogadó órát, hanem a hét bármely napján hozzájuk forduló szülőknek megadták a kért felvilágosítást.

10. A háború közvetetlen hatását leginkább a népfölkelő-szemle előtt álló tanítványaink érezték. Ezeknek szorgalma általában véve csökkent s észrevehetően terhükre kezdett válni az iskola rendje, főként azoknak, a kik a szemlén aztán nem váltak be. A tanulók külső viselkedésén a háború alig változtatott, most is jókedvűek, gondtalanok, mint a háború előtt, sőt hajlandóbbak a féktelenségre és hanyagságra, mint azelőtt. De szívesebben adakoznak, szívesen vesznek részt mindenféle gyűjtésben, igényeik táplálkozásban, nyalánkságokban, ruházkodásban szerényebbek lettek. Érdekes külsőség és háborús hatás az, hogy ezelőtt már az I. osztályos tanulónak az volt a vágya, hogy ne táskában, hanem szíjon hordozza könyveit az iskolába, mint a nagyok, most pedig — a katonák példájára — nagyobbak is szivesen hordozzák könyveiket hátizsákban.

Az érdeklődés a háború eseményei iránt állandóan nagy volt s a hadi dolgokban elég járatosak voltak a tanulók. A győzelmeknek nagyobb és erősebb hatása volt rájuk, mint a veszteségeknek és visszavonulásoknak. A magyar katona dicsősége őket büszkévé tette s hazafias érzületüket erősítette. A külsőségekben talán nem mindenkinek tűnt fel, hogy magyar fiúk még ma is viselnek angol vagy francia hajó nevével ékes matrózsapkát, homlokukon az ellenséges névvel. A mi tanulóink közt csak egyet vagy kettőt figyelmeztettünk erre az ízléstelenségre, az angol-francia hajónevek eltűntek a magyar fiúk sapkáiról. Annál büszkébben viselték a „Zenta“ meg a szövetséges „U 9“ s más felírású sapkákat.

A háború a gyermekekre nézve általában véve éppen olyan hatással volt és van, mint a felnőttekre. A mint az iskolán kívül az ország határait közvetetlenül fenyegető veszély elmulta s a háború hosszú időtartama a megszokásnál fogva bizonyos érzelmi egyensúlyt hozott létre, úgy az ifjúság érzelmeiben fokozatosan csökkenő lelki mozgalmat okoznak a háború eseményei. Az iskolának és a szülőknek közös, szép feladata az, hogy ott, a hol vallásosság, jó erkölcs, hazafias érzelem mutatkozik, ez érzelmeket erősítsék, a hol pedig a háború durvaságainak, féktelenségének hatását vagy az erkölcsök meglazulásának nyomait észreveszik, megfelelő módon, szóval és példával javítsanak.

IV. Speciális helyi jelenségek a háborúval kapcsolatban. A tanulók létszámára a háborúnak csak az I. és V. osztályban volt észrevehető hatása: mind a két osztályban a létszám növekedését

láttuk. Az V. osztályba beiratkozó tanulókról részben saját ill. szüleik vallomásából is tudjuk, hogy a háborúval járó nagy költségek kényszerítették a szülők egy részét arra, hogy a pillanatnyilag olcsóbb gimnáziumba irassák be gyermeküket a pillanatnyilag drágább más irányú iskola helyett. Az, hogy a gimnáziumban tovább tanuló gyermek hosszú évekkel később fog csak kenyérkeresethez jutni, nem volt fontos, hiszen a háború után az anyagi viszonyok lényeges javulását várja mindenki.

Az I. osztályos tanulók létszámának növekedése bajosabban magyarázható. Az I. osztály 161 beiratkozott tanulója közül 30 maradt ki a tanév folyamán, 1914/5-ben 130-ból csak 16, az utolsó békés évben, 1913/4-ben 143-ból csak 15. Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül megbukott az idén 141-ből 49, tavaly 116-ból 31, tavalyelőtt pedig 129-ből 30. A beiratkozott tanulók közül tehát az idén csak 50%, tavaly 64%, tavalyelőtt pedig 68% végzett sikerrel. Iskolánk fennállásának első 10 éve alatt az első osztályba beiratkozott tanulóknak átlag 62%-a végzett sikerrel. Ezt az arányt az 1913/4. tanévi 68% felülmúlja, sőt az 1914/5. tanévi 64% is felette marad. Annál sajnálatosabb visszaesést mutat a folyó tanévi első osztály. A hanyatlás okát abban kell keresnünk, hogy egyrészt a mostani első osztályos tanulók már az elemi iskola IV. osztályában elszenvedték egy háborús tanévnek összes hátrányait, másrészt pedig a háború mindenkire nézve az eddiginél is kívánatosabbá tette azt, hogy katonai szolgálatát annak idején mint egyévi önkéntes végezhesse. Így gyöngébb előkészültségű és nem a jelen, hanem a messze jövendő szempontjai szerint elbírált tanulók jutottak iskolánkba, s ez a meg nem válogatott tanulósereg természetesen a nehéz viszonyok közt nem bírt helytállani a gimnázium nehezebb tanulmányaival szemben.

Tanulóink szaporodása majdnem kizárólag budapesti gyermekekből telt ki. A társadalmi osztályokat tekintve, nagyobb változás csak a kevésbé módos szülők számában állt be: aránylag többen vannak, mint az előbbi években. Ezt különösen abból állapíthattuk meg, hogy aránytalanul többen folyamodtak tandíjmentességért, mint más években, mindig igazolt szegénység alapján. A tandíjmentességi szabályok alapján a mentességet mindenkinek megadhatta az igazgatóság, a kit a mentesség tanulmányi eredménye alapján megillethetett. De az I. félévben adott tandíjmentességet 38 tanuló közül 13 már az első félév végén elvesz-

tette, s így nem váltotta be azt a reményt, a melyet szülei és az iskola hozzá fűztek.

Vizsgázott magántanulóink száma a mult tanévhez képest elég jelentékeny emelkedést mutat, 24-ről 30-ra. E gyarapodásban legjelentékenyebb része van az évközben magántanulásra tért tanulóknak, a kik a közös iskolai munkát mint nyilvános tanulók nem bírták.

Beszámolónk végére értünk. Kevés örvendetes dolgot mondhattunk el. Panaszaink nagy részének orvoslását nem hatóságtól várjuk, hanem a szülőktől. Minthogy értesítőnk minden tanulónak kezébe jut, itt szólítjuk fel arra, kérjék meg szüleiket, olvassák ők is el ez értesítő lapjait. Mi, tanári testület és igazgatóság akkor beszéljük meg velük gyermekeik ügyét-baját, mikor ők fordulnak hozzánk : illő és méltányos, hogy most, mikor mi fordulunk hozzájuk, ők is meghallgassák, megértsék, a mit mondunk és úgy értsék, a hogy mi mondjuk, hogy közös munkával érhessük el közös célunkat, gyermekeik jóra nevelését.

III.

Gyűjtsünk gyógynövényeket a hadseregnek!

A háború felhője még mindig nem vonult el hazánk egéről s újabb meg újabb áldozatokat vár tőlünk a hadsereg. Ti, kedves ifjak, már eddig is sokféleképpen vettétek ki részeteket abból a nagy mozgalomból, melyben korkülönbség nélkül mindenkinek helyt kell állania s valahányszor kormány vagy iskola hozzátok fordult, a várt eredmény soha sem maradt el. Ezúttal olyasmit kér tőletek a hadvezetőség, a mit pénzáldozat nélkül, aránylag csekély fáradsággal megtehettek s a mi még azonfelül ifjúi kedélyetekre, sőt testi egészségetekre is nagy haszonnal jár. Ez az újabb tennivaló a gyógynövények gyűjtése.

Hazánk földjének áldott talaja nem csupán a kenyéradó búzát termi meg bőséggel, de elhagyott s megműveletlen területein is buján tenyésznek azok a növények, melyeknek gyógyerejét századok óta ismeri a magyar nép. Az orvostudomány újabban már nem szorul annyira a gyógynövényekre, mint hajdan, mert a tudomány előrehaladtával ugyanazon hatású gyógyszerek a kémia segítségével gyorsabban, olcsóbban állíthatók elő. A régi mondás azonban, hogy „fűbe-fába hagyta Isten az orvosságot", még ma is igaz és ime, a mostani szűkös viszonyok között, a mikor a kémiai gyáripar sem tudja a szükségleteket előállítani oly mértékben, a mint szükséges volna, talán még fokozottabb mérvben áll ama népies szólás, annyira, hogy az idei esztendő a gyógynövények gyűjtésének esztendeje lett. Eddigelé is sok millió maradhatott volna meg hazánkban, ha az arra hivatottak és a hozzá értők a gyógynövények gyűjtését, sőt termelését is nagyban űzték volna s nem történt volna meg annyiszor az a furcsaság, a mi eddig napirenden volt, hogy hazánk földjén külföldi megbizásokra gyűjtött herbákat a mi gyógyszerészeink és droguistáink drága áron vették meg a külföldtől. Ennek nem szabad ezután így folynia s azért is a mostani gyógynövénygyűjtési mozgalom nem csupán a pillanatnyi

szükség kielégítését fogja célozni, hanem megindítója lesz egy hatalmas közgazdasági ágnak, a melynek hivatása az lesz, hogy évenként néhány millió koronát tartson benn az országban azzal, hogy minket ellásson, sőt hogy exportot teremtsen.

A *Hadsegélyző Hivatal* az ország tanulóifjúságához fordul, hogy a most beálló három hónapos vakációban a vidéken, falun időzők idejüket kellemesen s egyúttal végtelenül hasznosan eltöltve, egyes bővebben előforduló gyógynövényt gyűjtsenek és szárítsanak s hozzá beküldjenek. A Hivatal a gyógynövényeket részben a beteg katonák gyógyítására használja fel, a megmaradt mennyiséget pedig pénzzé teszi s az így befolyt összeget hadi özvegyek és árvák felsegítésére fogja fordítani.

Tehát mit és hogyan gyűjtsünk?

Nincs az a falu, melynek határában, kivált szikes legelőkön, útak mellett ne teremne bőven a *Szikfű* (Matricaria Chamomilla), ez a sárga közepű és fehér sugárvirágú, apró kis kaporlevelű, fészkes növény, melynek rendkívül kellemes és ismeretes illatára mindenki emlékezni fog, mert hiszen ki nem ivott volna kamomilla-téát? Ennek csak a fészkeit gyűjtjük. Sok hasonló, ú. n. marguerit-virág, terem még a vetés közt, a mezőn, de egyiknek sincs az az igazi kellemes illata, mint ennek. Siessünk a szikfü gyűjtésével, mert június végére már elvirágzik. Erősítő és görcsöket csillapító hatása van.

Hát van-e, ki a *pipacsot* (Papaver Rhoeas) ne ismerné? Igen, csakhogy ennek is több faja van, már pedig gyógyítás céljára csakis az igazi: a *nagyvirágú* pipacs való; vannak apróbb virágú pipacsok is, ezeket mellőzzük. Ezzel is siessünk, mert aratáskor a kasza nem kiméli s azután már nem találjuk. Csak a virágját, helyesebben a nagy piros sziromleveleit szedjük.

Nemsokára utaink mentén, ligeteinkben kellemes illat fogja betölteni a levegőt. Milliónyi méh zsongja körül az illatos *hársfa* (Tilia) lombkoronáját, hogy mézet gyűjtsön. Mi pedig szép napos időben szorgalmasan szedegetjük a virágját, mert ebből készül a jótékony izzadást elősegítő tea, a mit kevés házban nem ismernek. Csak az ezüstlevelű hárs virágját ne bántsuk, mert ez nem jó.

Mindezeknek gyűjtése teljesen veszélytelen és kellemes; de nem ilyen a *beléndek* (Hyoscyamus niger) levelének és magjának a szedése. Ez veszedelmes mérges növény, de okkal-móddal bátran szedhetjük ezt is. A főszabály itt az, hogy gyűjtésekor kezünkkel ne nyúljunk se szemünkhöz, se szánkhoz, utána pedig gondosan

mosakodjunk meg. Virágzáskor gyűjtsük a levelét, magját pedig még akkor, mikor szúrós tokjai nem barnultak meg, mert később már a gyűjtéskor kiszóródnak belőle az apró magvak. Legelőkön, szemetes helyeken, faluvégen sok helyütt igen bőven lelhetjük egész nyáron. Görcsöt, fájdalmat csillapítnak és csúzos bántalmakat gyógyítnak vele.

Rendkívüli szolgálatokat tehetünk, kivált most, a nemsokára elkövetkező gyümölcstermő és befőzési időszakban, ha nem restelljük a csekély fáradságot és a *baracknak* meg a *szilvának* nem hajítjuk el a csonthéjas magját, hanem feltöretlenül eltesszük, mert ezekből készítik alkalmas módon a mindenféle orvossághoz és gyógyszeranyaghoz szükséges olajat. Figyelembe kell itt venni, hogy a kajszínnak meg az őszibaracknak a magvát külön-külön eltéve kell gyűjteni, valamint a szilváét is, mert más-más tulajdonságú olajat adnak; ne keverjük tehát össze.

Lesznek köztetek még olyanok, a kik erdős vidéken nyaralnak, ott a hol kőrisfa is terem, mert e fán gyakran nagy tömegben él a *kőrisbogár* (Lytta vesicatoria). Összetört testéből hólyaghúzó szert készítenek. Üvegben gyűjtjük össze a kőrisbogarakat s aztán otthon pár kávéskanál benzint öntünk közéjük, a melynek gőzétől elpusztulnak. A kőrisbogár szivesen lepi el az orgonabokrot is, ennélfogva az Alföldön is meglelhetjük.

A ki gyűjteni akar, jelentkezzék a község tanítójánál, a ki e mozgalmat már ismeri s készséggel fog útmutatást nyújtani, sőt szivesen maga mellé is veszi a gyűjtő-kirándulásokon. Ha pedig magunk is gyűjtünk, kétség esetén vigyük el a növényt a község gyógyszerészéhez, vagy a tanitójához, a ki megmondja nekünk, nem tévedtünk-e. Egyébként az emlitett növényeket minden falusi asszony és ember is igen jól ismeri.

Bármiféle gyűjtésnél tartsuk szemünk előtt a következő főszabályokat:

1. Csak szép, meleg, száraz időben menjünk gyűjteni.

2. A gyűjtött dolgokat vékonyan elterítve tiszta, szellős helyen, gyenge napon szárítsuk meg. Puszta földre ne hintsük.

3. Csak a legtökéletesebben megszáradt növényeket halmozhatjuk össze és csomagolhatjuk be. A legkisebb nedvességnek penészedés lesz a következménye.

Becsomagolásra lécekből, fűzfavesszőkből összeállitott láda vagy kosár alkalmas, esetleg jó zsák is, melyet 5 kilogrammon

alúl a posta, azon felűl a vasút vesz fel *díjtalanul* és szállít a következő címre: **Hadsegélyző Hivatal, Budapest, V., Akadémia-utca 17.**

A jövő iskolai év kezdetekor pedig azok, a kik nem engedték ezt a hosszú szűnidőt haszon nélkül elröppenni, a kik tehát nem sajnálták a fáradságot, hogy ezzel is előmozdítsák győzelmi ügyünket, tegyenek jelentést intézetünk igazgatóságánál, mit-menynyit gyűjtöttek s mi örömmel jegyezzük föl neveiket az intézet évkönyvébe.

Perlaky Gábor.

IV.

Az intézet személyzete.

1. Tanári kar.

Dr. Finály Gábor, igazgató, a berlini császári archaeologiai intézet levelező tagja, a Műemlékek Országos Bizottságának, az Országos Paedagogiai Könyvtár és Tanszermúzeum Tanácsának, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye régészeti és néprajzi bizottságának rendes tagja, az Uránia Magyar Tudományos Egyesület titkára, a Budapesti Philologiai Társaság, az Országos Régészeti és Embertani Társulat és a Magyar Numizmatikai Társulat választmányi tagja, a Katholikus Középiskolai Tanáregyesület igazgatótanácsának tagja. Tanította a bölcseleti előtant a VIII. osztályban, heti 3 órában. Tanít 21 éve. Lakása: VI., Munkácsy-utca 26.

Ackermann Kálmán, székesfővárosi hitoktató, esztergomi főegyházmegyei áldozópap, tanította április vége óta a róm. kath. hittant a VII. osztályban, heti 2 órában. Tanít 1 éve. Lakása: VII., Damjanich-utca 50.

Dr. Beke Ödön, rendes tanár, a helsingforsi Finnugor Társaság levelező tagja. Az általános mozgósításkor tényleges szolgálatra vonúlt be, mint a m. kir. veszprémi 31. honvéd gyalogezred póttartalékosa. Tanít 10 éve. Lakása: VII., Damjanich-utca 32.

Dr. Dékány Géza, izr. vallástanár. Tanította az izr. vallástant az I. A., C., II. A., III. A. és IV. A. osztályban, heti 8 órában. Tanít 20 éve. Lakása: V., Lipót-körút 15.

Dietz Lajos, rendes tanár, a pesti ág. hitv. ev. főgyház tanácsának és vallástanítási bizottságának tagja. A természettani szertár őre. Az I. C. osztály főnöke. Tanította a mennyiségtant a II. A. és VI., a természettant a VII., a földrajzot az I. A. és C., a természetrajzot a II. A. és a szépírást az I. C. osztályban, heti 21 órában. Tanít 26 éve. Lakása: VIII., József-körút 77.

Endrei Ákos, rendes tanár, a VI. ker. iskolaszék tagja, a VII. ker. munkásgimnázium h. igazgatója, az Országos Közép-

iskolai Tanáregyesület budapesti körének választmányi tagja. Az ifjúsági nagyobb könyvtár őre. Tanította a magyar nyelvet az V. és VIII., a német nyelvet a IV. A., B. és V. és a görögpótló irodalmat az V. és VII. osztályban, heti 21 órában. Tanít 32 éve. Lakása: I., Átlós-út 1.

Farkas Ignác, rendes tanár. A VII. osztály főnöke. Tanította a latin nyelvet az V. és VII. és a görög nyelvet az V. és VII. osztályban, heti 21 órában. Tanít 25 éve. Lakása: II., Széna-tér 7.

Dr. Farkas József, izr. vallástanár, okl. rabbi. Tanította az izr. vallástant az I. B., II. B., III. B., IV. B., V., VI., VII. és VIII. osztályban, heti 16 órában. Tanít 18 éve. Lakása: IX., Tompa-utca 9.

Dr. Fógel József, rendes tanár. Az 1915/16. tanévre a X. ker. tisztviselőtelepi áll. főgimnáziumban tanított. Tanít 9 éve. Lakása: VII., Damjanich-utca 28/B.

Gedai József, rendes tanár, az Országos Középiskolai Tanáregyesület budapesti körének választmányi tagja. A III. A. osztály főnöke. Tanította a magyar nyelvet az I. A., III. A. és VI., a latin nyelvet a III. A., a görögpótló irodalmat a VI. osztályban, heti 21 órában. Tanít 21 éve. Lakása: I., Dísz-tér 16.

Halász Pál, róm. kath. hittanár, esztergomi főegyházmegyei áldozópap, tanította április vége óta a róm. kath. hittant az I.—IV. osztályokban, heti 8 órában. Tanít 3 éve. Lakása: VII., Damjanich-utca 50.

Kelemen Béla, rendes tanár. 1915 jan. 16. óta katonai szolgálatot teljesít a cs. és kir. 51. gyalogezredben. Tanít 5 éve. Lakása: Újpest, Szent Gellért-utca 6.

Keményffi Jenő, rendes tanár, a szabadkézi rajzszertár őre. Az I. A. osztály főnöke. Tanította a rajzoló geometriát az I. A., B., III. B., IV. A. és B. osztályban, a görögpótló rajzot az V., VI., VII. és VIII. és a szépírást az I. A. osztályban, heti 21 órában. Tanít 17 éve. Lakása: V., Sziget-utca 38.

Kiss Gábor, rendes tanár. A tanári könytár őre, a Segítő Egyesület ellenőre. A III. B. osztály főnöke. Tanította a mennyiségtant az I. A., C., III. A., B. és VII., a földrajzot a III. A. és B. osztályban, heti 21 órában. Tanít 26 éve. Lakása: VII., Lövöldetér 2.

Kosári István, rendes tanár. Az I. B. osztály főnöke. Tanította a magyar nyelvet az I. B., C. és IV. A., a latin nyelvet és a szépírást az I. B. osztályban, heti 21 órában. Tanít 23 éve. Lakása: VII., Elemér-utca 23.

Dr. Kuncz Aladár, rendes tanár. A háború kitörése Párisban érte, Franciaországban internálták. Tanít 8 éve. Lakása: I. Körmöci-lépcső 2.

Lissák Jenő, rendes tanár. A II. B. osztály főnöke. Tanította a mennyiségtant a II. B. és VIII., a fizikát a VIII., a rajzoló geometriát a II. B. és III. A. és a földrajzot az I. B. és II. A. osztályban, heti 21 órában. Tanít 14 éve. Lakása: II., Batthyány-utca 49.

Dr. Marcell Mihály, róm. kath. hittanár, Esztergom főegyházmegyei áldozópap, a r. k. hitoktatók és hittanárok osz. egyesületének választmányi és igazgatósági tagja, a Regnum Marianum ifjúságot védő egyesület igazgatósági tagja és jegyzője. Az intézeti kápolna őre. Tanította április hó végéig a r. k. hittant mind a nyolc osztályban, heti 16 órában. 1916 április végén katonai szolgálatra vonúlt be mint a 4. sz. m. kir. honvéd tartalékkórház katonai segédlelkésze. Tanít 7 éve. Lakik: VII., Damjanich-utca 50.

Perlaky Gábor, rendes tanár. A természetrajzi szertár őre. Az V. osztály főnöke. Tanította a természetrajzot az I. A. és B., II. B., IV. A., B., V. és VI., a földrajzot a II. B. osztályban, heti 21 órában. Tanít 21 éve. Lakása: IX., Üllői-út 121.

Rácz Jenő, rendes tanár. Az általános mozgósításkor tényleges szolgálatra vonúlt be, mint a m. kir. veszprémi 31. népfelkelő gyalogezred hadnagya. Tanít 9 éve. Lakása: VIII., Rákóczi-út 47.

Dr. Reibner Márton, rendes tanár, a Magyar Humanisztikus Gimnázium Hívei Egyesületének és az Országos Magyar Gyorsíró Egyesületnek választmányi tagja. A filológiai szertár őre. A VI. osztály főnöke. Tanította a latin nyelvet az I. A., C. és VI., a történelmet az V. és a szépírást a II. B. osztályban, heti 21 órában. Ezenkívül a VI. ker. áll. leánygimnázium VII. osztályában is tanította a görög nyelvet, az egész tanéven át heti 5 órában, és a II. ker. kir. kath. egyetemi főgimnáziumban szervezett érettségi tanfolyamon a latin nyelvet, május és június hóban. Tanít 22 éve. Lakása: VI., Eötvös-utca 44.

Dr. Romsauer Lajos, rendes tanár, műegyetemi magántanár, tanárképző-intézeti tanár, a Tanárok Özvegyeit és Árváit Segítő Országos Egyesület igazgatósági tagja. A Segítő-Egyesület pénztárosa, tandíjkezelő, a mértani rajzszertár őre. A IV. A. osztály főnöke. Tanította a mennyiségtant az I. B., IV. A., B. és V., a rajzoló geometriát az I. C. és II. A. és a természetrajzot az I. C. osztályban, heti 21 órában. Ezenkívül a III. ker. kir. áll. főgimná-

ziumban szervezett érettségi tanfolyamon tanitotta a mennyiségtant, május és június hóban. Tanít 14 éve. Lakása: I., Fehérvári-út 56.

Dr. Schwartz Arthur, esztergomi főegyházmegyei áldozópap, tanította április vége óta a róm. kath. hittant az V. és VI. osztályban heti 4 órában. Lakik: VII., Damjanich-utca 50.

Szántó Soma, rendes tanár. A Segítő Egyesület könyvtárosa. A II. A. osztály főnöke. Tanította a magyar nyelvet a II. A., III. B. és VII., a latin nyelvet a II. A., a szépirást a II. A. és a görögpótló irodalmat a VIII. osztályban, heti 21 órában. Tanít 24 éve. Lakása: VII., Damjanich-utca 49.

Szemkő Aladár, rendes tanár, az Országos Középiskolai Tanáregyesület választmányi tagja. Az irodalomtörténeti szertár őre. A IV. B. osztály főnöke. Tanította a magyar nyelvet a II. B. és IV. B., a latin nyelvet a II. B. és IV. B. osztályban, heti 21 órában. Tanít 13 éve. Lakása: VI., Szondy-utca 37/B.

Dr. Szilágyi Sándor, rendes tanár, a budapesti V. ker. 1. sz. iskolaszék rendes és az Országos Középiskolai Tanáregyesület budapesti körének választmányi tagja. Az ifjúsági kisebb könyvtár őre. A VII. osztály főnöke. Tanította a latin nyelvet a III. B., IV. A. és VIII., a görög nyelvet a VI. osztályban, heti 21 órában. Tanít 15 éve. Lakása: VI., Munkácsy-utca 25.

Tóth István, rendes tornatanító, a Magyarországi Testedző Egyesületek Országos Szövetsége igazgató választmányának tagja. A tornaszertár őre. Az általános mozgósításkor tényleges szolgálatra vonúlt be, mint a m. kir. budapesti 1. honvéd gyalogezred tizedese. Tanít 16 éve. Lakása: III., Lajos-utca 92.

Usetty Ferenc, rendes tanár, az Országos Középiskolai Tanáregyesület igazgatóságának tagja és fürdőkonviktusának intézője, az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület választmányi tagja. Az általános mozgósításkor tényleges szolgálatra vonúlt be, mint a m. kir. verseci 7. népf. gy.-e. hadnagya. Tanít 16 éve. Lakása: IX., Üllői-út 119.

Dr. Vikol János, főgimnáziumi igazgató. A történelmi és földrajzi szertár őre. Tanította a történetet a III. A., B., IV. A., B., VI., VII. és VIII. osztályban, heti 21 órában. Ezenkivül a VI. ker. áll. főreáliskolában szervezett érettségi tanfolyamon tanította a történetet, május és június hóban. Tanít 30 éve. Lakása: VII., Vörösmarty-utca 14.

Dr. Zindl Béla, rendes tanár. Tanította a görög nyelvet a VIII., a német nyelvet a III. A., B., VI., VII. és VIII. osztályban, heti 21 órában. Tanít 32 éve. Lakása: VI., Szondy-utca 72.

Nyugalomba vonultak :

Barna Mihály, ny. főigazgató, a főgimnázium igazgatója 1907—1913. Tanított 38 évig. Nyugalomba vonult 1913-ban.

Still Nándor, ny. rendes tanár. Tanított 32 évig. Nyugalomba vonult 1908-ban.

Bodiu Mihály, id. ny. rendes tanár. Tanított 20 évig. Ideiglenes nyugalomba vonult 1913-ban.

2. Külső hittanárok.

Bikár Radivoj, gör. kel. szerb plébános. Tanította gör. kel. szerb tanulónkat, heti 1 órában. A tanítás helye a IV., Veres Pálné-u. 23. sz. alatt levő gör. kel. szerb felekezeti iskola volt.

Bogoevici Gy. Ghenadie, gör. kel. román plébános-protosyncellos. Tanította gör. kel. román tanulónkat, heti 2 órában. A tanítás helye a gör. kel. román plébánia, VIII., Holló-u. 8. sz. alatt volt.

Kemény Lajos, ág. hitv. ev. vallástanár. Tanította az ág. hitv. ev. tanulókat heti 14 órában. A tanítás helye a Deák Ferenc-téri egyházi épületben volt.

Ulicsák Béla, gör. kath. hittanár. Tanította a gör. kath. tanulókat heti 2 órában. A tanítás helye a VI. ker. állami főreáliskola (VI., Bulyovszky-u. 22. sz. alatt) volt.

Varga Antal, ref. vallástanár. Tanította a ref. vallású tanulókat heti 9 órában. A tanítás helye a Vörösmarty-utcai skót misszió iskolája (49—51. házszám alatt) volt.

3. A rendkívüli tárgyak tanárai.

Dr. Hortobágyi Béla, képesített iskolaorvos és egészségtantanár. Tanította az egészségtant a VII. osztályban, heti 2 órában. Tanít 2 éve. Lakása : VIII., Mária-utca 23.

4. Szolgák.

Biró János, rendes iskolaszolga.

Ehn Béla, ideigl. iskolaszolga, fűtő. Télen a központi fűtést kezelte a hadikórház számára, egyébként a vall. és közokt. minisztérium személyfelvonó-készülékének kezelésére rendeltetett ki.

Horváth Endre, rendes iskolaszolga., kapus.

Horváth János, rendes iskolaszolga.

Kapsz József, ideigl. iskolaszolga; az általános mozgósításkor tényleges szolgálatra vonúlt be a 20. honvéd gyalogezredhez.

Kraft Ferenc, ideigl. iskolaszolga ; az általános mozgósításkor tényleges szolgálatra vonúlt be a cs. és kir. 84. gyalogezredhez.

V.

A tanárok irodalmi és művészeti működése.

Dr. Finály Gábor: 1. Mestrianae pannoniai község helye. Sajtó alatt a Történelmi Szemlében. — 2. Selejtezés és selejtező-dés a középiskolában. Sajtó alatt a Magyar Középiskolában. — — 3. A gredistyei dák várakról Hunyad vármegyében. Sajtó alatt az Archaeologiai Értesítőben. — 4. Könyvismertetések az Egyetemes Philologiai Közlönyben. — 5. Az Uránia Magyar Tudományos Egyesület „Népszerű Tudományos Felolvasások" c. füzeteinek fő-szerkesztője. — 6. A Magyar Numizmatikai Adattár szerkesztő bizottsági tagja. — 7. Tolnai Világlexikona munkatársa.

Dr. Beke Ödön: a Magyar Tudományos Akadémia megbízásá-ból tanulmányozza a hadifogságban levő finn-ugor foglyok nyelvét.

Endrei Ákos: Szerkesztette az Ismeretek tára c. tudományos zsebkönyvtárat. — Esztétikai előadásokat tartott a Lovas-féle zene-akadémiában.

Dr. Farkas József: 1. A Talmúd az árdrágító visszaélések ellen. Egyenlőség 1916. febr. 6. — 2. Ünnepi beszéd Kunetz Mór úr és neje Singer Betti úrnő aranylakodalma alkalmából. Elmon-dotta a szabadkai izr. templomban 1915. december 26-án. Nyo-matott Lipsitz és Lampel könyvnyomdájában Szabadkán.

Keményffi Jenő: „Nyári napon" c. festményét megvásárolta a Képzőművészeti Társulat, jubileuma emlékére, egy vidéki mú-zeum számára. — Kiállította festményeit a Képzőművészeti Tár-sulat téli és tavaszi kiállításán.

Dr. Marczell Mihály: A fronton és a front mögött, ifjúsági operette 5 felvonásban. — Paedagogiai és más irányú cikkek a „Katholikus Nevelés" c. szaklapban, a melynek segédszerkesztője. — Apróbb cikkek vidéki lapokban.

Szántó Soma: mint a Terézvárosi Kaszinó első jegyzője megírta a Terézvárosi Hadikórház létesítésének és feloszlatásának körülményeit a Kaszinó jegyzőkönyveiben. — Nekrológot írt Filipecz Ferencről ebben az értesítőben. — Emlékbeszédet mondott Dr. Keil Alajos ravatalánál.

Szemkő Aladár: nehány cikk a Magyar Nyelv és az Irodalomtörténet c. folyóiratokban.

Dr. Zindl Béla: Emlékezést írt Dr. Keil Alajosról ebben az értesítőben.

VI.

Tárgyfelosztás.

A tananyag évről-évre szokásos rendszeres közlése helyett ez idén csak a tárgyfelosztást és a 4 felső osztály magyar írásbeli dolgozatainak címeit közöljük a következőkben:

I. A. B. C. osztály. *Osztályfőnökök: A. Keményffi, B. Kosári, C. Dietz. — Róm. kath. vallástan: A. B. C. Dr. Marczell,* április vége óta *Halász; ref. vallástan: Varga; ág. h. ev. vallástan: Kemény; izr. vallástan: A. C. Dr. Dékány, B. Dr. Farkas. — Magyar nyelv: A. Gedai, B. C. Kosári. — Latin nyelv: A. C. Dr. Reibner, B. Kosári. — Földrajz: A. C. Dietz, B. Lissák. — Természetrajz: A. B. Perlaky, C. Dr. Romsauer. — Mennyiségtan: A. C. Kiss, B. Dr. Romsauer. — Rajzoló geometria: A. B. Keményffi, C. Dr. Romsauer. — (Szépírás: A. Keményffi, B. Kosári, C. Dietz.)*

II. A. B. osztály. *Osztályfőnökök: A. Szántó, B. Lissák. — Róm. kath. vallástan: A. B. Dr. Marczell,* április vége óta *Halász; ref. vallástan: Varga; ág. h. ev. vallástan: Kemény; izr. vallástan: A. Dr. Dékány, B. Dr. Farkas. — Magyar nyelv: A. Szántó, B. Szemkő. — Latin nyelv: A. Szántó, B. Szemkő. — Földrajz: A. Lissák, B. Perlaky. — Természetrajz: A. Dietz, B. Perlaky. — Mennyiségtan: A. Dietz, B. Lissák. — Rajzoló geometria: A. Dr. Romsauer, B. Lissák. — (Szépírás: A. Szántó, B. Dr. Reibner.)*

III. A. B. osztály. *Osztályfőnökök: A. Gedai, B. Kiss. — Róm. kath. vallástan: A. B. Dr. Marczell,* április vége óta *Halász; ref. vallástan: Varga; ág. h. ev. vallástan: Kemény; izr. vallástan: A. Dr. Dékány, B. Dr. Farkas. — Magyar nyelv: A. Gedai, B. Szántó. — Latin nyelv: A. Szántó, B. Dr. Szilágyi. — Német nyelv: A. B. Dr. Zindl. — Történet: A. B. Dr. Vikol. — Földrajz: A. B. Kiss. — Mennyiségtan: A. B. Kiss. — Rajzoló geometria: A. Lissák, B. Keményffi.*

IV. A. B. osztály. *Osztályfőnökök: A. Dr. Romsauer, B. Szemkő. — Róm. kath. vallástan: A. B. Dr. Marczell,* április vége óta *Halász; gör. kath. vallástan: Ulicsák; ref. vallástan: Varga; ág. h. ev. vallástan: Kemény; izr. vallástan: A. Dr. Dékány, B. Dr. Farkas. — Magyar nyelv: A. Kosári, B. Szemkő. — Latin nyelv: A. Dr. Szilágyi, B. Szemkő. — Német nyelv: A. B. Endrei. — Történet: A. B. Dr. Vikol. — Természetrajz: A. B. Perlaky. — Mathematika: A. B. Dr. Romsauer. — Rajzoló geometria: A. B. Keményffi.*

V. osztály. *Osztályfőnök: Perlaky. — Róm. kath. vallástan: Dr. Marczell,* április vége óta *Dr. Schwartz; gör. kath. vallástan: Ulicsák; ref. vallástan: Varga; izr. vallástan: Dr. Farkas. — Magyar nyelv: Endrei.* Az írásbeli dolgozatok címei: 1. Legkedvesebb napom a szünidőben. — 2. Toldi utolsó hőstette. — 3. Kirándulásunk leírása. — 4. A magyar föld vonzó ereje. — 5. Karácsony a lövészárokban és otthon. — 7. A háború hatása a mi családi életünkre. — *Latin nyelv: Farkas. — Görög nyelv: Farkas. — Görög nyelv helyett választható irodalmi tanúlmány: Endrei, rajz: Keményffi. — Német nyelv: Endrei. — Történet: Dr. Reibner. — Természetrajz: Perlaky. — Mathematika: Dr. Romsauer.*

VI. osztály. *Osztályfőnök: Dr. Reibner. — Róm. kath. vallástan: Dr. Marczell,* április vége óta *Dr. Schwartz; gör. kath. vallástan: Ulicsák; ág. h. ev. vallástan: Kemény; izr. vallástan: Dr. Farkas. — Magyar nyelv: Gedai.* Az írásbeli dolgozatok címei: 1. Mivel motiválják az egyes feldolgozások a császárleány tettét? — Jellemrajz Szilágyiról. — Jellemrajz Hajmásiról. — A költői igazságszolgáltatás a Szilágyi- és Hajmási-monda egyes feldolgozásaiban. — 2. Ágnes asszony bűne és bűnhődése. — Eduárd király bűne és bűnhődése. — V. László bűne és bűnhődése. — Milyen erkölcsi eszmét érzékeltet a Walesi bárdok? — Mennyiben fejezik ki a korhangulatot Aranynak az 50-es években írt balladái? — 3. Zrinyi csataképei. — Zrinyi és fia. — Szolimán követei. — Baráti viszony a „Szigeti veszedelem"-ben. — Zrinyi eposza, mint a korhangulat kifejezője. — 4. Miklós bűne és bűnhődése. — Romantikus elemek a Toldi Szerelmében. — Arany és az epikai hitel Toldi Szerelmében. — 5. Párhuzam az idill és a szatíra közt. — Petőfi egy szatírájának fejtegetése. — Petőfi egy idillszerű költeményének fejtegetése. — 6. Fohászkodása az Istenséghez. — Balassi búcsúja hazájától. — Miért elégia

a „Kis gyermek halálára" c. költemény? — „A magyarokhoz" és „A fölkelt nemességhez" c. költemények egybevetése. — A csárda romjai. — Lírai elemek „A csárda romjai" c. költeményben. — Petőfi családalai. — *Latin nyelv: Dr. Reibner.* — *Görög nyelv: Dr. Szilágyi.* — *Görög nyelv helyett választható irodalmi tanulmány: Gedai, rajz: Keményffi.* — *Német nyelv: Dr. Zindl.* — *Történet: Dr. Vikol.* — *Természetrajz: Perlaky.* — *Mathematika: Dietz.*

VII. osztály. *Osztályfőnök: Farkas.* — *Róm. kath. vallástan: Dr. Marczell,* április vége óta *Ackermann; ref. vallástan: Varga; ág. h. ev. vallástan: Kemény; gör. kel. vallástan: Bogoevici; izr. vallástan: Dr. Farkas.* — *Magyar nyelv: Szántó.* Az írásbeli dolgozatok tárgyai: 1. Irodalmunk mint a nemzeti lélek kifejezője. — 2. A hun és a magyar mondakör. — Gyöngyösi István hatása és jelentősége. — 4. Kötelességeink teljesítése boldogulásunk alapja. 5. Bessenyei kulturális törekvései. — 6. Nagy háborúnk a haza és az emberiség szempontjából. — *Latin nyelv: Farkas.* — *Görög nyelv: Farkas.* — *Görög nyelv helyett választható irodalmi tanulmány: Endrei, rajz: Keményffi.* — *Német nyelv: Dr. Zindl.* — *Történet: Dr. Vikol.* — *Természettan: Dietz.* — *Mathematika: Kiss.* — *Egészségtan, mint rendkívüli tárgy: Dr. Hortobágyi.*

VIII. osztály. *Osztályfőnök: Dr. Szilágyi.* — *R. kath. vallástan: Dr. Marczell; ref. vallástan: Varga; ág. h. ev. vallástan: Kemény; gör. kel. vallástan: Bikár; izr. vallástan: Dr. Farkas.* — *Magyar nyelv: Endrei.* Az írásbeli dolgozatok tárgyai: 1. Egyik legkiválóbb magyar szépirodalmi olvasmányom. — 2. Széchenyi és a magyar irodalom. — 3. Eötvös regényeinek irányeszméi. — 4. Családi érzelmek Petőfi költészetében. — 5. Hősök a harcvonalban és a harcvonal mögött. — *Latin nyelv: Dr. Szilágyi.* — *Görög nyelv: Dr. Zindl.* — *Görög nyelv helyett választható irodalmi tanulmány: Szántó, rajz: Keményffi.* — *Német nyelv: Dr. Zindl.* — *Történet: Dr. Vikol.* — *Természettan: Lissák.* — *Mathematika: Lissák.* — *Filozófiai propedeutika: Dr. Finály.*

VII.

Az intézet fölszerelése.

1. Tanári könyvtár. I. Ajándékok. A vall. és közokt. min. ajándékai: Néptanítók Lapja. Jó Egészség. Lagrange: A gyermek és ifjú testgyakorlásának egészségtana. Magyarország közoktatásügye 1913. Révai-Lexikon X—XIII. Madarak és fák napja, V. és VI. jelentés. Az Országos Közművelődési Tanácstól: Vasárnapi Könyv. Az Országos Testnevelési Tanácstól: Kmetykó: Az iskolai testi nevelés reformja. A kolozsvári Ferenc József tud. egyetemtől: Márki: Háborús beszédek. Özv. Konold Frigyesnétől: Kühner: Ausführliche lateinische Grammatik.

II. A vétel útján történt beszerzések részletes felsorolását ezidén mellőzzük.

2. Történelmi és földrajzi szertár. Beszereztük a hivatalos veszteséglajstromot és a sebesültekről szóló híreket, továbbá sok háborús térképet.

3. Filológiai szertár. Lényeges gyarapodása nem volt. Az éremgyűjtemény állománya: 77 ókori érem, 176 külföldi, 77 magyar és osztrák érem, 27 emlékérem. Az éremgyűjtemény gyarapításához hozzájárultak: az I. A. osztályból: Havas Gábor, Sámuel Árpád, Siter László, Székely Elemér; az I. B. osztályból: Barna Jenő, Glasel Imre, Klein Ottó, Weisz Andor; az I. C. osztályból: Gyarmati László, Gödri János, Hetényi Lajos, Kellner Sándor, Schwarcz Márton, Vizy László; a II. A. osztályból: Freund Albert, Kurcz Jenő, Pártos Tibor, Reiner György, Sorger István, Steinberger Zoltán; a II. B. osztályból: Goldberger Boldizsár, Vasvári Mihály, Wertheimer László, Majo Albert, Németh Ferenc, Zukal Ferenc, Fohn Endre, Horváth Sándor, Buchsbaum Manó, Messinger Árpád, Valkó István Pál; a III. A. osztályból: Bergl Imre, Bischitz László, Friedmann Vilmos; a III. B. osztályból: Neuwirth Pál,

Polgár Andor, Vázsonyi Miklós; a IV. A. osztályból: Friedmann Richárd; a IV. B. osztályból: Pollák Leó, Komlós Gyula, Weisz István, Kohn Ferenc, Morvai Imre, Valkó Imre, Salzer Ernő, Ziffer Dezső, Szalkay János; az V. osztályból: Almási Imre, Kont Róbert, Szunyog Ernő, Berger Ferenc, Gärtner Zsigmond, Schweitzer Iván, Grósz Gyula; a VI. osztályból: Darányi Béla, Locsmándi Ernő, Mészáros Andor, Schichtanz Loránd; a VII. osztályból: Heltai Tibor, Székely László, Gál Ödön, Friedenthal István; a VIII. osztályból: Keller István, Székely Béla.

A nemeslelkű adakozók fogadják az intézet hálás köszönetét adományaikért; egyben továbbra is szives figyelmükbe ajánljuk éremgyűjteményünk gyarapítását.

4. Természetrajzi szertár: Gyarapodása 20 Bodor László-féle növénytani készítmény.

5. A természettani, mértani, irodalomtörténeti, rajz- és tornaszertárnak lényeges gyarapodása nem volt. *A kápolna felszerelése* sem változott.

6. Ifjúsági könyvtárunk az idén is a múlt tanévben próbált módon állott az ifjúság rendelkezésére, úgy t. i., hogy a tanév elején osztályonként osztottunk szét könyveket a tanulók közt, hogy egymás közt cserélgessék. Ez a könyvek túlságos rongálódásával járó mód legalább olvasmányhoz juttatta a tanulókat. A könyvtárszobák a hadikórház irodájául szolgáltak; a kisebb könyvtár őre az internált Dr. Kuncz Aladár helyett Dr. Szilágyi Sándor, a nagyobbé a katonai szolgálatot teljesítő Dr. Beke Ödön helyett Endrei Ákos volt.

Rendszeres bevásárlás az idén sem volt. A könyvtár állománya az 1913/4. tanév végén 5522 kötet volt 16.078 K. 13 f. értékben.

Táblázatos kimutatás az intézet felszereléséről az 1915/6. tanév végén.

	Vétel	Ajándék	Érték	Vétel	Ajándék	Érték
I. Bútorok:						
A) Fabútorok	1302	3	59.546 K 96 f			
B) Vasbútorok	66	17	6.213 „ 05 „			
C) Egyéb bútor	488	69	10.495 „ 60 „	1856	89	76.255 K 61 f
II. Házi és irodai fölszerelési tárgyak				203	—	79.838 K 50 f
III. Nyilvántartási és számadási könyvek				214	8	103 K 11 f

	Vétel	Ajándék	Érték	Vétel	Ajándék	Érték
IV. Tanári könyvtár:						
A) Magyar nyelv és irodalom	541	21	2.744 K 80 f			
B) Latin nyelv és irodalom	359	27	1.835 „ 50 „			
C) Görög nyelv és irodalom	225	3	1.444 „ 32 „			
D) Német és germán nyelv és irodalom	353	12	2.620 „ 50 „			
E) Francia nyelv és irodalom	76	3	402 „ 76 „			
F) Bölcsészet és neveléstudomány	218	45	1.510 „ 91 „			
G) Történelem	459	31	4.748 „ 09 „			
H) Földrajz	63	10	807 „ 32 „			
I) Természetrajz	267	49	2.598 „ 12 „			
K) Természettan	116	44	1.527 „ 62 „			
L) Mennyiségtan	77	2	513 „ 26 „			
M) Vegytan	25	—	241 „ 68 „			
N) Ábrázoló mértan és szabadkézi rajz	31	1	356 „ 16 „			
O) Folyóiratok	919	20	10.883 „ 24 „			
P) Torna és egészségügy	51	9	121 „ 52 „			
Q) Ének és zene	16	5	48 „ 10 „			
R) Vegyesek	424	70	1.685 „ 12 „	4220	352	34.089 K 02
V. Történelmi és földrajzi szertár:						
A) Történelmi szertár	104	196	1.954 K 42 f			
B) Földrajzi szertár	383	23	2.402 „ 87 „	487	219	4.357 K 19 f
VI Filológiai szertár				779	75	5.451 K — f
VII Természetrajzi szertár:						
A) Állattan	997	277	11.706 K 63 f			
B) Növénytan	355	258	1.721 „ 20 „			
C) Ásványtan, vegytan	452	284	2.281 „ 61 „	1804	819	15.709 K 44 f
VIII Természettani szertár:						
A) Általános eszközök, szerszámok	41	2	865 K 10 f			
B) Szilárd testek mechanikája	65	10	2.662 „ 85 „			
C) Folyékony testek mechanikája	30	1	597 „ 30 „			
D) Légnemű testek mechanikája	30	3	1.530 „ 70 „			
E) Hangtan	31	—	1.038 „ 90 „			
F) Fénytan	61	25	4.035 „ 90 „			
G) Hőtan	70	1	1.906 „ 45 „			
H) Mágnesség	19	2	326 „ 90 „			
I) Elektrosztatika	63	—	1.689 „ 42 „			
K) Elektrodinamika	97	2	5.658 „ 40 „	507	46	20.311 K 92 f

	Vétel	Ajándék	Érték	Vétel	Ajándék	Érték
IX. Vegytani szertár, lásd VII. C)						
X. Mértani szertár:						
A) Eszközök	89	1	401 K — f			
B) Modellek	50	—	586 „ 63 „			
C) Szakmunkák	7	—	23 „ 68 „	146	1	1.011 K 31 f
XI. Rajzszertár				960	—	3.085 „ 44 „
XII. Tornaszertár				827	—	9.317 „ 37 „
XIII. Kápolna felszerelése				27	101	979 „ 90 „
XIV. Irodalomtörténeti szertár				446	3	3.313 „ 50 „
Összesen ...				12.476	1.683	253.823 K 41 f

A mult évi értesítőnkben kimutatott végösszeghez képest a gyarapodás 366 vásárolt, 378 ajándékozott darab, 4253 K 92 f leltári értékben. Ezek az összegek az 1914/5 és 1915/6 tanév folyamán történt együttes gyarapodást mutatják.

VIII.

Alapítványok, ösztöndíjak, jutalmak, tandíjmentesség.

I. **Dr. Szautner Zsigmond-féle jutalomdíj-alapítvány.** Az alapítvány folyószáma: 1. Az alapítvány teljes címe: Dr. Szautner Zsigmond-féle jutalomdíj alapítvány.

Az alapítólevél kelt Budapesten 1910. évi október hó 5-én; jóváhagyatott a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak 1910. évi október hó 18-án 112015. szám alatt kelt rendeletével.

Eredeti tőke, mely az intézet által kézhez vétetett, volt: egy drb. 19491. számú, az alapítvány nevére kötményezett 300 K névért. 4%-os államadóssági járadékkölcsön-kötvény és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank lipótvárosi fiókosztályában XXVIII. tőke-könyv 43173. számú betéti könyvre gyümölcsöző leg elhelyezett 22 K 48 fillér.

A kamatok $^5/_6$ része (fölfelé vagy lefelé egész koronákra kikerekítve) évenként a tanév végén mint jutalomdíj adandó egy IV. osztályú, jó viseletű és jeles előmenetelű tanulónak; a fennmaradó $^1/_6$ rész pedig az esetleges újabb adományokkal együtt, mint tartalékalap a tőke gyarapítására és újabb kötvények beszerzésére fordítandó. A jutalomdíj összege azonban mindig osztatlan marad és mindig csak egy tanuló élvezheti.

Az adományozási jog az intézet tanári testületét illeti meg, a mely ezen jogát az évvégi osztályozó értekezleten gyakorolja a IV. osztályok főnökeinek javaslata alapján. Szavazat-egyenlőség esetén az igazgató dönt.

Dr. Szautner Zsigmond itteni rendes tanárnak 1902-ben történt elhúnyta alkalmával a tanulóifjúság minden osztályban gyűjtést rendezett, hogy korán elhúnyt kedves tanárának koporsójára koszorút tegyen. A gyűjtésből fennmaradt összegből, 250 koronából, létesült az alapítvány, melynek állománya az alapitólevél kiállításakor, 1910 októberben a fentírt összeg volt. Az 1915/6. tanév végéig az időközi kamatokkal, újabb adományokkal és az újabb értékpapir vásárlásánál elért névérték-külömbözettel 522 korona 48 fillérre növekedett alapítvány áll egy darab 25043 sz. kötményezett, 500 korona névértékű 4%-os koronajáradékkötvényből és 12 korona 48 fillér takarékbetétből.

A jutalomdíj kamatját (16 korona) a folyó tanévben *Rónai Sándor* IV. A. oszt. tanuló nyerte el.

II. **Barna Mihály emlékdíja.** Az alapítvány folyószáma: 2. Az alapítvány teljes címe: Barna Mihály emlékdíja.

Az alapítólevél kelt Budapesten, 1913 december 13-án; jóváhagyatott a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek 1914. október 20-án $\frac{136854|1914.}{\text{VIII. a.}}$ sz. a. kelt rendeletével.

Eredeti tőke, mely az intézet által kézhezvétetett, volt: egy darab 24.487. számú, az alapítvány nevére kötményezett, 500 korona névértékű 4%-os járadékkölcsönkötvény.

A kamatok $^5/_6$-része, felfelé vagy lefelé koronákra kikerekítve, évenként a tanév végén mint jutalomdíj kiadandó egy jó viseletű és legalább jó előmenetelű VIII. osztályú tanulónak. A fennmaradó $^1/_6$-rész pedig az esetleges ujabb adományokkal együtt mint tartalékalap a tőke gyarapítására takarékpénztárilag gyümölcsöztetendő és idővel újabb kötvények beszerzésére fordítandó. Az ily módon beszerzett értékpapir a m. kir. központi állampénztárhoz beszolgáltatandó s az alapítványi tőke emelkedése az alapítólevél minden egyes példányára feljegyzendő. A jutalomdíj mindig osztatlan marad és mindig csak egy tanuló élvezheti.

Az adományozás joga az intézet tanári karát illeti, a mely e jogát az évvégi osztályozó értekezleten gyakorolja a VIII. osztály főnökének a javaslata alapján. Szavazategyenlőség esetén az igazgató dönt.

A jutalomdíj az 1914/15. tanév végén kerül első ízben kiosztásra.

A *Barna Mihály-emlékdíjat* a tanári karnak 1913 június 24-én tartott értekezletén hozott határozata alapján *Barna Mihály* c. tanker. kir. főigazgató 38 éves áldásos tanügyi munkásságának maradandó emlékéül létesítette a tanulóifjúság, Barna Mihály nyugalombavonulásakor. A tanári testület a maga részéről hat éven át volt érdemes vezetőjének arcképét festtette meg az intézet tanácskozó terme számára.

Az alapítvány vagyona az eredeti 5%-os kötvényen kívül az 1915/6. tanév végéig felgyűlt kamatmaradványokból is áll, a melyeknek összege takarékbetétben 17 korona 60 fillér.

Az emlékdíj kamatját (16 korona) a folyó tanévben *Fischer Dezső* VIII. oszt. tanuló nyerte el.

III. Dr. Reibner Márton-alapítvány. Az alapítvány folyószáma: 3. Az alapítvány teljes címe: Dr. Reibner Márton-alapítvány.

Az alapítólevél kelt Budapesten, 1914. évi június hóban; jóváhagyatott a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek 1915 június 7-én $\frac{56962/1915.}{VIII. a.}$ sz. a. kelt rendeletével.

Eredeti tőke, mely az intézet által kézhezvétetett, volt: egy darab 25.044. számú, az alapítvány nevére kötményezett 1200 korona névértékű 4%-os járadékkölcsönkötvény és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank lipótvárosi fiókosztályában a XXXIII/51.246. sz. betéti könyvre gyümölcsözőleg elhelyezett 10 korona.

A kamatok $^5/_6$-része, egész koronákra lekerekítve évenként, a tanév végén, mint jutalomdíj, osztatlanúl kiadandó egy jó viseletű s legalább jó előmenetelű V., VI., VII. vagy VIII. osztályt végző, a latin nyelvből jeles eredményt felmutató tanulónak. A kamatok fennmaradó $^1/_6$-része az alaptőkéhez csatolandó.

Amíg dr. Reibner Márton tanár a budapesti VI. ker. m. kir. állami főgimnáziumban tanít, addig a jutalomdíj csakis oly, esetleg alsóbb osztályban adandó ki, a melyben ő tanítja a latin nyelvet.

Az adományozási jog dr. Reibner Márton tanárt illeti, a ki a jutalmazott tanuló nevét az évvégi osztályozó értekezleten bejelenti, hogy a nyertes neve az évi értesítőben közölhető legyen. Ha dr. Reibner Márton tanár az adományozás jogáról kifejezetten lemondana vagy ha e jogát bármi okból nem gyakorolhatná, az adományozás joga az intézet tanári testületére száll, a mely e jogát az évvégi osztályozó értekezleten gyakorolja az igazgató javaslata alapján, a ki javaslatát az intézet V., VI., VII. és VIII. osztályainak latin nyelvi tanáraival való megállapodás alapján teszi.

A jutalomdíj az 1914/15. tanév végén kerül első ízben kiosztásra.

A *Dr. Reibner Márton-alapítvány* létesítését az intézet 1512/3. tanévi hetedik osztályának tanulói határozták el 1912 szeptember havában. E határozat alapján saját körükben két éven át folytatott gyűjtés eredményeképpen az intézetből való távozásukkor a fenti alapítványt tették osztályfőnökük nevére szeretettel teljes és fáradhatatlan buzgalmú vezetésének emlékéül.

Az alapítvány vagyona az eredeti kölcsönkötvényen kívül az 1915/6. tanév végén 32 korona 51 fillér takarékbetétből áll.

A *Dr. Reibner Márton-alapítvány* kamatját (40 korona) a folyó tanévben *Závodszky Elek* VI. osztályú tanuló nyerte el.

IV. **Lissák Jenő-alapítvány.** A f. é. VIII. osztály tanulói elhatározták, hogy szeretett tanáruk, *Lissák Jenő* nevére, nyolc évi szeretettel teljes és fáradhatatlan buzgalmú vezetésének emlékéül alapítványt tesznek s e szándékuk kivitelére a harmadik magyar hadikölcsön kibocsátásának alkalmát használták fel, hogy egyúttal hazafias kötelességet teljesítsenek. Az alapítvány célja egy jó magaviseletű s legalább jó előmenetelű, a mathematikából jeles eredményt felmutató tanulójának megjutalmazása, az alapítvány évi kamatainak $^5/_6$ részével. Az eredetileg gyűjtött tőke 250 korona névértékű hadikölcsönkötvény volt, a melyet az ifjúsági hangverseny jövedelméből 50 korona névértékű hasonló kötvénnyel 300 koronára emeltünk. Az adományozás joga *Lissák Jenő* tanárt illeti. A jutalomdíj első ízben a jövő 1916/7. tanév végén kerül kiosztásra.

Az alapítólevelet a tanári testület 1915 november 17-én tartott rendkívüli értekezletén elfogadta s jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz felterjesztette. Az alapítólevél szövegét jóváhagyás után a jövő tanévi értesítőben fogjuk közölni.

V. **1915. évi hadikölcsön-alapítvány.** A f. é. II. A., IV. A. és IV. B. osztályok tanulói a harmadik magyar hadikölcsön kibocsátása alkalmával a világháború emlékére alapítványt tettek. „Az alapítvánnyal az alapító tanulók egyrészt hálájukat akarják leróni iskolájuk iránt, másrészt hazafias lelkesedésüknek és buzgóságuknak akarnak emléket állítani, hogy évről-évre ébren tartsák azt az érzelmet, a mely e nagy időkben mindnyájunk lelkét elfoglalja. Szolgáljon ez az alapítvány a hazai történelem tanulásában kiváló eredményt felmutató tanuló jutalmazására annak jeléül, hogy a magyar haza történelmének ismerete és tanulmányozása volt egyik legfőbb forrása ama lelkesedésnek és erőnek, a mely e nagy háborúban méltó helyet biztosított a magyar nemzetnek.“ Az alapítók óhajtásához képest évenként egy-egy, vagy párhuzamos osztályokban esetleg két-két jó viseletű és legalább jó előmenetelű, a történelemből jeles eredményt felmutató negyedik osztályú tanuló jutalmazandó a kamatok $^5/_6$ részével. Az eredetileg 250 K névértékű hadikölcsönkötvényből és 12 K 35 f készpénzből álló tőkét a szünetelő ifjúsági egyesületeknek az igazgatóságnál utólag befolyt pénzeiből 36 K-val pótolva, a 48 K 35 f-en még egy 50 K névértékű hadikölcsönkötvénynyel 300 K névértékű hadikölcsönkötvényre emeltük. Az adományozás joga a tanári testületet illeti. A jutalomdíj első ízben a jövő 1916/7. tanév végén kerül kiosztásra.

Az alapítólevelet a tanári testület 1915 november 17-én tartott rendkívüli értekezletén elfogadta s jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz felterjesztette. Az alapítólevél szövegét jóváhagyás után a jövő tanévi értesítőnkben fogjuk közölni.

VI. **Dr. Keil Alajos-alapítvány.** A tanítványi hála és kegyelet ez állandó emlékére tanulóink a f. é. VIII. osztály buzgólkodására, a mely osztálynak *Dr. Keil Alajos* a múlt tanévben osztályfőnöke volt, koszorúmegváltás cimén összegyűjtöttek 214 K 12 f-t. Ez összeget az ifjúsági hangverseny jövedelméből 35 K 15 f-rel, a szünetelő ifjúsági egyesületeknek az igazgatóságnál utólag befolyt pénzeiből és névtelen adományokból még 40 K 83 f-rel megtoldva az igazgatóság a IV. magyar hadikölcsön kibocsátása alkalmával 300 K névértékű 6%-os hadikölcsönkötvényt vásárolt. Az alapítvány kamatainak 5/6-része évenként egy jó viseletű és jeles előmenetelű hetedik osztályú tanulónak adandó jutalmúl annak emlékéül, hogy *Dr. Keil Alajos* az 1914/5 tanévben, működése utolsó évében a VII. osztály főnöke volt. Az adományozás joga a tanári testületet illeti. A jutalomdíj első ízben a jövő 1916/7. tanév végén kerül kiosztásra.

Az alapítólevelet a tanári testület 1916 május 13-án tartott rendkívüli értekezletén s elfogadta jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz felterjesztette. Az alapítólevél szövegét jóváhagyás után a jövő tanévi értesítőben fogjuk közölni.

VII. **Ösztöndíjas tanulók.** *Takács János* IV. A. oszt. tanuló évi 240 koronás budai Mária Terézia-féle ösztöndíj (21790/1915. IV. 29. V. K. M. szám).

Floh Adolf V. oszt. tanuló a Lőwy Mór és neje Jozefa biblia-alapítványból 200 koronát nyert.

VIII. **Tanulmányi segélyt** nyertek a következő tanulók: 1. a múlt 1914/5 tanév végén *Ördögh Rudolf* múlt évi VIII. oszt. tanuló a néhai Szelényi Lajos-féle alapítványból 300 koronát (63158/1915. VIII. a. V. K. M. szám).

* * *

Ez értesítő szerkesztése közben 1916 június hóban érkezett hozzánk az a hir, hogy *Ördögh Rudolf* az orosz harctéren hazája védelmében feláldozta ifjú életét. A 19 éves ifjú, a ki iskolánkban végezte a III—VIII. osztályt s 1915-ben tette le az érettségi vizsgálatot jó eredménnyel, ime, jóformán még meg sem vált a középiskolától s már mint a legférfiasabb munka részese szerzett magának helyet előbb a férfiak, majd a dicsőült hősök sorában.

Mint kedves gyermeket ismertük meg őt s előttünk fejlődött virágzó ifjúvá, a kinek szép tehetsége és lelkiismeretes kötelességteljesítése nagy jövőt ígért. Mélyen sújtott szülőinek gyászában meghatott szívvel osztozunk mi s osztoznak tanulótársai, a kiket vele együtt bocsátottunk innen az életnek most halálos veszedelemmel teljes útjára.

Kedves ifjak, a kik e sorokat olvassátok, gondoljatok szeretettel rá, a ki iskolánk hadbavonúlt növendékei közt a legifjabbak közé tartozott s a ki e legifjabbak közt Isten rendelése szerint elsőnek csatlakozott a nagy háború áldozataihoz. A legtöbben közületek a múlt tanévről még emlékezhetnek rá, kedves szerénységére s vonzó egyéniségére. Áldozzatok emlékének egy könycseppet.

* * *

2. *Klein Gyula* I. B. oszt. tanuló az Ottilinger-Bedekovics-alapítványból 100 K (38752/1916. V. 3. V. K. M. szám.)

3. *Freund Miklós* II. B. oszt. tanuló ugyanabból az alapítványból 100 K (u. a. szám).

IX. **Jutalomkönyv** mindössze 17 állott a tanári testület rendelkezésére, még pedig a Vasárnapi Könyv 8 félévi folyama (az Országos Közművelődési Tanács ajándéka), 6 Zsebatlasz (ingyenpéldány a Magyar Földrajzi Intézet r.-t.-tól) és 5 különféle könyv (egyik tanár ajándéka). Ezek közűl 12 könyvet az első félév végén osztottunk ki a következő jó tanulók közt: *Neubauer Imre* I. A. (Jakab Ödön: A két imposztor). *Klein Gyula* I. B. (Tompa válogatott költeményei). *Klein Ottó* I. B. (Vasárnapi Könyv 1915. II.), *Steiner Imre* II. A. (Ugyanaz). *Fohn Endre* II. B. (Zsebatlasz). *Erős István* III. A. (Vasárnapi Könyv 1915. II.). *Horovitz József* III. B. (Jósika-Gaal: II. Rákóczy Ferencz). *Gerő Vilmos* IV. A. (Zsebatlasz). *Rónai Sándor* IV. A. (Vasárnapi Könyv. 1915. II.). *Füredi Pál* IV. B. (Zsebatlasz). *Berger Ödön* V. (Zsebatlasz). *Gál Ödön* VII. (Mikes Törökországi levelei, Császár kiadása).

A tanév végén a következő 5 tanulót jutalmazhattuk meg: *Weisz István* IV. B. (Avar-Benedek: Idegen költők). *Grünhut Jenő* I. A., *Barna Jenő* I. B., *Freund Miklós* II. B. és *Zala Pál* V. (Vasárnapi Könyv 1915. I.)

X. **Tandíjmentességben részesült** az első félévben 163 tanuló (161 egészen, 47 félig mentes), a második félévben 161 tanuló

(134 egészen, 27 félig mentes). Az elengedett tandíj összege 10,476 korona.

XI. **Tandíjsegélyben részesült** a tanév folyamán a Segítő Egyesület részéről 5 tanuló (114 korona), hadbavonúlt, vagy a háború következtében rossz anyagi viszonyok közé jutott szülők gyermekei közűl pedig 28 tanulónak tandíja kifizetésére a tanulmányi kirándulási alapból fordítottunk 480 koronát. Összesen 33 tanuló részesült 594 koronányi tandíjsegélyben. A múlt tanévben 76 tanulót segélyeztünk 1692 K-val. Az idén a szegényebb sorsú tanulók részint jobban tanultak, úgy hogy tandíjmentességben voltak részesíthetők, részben oly rosszúl, hogy a segélyezést nem érdemelték meg.

IX.

Segítő Egyesület.

A) Könyvtár. Az intézetünkben fennálló Segítő Egyesület részint pénz-, részint könyvadományokkal támogatja a szegénysorsú, jó viseletű és szorgalmukkal is kiváló ifjakat. Minthogy pedig növendékeink között igen sok a szegény, Segítő Egyesületünk valósággal szociális hivatást teljesít, amikor az anyagi ereje által megszabott korlátok között a szülők súlyos terhein a maga adományaival könnyíteni iparkodik. Ebben az évben mintegy 150 tanuló részesült könyvadományban; a legtöbben az osztályukban használt valamennyi tankönyvet megkapták, sőt a tanuláshoz szükséges segédeszközök egy részét is. A könyvtár állománya azonban nagyon ingadozó, mert év végén a használat folytán megkopott, elrongyolódott és bepiszkolt könyvek közül igen sokat ki kell selejtezni. Hogy tehát nem csökkenő, sőt emelkedő mértékben folytathassuk a könyvadományozást a következő tanévben is, a könyvkiadó vállalatokhoz és intézetünk jobbmódú barátaihoz fordulunk szíves támogatásért, kérve őket, hogy a Segítő Egyesületnek szánt nemes adományaikat az intézeti igazgatósághoz kegyeskedjenek eljuttatni.

Szántó Soma
a könyvtár őre.

B) Az egyesület vagyoni állapota a tanév végén a következő:

Bevétel:

Pénztári maradvány	265.02 K.
Kamatok	656.— „
A szelvények szerint befolyt	177.32 „
Az V. oszt. gyűjtése a III. hadikölcsönre . . .	96.60 „
Intézeti gyűjtés a IV. hadikölcsönre	483.50 „
Összesen	1678.44 K.

Kiadás:

Könyvekre	148.16 K.
Rajz- és irószerekre	24.82 „
Ruházatra	102.— „
Pénzsegély	287.— „
Hadikölcsön-kötvényre	580.10 „
Fritz Ármin számlája	155.50 „
Pénztári maradvány	380.86 „
Összesen	1678.44 K.

Vagyon:

4%-os koronajáradék papirban	15.500.— K.
6%-os hadikölcsön kötvényben	1.150.— „
Pénztári maradvány	380.86 „
Összesen	17.030.86 K.

Kiss Gábor, s. k.
ellenőr.

Dr. Romsauer Lajos, s. k.
pénztáros.

Alapító tag: Hatvany-Deutsch Károly úr 50.— K.

Intézeti ifjúság apró gyűjtései és egyéb adományok: 12.12 K, elvesztett könyvek megtérítése fejében 10.70 K, eladott értesítőkért 20.50 K, mulasztási könyvekért 84.— K. *Összesen*: *127.32 K.*

A Segítő Egyesület hálás köszönetet mond a nemesszívű adakozóknak.

X.

Az érettségi vizsgálat.

I.

Az 1915. évi 913/eln. és 55.175. számú vall.- és közokt. miniszteri rendeletek alapján az 1915. évi július hóban a népfelkelő szemlén alkalmasnak talált következő VIII. oszt. tanuló kapott érettségi bizonyítványt 1915. július 18-án:

307*) Konold Zoltán.

II.

A 73021/1915. számú vall.- és közokt. miniszteri és 6174/1914—5. számú tankerületi kir. főigazgatói rendelet alapján 1915. évi augusztus hó 4-én javító érettségi vizsgálatot tett sikerrel:

308 Szenes Árpád.

III.

A 48230/1916. számú vall.- és közokt. miniszteri rendelet alapján az 1916. év tavaszán az 1898. évi születésűek népfölkelő szemléjén alkalmasaknak talált következő VIII. osztályt végzett tanulók nyertek (május hó 22-i kelettel) érettségi bizonyítványt:

309 Beregi Miklós
310 Fischer Dezső (jelesen)
Förstner Béla (jelesen)
Gergev Milán
Keller István
Kis Hugó
315 Ráth László
Schaeffer Dezső (jól)
Stangl Rezső
318 Wank Loránd (jelesen)

IV.

A folyó 1915—6. tanévi érettségi vizsgálat írásbeli része május hó 22—24. napjain folyt le. A tankerületi kir. főigazgató úr a következő tételeket tűzte ki:

1. A magyar nyelvből: Magyar költők a harctéren és a harcról.

Összesen 24 tanuló dolgozott, még pedig jelesen 6, jól 9, elégségesen 9, elégtelenül 1.

2. A latin nyelvből: Cic. Cat. mai. §§. 82—84. init. („Nemo unquam . . . e domo").

Összesen 24 tanuló dolgozott, még pedig jól 6, elégségesen 16, elégtelenül 2.

3. A matematikából: a) Valamely számtani sorban a 8-szoros 3-ik tagnak és a 6-szoros 5-ik tagnak összege 122, továbbá a

*) A folyó szám az 1906. évi első érettségivel kezdődik.

7-szeres 4-ik tagnak és a 2-szeres 9-ik tagnak összege 101. Mekkora a 7-ik tag, és a 7 első tag összege? b) Ha az egy pontban ható p, q és r erők egyensúlyban vannak, úgy mekkorák az erők irányai által bezárt szögek? (p=15 kg., q=16 kg. és r=17 kg.).

Összesen 24 tanuló dolgozott, még pedig jelesen 6, jól 4, elégségesen 14.

A szóbeli érettségi vizsgálat június 15—17. napjain folyt le méltóságos Bartoniek Géza udv. tan. úrnak, a Báró Eötvös József-Collegium igazgatójának, elnöklete alatt.

Az érettségi vizsgálatot valamennyien sikerrel kiállották. Névszerint:

319 Almási László
320 Biles Lajos
Bohuny Emil (jól)
Bozsoki Nándor
Gegus Béla
Hajdu Bennó (jól)
325 Havas László
Hoffman Lajos
Jelinek Tivadar (jól)
Kálmán István
Kertész Andor
330 Luftschitz Pál (jól)
Roheim György
Róth Jakab
Schmidt Ferenc
Steiner Miklós
355 Székely Béla (jelesen)
Szücs István (jól)
Tonhauser György
Urhegyi András
Wiegner Ignác
340 Wollák Dezső
Strobl Paulina
342 Földes Sándor

Az 1915/16. tanévi érettségi vizsgálat eredménye.

	Hányan jelentkeztek	Írásbeli vizsgálatot tettek	Az írásbelin			Szóbeli vizsgálatra bocsáttattak	A szóbelin					A vizsgálatot többé nem ismételheti
			Mindendolgozatát legalább elégséges eredménnyel elkészítette	Az írásbeli alapján ismétlő vizsgálatra utasíttatott	Az írásbeli alapján végleg elutasíttatott		Jelesen érett	Jól érett	Egyszerűen érett	Javító vizsgálatra utasíttatott	Ismétlő vizsgálatra utasíttatott	
I.	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
II.	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
III.	10	—	—	—	—	10	3	1	6	—	—	—
IV.	24	24	21	—	—	24	1	5	18	—	—	—
	36	24	21	—	—	36	4	6	26	—	—	—

Az érettségit tett ifjak pályaválasztása

Tanári	4
jogi	1
orvosi	15
mérnöki	1
építészi	1
gépészm.	1
vegyészm.	1
gazdasági	1
erdészeti	1
kereskedelmi tisztviselői	3
vasúti tisztviselői	3
katonatiszti	2
határozatlan	2
	36

XI.

Érdemsorozat.

A számok magyarázata.

Tanulmányi előmenetel.

1 = jeles;
2 = jó;
3 = elégséges;
4 = elégtelen.

Erkölcsi magaviselet.

1 = jó;
2 = szabályszerű;
3 = kevésbbé szabályszerű;
4 = rossz.

I. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Adler Tibor	3	2	3	3	2	4	3	2
	Ahsbahs Frigyes*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bankos Sándor*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bartos Károly	2	3	3	3	2	3	3	1
5	Deutsch Aladár	1	2	1	3	2	2	2	1
	Drechsler Endre	3	3	3	3	3	4	3	1
	Ecker Endre	1	2	3	3	2	2	2	1
	Eiben Gusztáv*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Farkas István	2	3	3	3	3	3	3	1
10	Farkas Miklós	2	4	4	3	3	3	3	1
	Fisch Károly	1	3	4	4	3	3	3	2
	Fischer Sándor	2	3	3	3	3	2	3	1
	Fried Ármin*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fuchs Elemér	3	3	4	3	3	3	3	1
15	Gálos Lajos	2	1	1	2	2	2	2	1
	Gerencsér Ferenc*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Grünhut Jenő	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Havas Gábor	2	3	3	2	2	2	2	1
	Hoffer László*	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Hoffmann Lajos	2	3	3	3	3	4	4	1
	Horovitz Gyula	1	3	2	3	2	3	3	1
	Horváth István	1	2	3	3	2	2	2	1
	Klébercz Béla	2	2	3	3	2	2	3	1
	Klein Gyula	1	2	3	3	2	3	3	1
25	Klein Lajos	1	1	1	2	1	1	1	1
	Koncz György	2	3	4	4	3	3	3	1
	Kovács Sándor	3	3	4	4	3	3	3	2
	Kullmann Géza	1	2	3	3	2	3	3	1
	Láng Ferenc*	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Láng Károly*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Léderer György*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Liebermann József	1	2	1	2	2	2	2	1
	Löwinger Sándor	2	3	4	4	3	4	4	1
	Lukács László	2	2	3	3	2	3	3	2
35	Major István	2	3	4	3	2	3	3	1
	Matzke Emil	3	4	4	4	3	4	4	2
	Neubauer Imre	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Neumann Frigyes	2	2	2	2	2	3	3	1
	Orosz Aladár	1	3	4	4	2	4	4	1
40	Ottó Ferenc*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Reich István*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Roszmann Gerő	3	3	4	4	3	3	3	1
	Róth László	1	2	3	2	2	2	2	1
	Sámuel Árpád	1	3	3	3	2	3	3	1
45	Schlesinger Dániel*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Simó György*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Siter László	2	2	3	3	2	2	2	1
	Somorjai László	3	4	4	3	3	4	4	2

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Szalay János	2	3	3	3	3	3	3	1
50	Székely Elemér	3	3	3	3	2	4	3	2
	Tóth Sándor*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ujlaki Ferenc	2	2	3	3	2	2	3	1
	Ullmann József	2	4	4	3	4	4	4	1
	Ungár György	2	3	3	3	3	3	3	1
55	Ungár László	2	3	3	3	2	4	4	2
	Vabrosch Károly	3	4	4	3	4	4	3	1
	Vágó István	3	3	4	3	2	3	3	2
	Weisz Imre	2	3	2	3	2	3	3	1
	Weisz Kázmér	2	3	4	3	3	3	3	2
60	Weisz Ottó	2	2	2	2	2	2	1	1
	Zalányi László	1	4	4	3	2	4	4	1
62	Zathureczky Béla, ism.	1	2	1	1	2	2	2	1
	Magántanuló:								
1	Varsány Miklós	2	3	4	3	3	3	3	—

* Kimaradt.

I. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Barna Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1
	Beckmann Ferenc	2	3	4	3	2	3	4	1
	Bekény Ferenc	2	2	2	2	1	2	2	1
	Benedig Ernő	3	2	2	3	3	2	3	1
5	Böhm István	2	3	3	3	2	2	3	1
	Bromberger László	3	3	3	3	2	3	3	1
	Edelsheim Leó	1	4	4	3	2	4	4	2
	Földes László	3	3	3	3	3	3	3	1
	Füredi Zoltán	3	4	3	3	2	3	3	1
10	Gábos Gyula	3	4	3	3	3	4	3	1
	Gelbkopf Henrik	2	3	3	3	2	3	3	1
	Gellért György	2	2	2	2	1	2	2	1
	Gerendai Béla*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gerendai Ferenc, ism.*	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Gerő Alajos, ism.	2	2	2	3	2	2	3	1
	Glasel Imre	2	2	2	2	2	3	3	1
	Goldstein István	2	3	3	3	2	2	3	1
	Görl István	1	4	4	3	2	3	3	2
	Graber István*	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Guttmann Rezső	3	3	4	3	2	4	3	2
	Haáz György*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Halász Ferenc	2	2	2	3	2	1	3	1
	Hegedüs György	3	3	3	3	2	3	3	1
	Horváth Ödön	1	3	3	3	3	2	3	1
25	Irsai Tibor**	—	—	—	—	—	—	—	—
	Jahoda Adorján	3	3	3	3	3	3	3	1
	Jajtelesz Sándor	2	3	3	3	3	3	3	1
	Janik Béla*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Jeisel Gyula	1	2	3	3	2	3	2	1
30	Kaufman Kálmán	3	3	3	2	2	3	3	1
	Káldori András***	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kis Erős Ferenc*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Klein Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1
	Klein Ottó	1	2	2	1	2	2	2	1
35	Komlós Miklós	1	1	2	1	2	1	1	1
	Krón Zoltán	2	3	3	3	2	3	3	1
	László András	2	3	4	3	4	4	3	2
	Ländler György	1	1	1	1	1	1	1	1
	Libeck László	3	3	3	3	3	3	3	1
40	Loránt Ferenc	2	2	3	3	3	3	3	1
	Lukácsovics László	3	3	3	3	3	3	3	1
	Munk Marcell, önk. ism.	1	1	1	1	2	2	2	1
	Neumann Andor*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Óna Kornél*	—	—	—	—	—	—	—	—
45	Pazár István	3	4	4	3	3	4	3	1
	Petykó István	1	2	3	2	2	3	3	1
	Róth Károly	2	3	3	3	3	3	2	1
	Rózsa Endre	3	3	4	1	2	2	4	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Schildkraut Jenő	1	3	3	3	4	3	3	2
50	Schwarz Márton	1	2	2	2	1	3	3	1
	Somos Miklós	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szipszer Endre	3	4	4	2	2	4	4	2
	Tavasz István	2	4	4	2	4	4	4	1
	Teszler Endre	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
55	Tichay József	1	2	3	1	2	3	2	1
	Tkadlik Gusztáv*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Toplák Gyula*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Vági Mihály	3	3	3	3	2	3	3	2
	Váradi László*	—	—	—	—	—	—	—	—
60	Voda Dezső	3	4	4	4	4	4	4	1
	Weisz Andor	3	3	3	3	3	1	3	1
62	Willkán Rikárd*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Magántanulók:								
	Fenyő Fülöp	2	2	2	2	2	2	1	—
	Irsai Tibor*	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Kállay László***	—	—	—	—	—	—	—	—

* Kimaradt.

** Magántanuló lett.

*** Vizsgálatlan maradt.

I. C. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Alberty Aladár	2	3	3	3	3	3	3	1
	Bakos János	2	3	4	2	3	3	3	1
	Beregi Dezső	2	3	4	3	2	2	3	1
	Eckmayer László	2	3	3	2	2	3	2	1
5	Frenkel Béla	2	2	2	3	2	3	3	2
	Gergely Imre	2	2	3	3	1	3	1	1
	Glöckner Alfréd	2	2	3	3	2	3	2	1
	Gödri János	2	4	4	3	3	4	3	2
	Guga Dezső	2	3	4	3	3	3	3	1
10	Gyarmati László	2	3	3	3	2	3	2	2
	Hetényi Lajos	2	2	4	3	3	2	3	1
	Janitsáry Miklós	3	4	4	4	4	4	4	2
	Kellner Sándor	2	2	3	3	3	2	3	1
	Klein Béla	1	2	2	1	1	1	1	1
15	Kubinyi Kálmán	3	4	4	4	4	3	4	1
	Kunszt Ottó	2	3	3	3	3	3	3	2
	Lakos Árpád	1	2	3	3	2	3	3	1
	Löffler Alfréd	2	1	2	1	1	3	3	1
	Matyasovszky Jenő	3	4	4	4	4	4	4	2
20	Megyeri László	2	2	2	2	1	2	1	1
	Nobel János*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nyitrai István*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ornstein Móric, ism.	2	3	3	3	3	3	2	1
	Pásztó György	3	2	3	3	1	3	2	2
25	Puskás Lajos	2	3	4	2	3	4	2	2
	Román Zoltán	1	2	2	2	2	1	2	1
	Rosenfeld Pál	1	2	3	3	1	3	1	1
	Rubos Ferenc	2	4	4	4	3	3	3	1
	Rurik László	2	4	4	4	3	4	4	1
30	Schwarcz Márton	2	3	3	3	3	3	3	2
	Szabó Imre	3	3	3	3	3	3	3	2
	Szilágyi Dezső	3	4	4	4	4	3	4	2
	Varga Rezső*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Vizy László	3	3	4	3	3	3	3	1
35	Weinberger Sándor	1	3	3	3	3	3	3	2
	Weisz Zoltán	3	3	3	3	3	3	3	1
37	Wexler Ferenc	3	4	4	3	2	3	3	1

* Kimaradt.

II. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Bárdos Pál	3	3	4	3	2	3	3	1
	Bem Márton**	—	—	—	—	—	—	—	—
	Cseuz Imre	1	3	4	3	2	3	3	1
	Csősz István	3	3	4	3	3	4	3	2
5	Dub Árpád	2	2	2	2	2	3	1	1
	Fehérvári Ferenc	1	2	2	2	1	2	2	1
	Feldmann Endre	3	3	3	3	1	3	3	2
	Freund Albert	1	2	1	1	1	2	1	1
	Friedmann Ervin	1	1	2	1	1	2	1	1
10	Gottlieb Mihály***	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gottlieb Sándor, ism.***	—	—	—	—	—	—	—	—
	Geiringer József	1	2	3	3	1	2	2	1
	Hegedűs Miklós	1	4	3	3	1	3	3	1
	Heich Ottó	1	2	1	1	2	3	1	1
15	Heltai Ferenc	1	3	3	1	1	2	2	1
	Herczog Tibor	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Horváth Ferenc	2	3	3	3	2	3	3	2
	Karsai Béla	1	3	3	3	2	3	3	1
	Király József*	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Klein Lajos	2	2	3	2	2	2	3	1
	Korányi Endre	2	2	3	2	3	2	3	1
	Kovács István	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	König Jenő	2	3	3	3	2	4	3	1
	Krausz Jenő	1	2	3	2	2	3	3	1
25	Krivák Sándor	1	4	4	4	3	4	4	2
	Kurcz Jenő, ism.	2	3	3	3	2	2	3	2
	Lang István	2	3	3	3	3	3	3	1
	Laukó László	3	3	4	3	3	3	4	2
	Lázár Miklós	2	3	3	3	2	3	3	1
30	Messer István	2	3	3	1	3	2	3	1
	Munk Marcell***	—	—	—	—	—	—	—	—
	Neubauer Ágoston	2	2	3	3	2	3	3	2
	Neumann Zoltán, ism.	1	2	3	2	2	2	1	1
	Osváth Sándor	1	3	3	3	3	3	3	1
35	Pajtás Andor, ism.	3	2	3	3	2	3	3	1
	Pasztyrik Árpád	1	2	3	3	2	3	1	1
	Pártos Tibor, ism.	2	3	3	3	2	3	3	2
	Pessek István	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Pfeifer Andor	1	2	3	1	2	3	1	1
40	Reiner György	3	3	4	3	3	4	3	2
	Rendes István	2	3	4	3	2	3	3	2
	Schick László	2	2	3	2	4	3	3	1
	Schwarcz János	3	3	3	3	3	3	3	2
	Schwarz László	3	2	2	2	1	2	2	1
45	Sorger István**	—	—	—	—	—	—	—	—
	Steinberger Zoltán	2	3	3	3	3	3	3	1
	Steiner Imre	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Szalai Imre	2	3	3	2	3	3	3	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Szász Károly	1	2	3	2	2	3	3	1
50	Székely Pál	2	2	3	3	2	3	3	2
	Szokolyi József	2	3	3	3	3	3	3	1
	Tomasits József*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Trautmann György*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Vidor György	2	2	2	2	2	2	2	1
55	Vitéz Antal	1	2	3	2	1	2	2	1
56	Weisz Imre	2	2	3	3	2	3	2	1
	Magántanulók:								
	Bem Márton	1	3	3	3	3	3	2	—
	Jónás György	3	3	3	3	3	3	2	—
	Sorger István	3	3	3	2	3	3	3	—
4	Gróf Vay Béla	2	3	3	2	3	2	2	—

* Kimaradt.

** Magántanuló lett.

*** Magántanuló lett a II. B. osztályban.

**** Mint önk. ism. az I. B. osztályba ment.

II. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Bartos István	1	3	3	3	2	3	3	1
	Benkő Imre	3	4	4	3	3	**3**	4	2
	Buchsbaum Manó	2	2	2	3	2	3	2	1
	Bürger József	2	3	3	2	2	3	3	2
5	Csontos Jenő	2	3	4	2	2	3	3	1
	Epstein Élek	3	3	3	3	3	3	3	1
	Faragó Rezső	2	3	3	3	2	3	3	2
	Fábián György	3	4	4	2	3	3	3	2
	Fohn Endre	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
10	**Freund Miklós**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Fried István	2	3	2	2	2	3	3	1
	Fürst Marcell ism.*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gerő Sándor	3	3	3	3	2	3	2	1
	Goldberger Boldizsár	2	2	3	2	2	3	3	1
15	Gyémánt Sándor	2	3	3	4	2	3	3	1
	Hoffmann Iván	3	3	3	2	1	3	2	1
	Horváth Sándor	2	2	2	2	1	3	3	1
	Jánosa Lajos	1	3	3	3	1	3	3	1
	Kázmér József	1	2	2	2	2	3	3	1
20	Király Sándor	2	3	3	3	2	3	2	1
	Klein Elemér	3	3	3	4	3	3	3	1
	Klein Károly	2	3	3	2	2	3	3	1
	Klein László	2	2	2	3	2	2	3	1
	Kőszegi Tibor*	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Levandovszky Béla**	—	—	—	—	—	—	—	—
	Maczkó András	3	4	4	3	2	4	3	2
	Majo Albert	3	4	4	4	4	4	4	1
	Messinger Árpád	1	3	2	2	2	3	3	1
	Molnár Pál	3	3	3	3	3	3	3	1
30	Nagy János	1	3	3	2	2	2	1	1
	Neubauer László	3	3	3	3	2	3	3	1
	Németh Ferenc	2	4	3	3	2	3	3	2
	Németh József, ism	2	3	3	2	2	3	3	2
	Novotny Jenő	1	4	4	3	3	4	4	2
35	Petheő Gyula	1	3	3	3	2	3	3	1
	Schlenger Lipót	2	2	1	2	2	2	2	1
	Schlesinger Dezső	2	3	3	3	3	3	3	2
	Schlesinger Oszkár	3	3	3	2	2	3	3	2
	Schlesinger Pál	3	3	3	2	2	3	3	2
40	Schmidt Miklós	1	2	2	2	2	1	1	1
	Stahler Imre*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Steiner Tibor	3	3	3	2	2	2	3	1
	Surány Pál	3	3	3	2	2	3	3	1
	Székely Miklós	3	3	3	3	3	3	3	2
45	Szilágyi Károly	2	3	3	2	2	2	3	1
	Török István	3	3	3	2	2	3	3	1
	Vajda Pál*	—	—	—	—	—	—	—	—
	Valkó István	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
Vasvári Mihály	1	1	1	1	1	1	1	1
Volentics György*	—	—	—	—	—	—	—	—
Wehle Benedek	2	3	3	3	2	3	3	2
Wertheimer László	2	3	3	3	2	3	3	2
Zalányi Ferenc	1	4	4	3	2	3	3	2
Zukal Ferenc	1	3	3	3	2	3	3	1
Zulawski Andor	2	3	3	2	2	3	3	1
Magántanulók:								
Gottlieb Mihály	3	3	3	3	3	3	3	—
Gottlieb Sándor, ism.	3	3	3	3	3	3	3	—
Koncz György	2	4	4	3	3	4	4	—

* Kimaradt.

** Vizsgálatlan maradt.

III. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Balázs György	2	2	3	3	3	3	2	2	1
	Bátori Ernő, ism.	2	2	3	3	3	3	3	3	1
	Bergl Imre	1	2	3	3	3	2	3	1	2
	Békefi Endre	1	1	2	3	2	1	3	1	1
5	Bischitz László	1	2	2	2	2	1	2	1	1
	Dárda Zoltán	2	3	3	3	3	2	3	1	1
	Drábik Béla*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Egri Gyula	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Einfeld Ernő, ism.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Eisler Béla	2	3	3	2	4	3	3	2	1
	Erős István	1	1	2	1	2	1	2	1	1
	Fodor Gyula	1	2	3	3	2	2	3	1	1
	Friedmann Vilmos	2	3	3	3	3		3	3	1
	Frimm Lipót	1	3	3	2	3	3	3	3	1
15	Gáspár Miklós*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Goldschmied József	1	2	3	3	3	2	3	1	1
	Grósz Andor	2	3	3	3	4	3	3	3	1
	Gyenes Dénes	2	3	3	3	4	3	3	3	2
	Heves József	3	3	4	4	3	3	3	3	1
20	Hirsch Sándor	2	3	3	2	3	3	3	3	1
	Hirschbock Róbert	1	3	4	3	3	3	3	3	1
	Hisstek József	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Hoffmann György	3	4	3	3	3	3	3	3	1
	Hoffmann Lajos, ism.	3	2	3	2	3	2	3	3	2
25	Illyés Ferenc	1	2	3	3	3	1	2	1	1
	Kelemen Károly	1	1	1	2	2	2	2	1	1
	Kellermann Pál	1	3	3	3	3	2	3	2	1
	Kertesi László	2	3	4	3	4	3	3	3	1
	Kirschner Béla	3	3	3	4	4	3	3	3	1
30	Klein Tivadar*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kovács Gyula	3	3	4	3	3	3	4	4	2
	Kőnig István	3	3	4	3	3	3	3	3	2
	Kühn István	1	1	1	1	2	1	1	1	1
	Lendvai Ferenc	1	1	1	2	1	1	1	1	1
35	Lévai László	2	2	3	3	3	3	2	2	1
	Ligeti Miklós	1	2	3	3	3	2	3	1	1
	Magyar Pál	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Majer Béla	1	3	3	3	4	3	3	3	1
	Marer László	2	1	1	2	2	1	2	1	1
40	Metzger Ödön	1	3	4	3	3	2	3	3	1
	Molnár Ferenc	2	2	3	2	3	2	3	2	1
	Nicker Márkus	2	2	3	2	3	2	2	3	1
	Pollák Imre	2	2	2	2	2	2	3	3	1
	Schlesinger Dezső	1	2	3	2	2	1	2	1	1
45	Schwitzer Endre	2	3	3	3	3	3	3	2	2
	Selmeci Zoltán	2	2	3	2	3	3	2	1	1
	Seltsam László	2	3	3	3	4	3	3	2	1
	Strausz Miklós	2	2	3	2	3	2	2	3	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Szende József	3	3	4	4	4	3	3	3	2
50	Szirmai György	1	2	2	2	2	2	2	1	1
	Tordai Imre	1	1	2	2	1	1	1	1	1
	Ungár Mór	1	3	3	2	2	1	3	2	1
	Venczell Károly	1	1	1	2	2	1	1	1	1
	Weiss Oszkár	3	3	4	3	3	3	3	3	2
55	Weisz Jenő	1	2	3	2	3	3	2	3	1
	Magántanulók:									
	Edelmann Jenő	3	3	3	3	3	3	3	3	—
2	Grünstein Sal., ism.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Kimaradt.

** Vizsgálatlan maradt.

III. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Bauer Lajos	3	3	4	3	3	3	3	4	1
	Bondy Miklós	3	2	3	3	2	2	2	2	1
	Demeter Mihály	3	4	4	4	4	3	3	3	1
	Derzsi Albert, ism.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Erdélyi Béla	2	2	2	3	3	3	3	2	1
	Fodor István	3	3	4	3	3	3	3	4	2
	Frisch Ernő	1	1	1	2	2	2	2	2	2
	Gál Miklós	2	2	2	3	2	2	2	2	1
	Gertler Jenő	3	3	4	2	3	3	3	3	1
10	Grosz Tibor	1	2	3	2	3	2	3	2	2
	Haász Oszkár	2	3	3	3	4	3	3	4	1
	Hetényi Imre	1	2	3	2	2	2	2	2	1
	Hoffmann Ármin	3	2	3	2	3	3	3	2	1
	Horovitz József	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
15	Horváth Zoltán*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Katona Aladár**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kazár Andor	1	1	1	2	2	2	2	2	1
	Kállai József, ism.	2	3	4	3	3	3	3	3	2
	Kelemen Béla	1	1	2	2	2	2	2	2	1
20	Kelemenics János	2	3	4	3	3	3	3	3	2
	Kende László**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kertész Ferenc	1	2	2	3	2	2	3	3	2
	Komlós Rezső	1	1	1	2	2	1	2	2	1
	Kormos Emil, ism.	1	3	3	3	3	3	3	3	1
25	Kruch István, ism.	2	3	4	3	4	3	3	3	2
	Lukács György, ism.	2	3	3	3	4	3	4	3	2
	Markstein Imre	3	3	4	3	3	3	3	3	2
	Molnár Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Neuser Pál	3	3	3	3	4	3	3	4	2
30	Neuwirth Pál	2	3	3	2	3	3	3	3	1
	Opálka Lajos	2	3	4	3	3	2	3	4	1
	Orosz László	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Palotai László	4	3	3	4	4	4	4	4	2
	Polgár Andor	3	3	4	3	3	3	3	3	1
35	Popper Mihály	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Preisz Pál	3	3	4	3	3	3	3	3	1
	Reichard József	1	1	1	2	3	2	2	2	2
	Rosenfeld Ernő	2	2	1	1	3	3	3	2	1
	Rosenblüth Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	2
40	Róth István	3	2	2	3	3	2	3	3	1
	Schlesinger Imre	3	3	3	3	3	2	3	3	2
	Schwartz Ferenc	3	3	3	3	3	2	3	4	1
	Seidner László	3	3	4	3	3	2	3	3	1
	Sessler Alfréd	2	2	3	1	2	2	2	2	1
45	Somogyi László	2	2	2	2	3	2	2	3	1
	Szarvas József	3	3	4	3	3	3	3	4	2
	Szathmári Lajos	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Székelyi Árpád, ism.	2	3	4	3	3	3	3	3	2

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Vázsonyi Miklós	3	2	3	2	3	2	3	2	1
50	Virág György	1	3	4	3	3	3	4	3	1
	Vomberg István, ism.	3	4	4	3	4	3	4	4	2
	Weisz György	2	2	3	2	3	2	3	2	1
	Weisz János	1	3	4	3	4	3	3	3	1
54	Weisz László	2	2	3	3	2	2	3	3	1
	Magántanulók:									
	Andreidesz János, ism.	2	3	3	3	3	2	2	3	—
2	Mlcsúch Sándor	1	3	3	3	3	3	3	4	—

* Kimaradt.

** Vizsgálatlan maradt.

IV. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Andorka Károly	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Bárány Elemér	2	3	3	2	3	3	3	3	1
	Benedig Árpád	1	3	3	2	3	3	3	3	1
	Brück Béla	2	3	3	3	3	3	3	3	1
5	Cséry István	2	3	3	3	4	3	3	3	1
	Csillag Béla	2	2	3	2	3	2	3	3	1
	Csillik Antal	3	3	4	3	3	3	3	4	1
	Deutsch Jenő, ism.	1	1	2	1	3	1	2	2	2
	Dénes Ferenc	1	1	2	1	2	1	1	1	1
10	Faragó György	1	2	2	2	3	2	3	2	1
	Flehner Richárd	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Frank Miklós	2	3	3	3	2	3	3	4	1
	Friedmann István	3	4	4	2	3	3	4	3	1
	Friedmann Richárd	2	2	3	2	3	3	3	3	1
15	Gergely Pál	2	3	3	3	4	3	3	3	2
	Gerő Vilmos	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Gonda Dezső**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Grósz András	1	2	2	1	2	1	2	1	1
	Guttmann Pál	1	2	3	2	2	2	2	3	1
20	Guzikovszky Lipót	2	3	3	2	3	2	3	3	1
	Hegedüs János	1	3	3	3	3	3	3	3	1
	Hradetzky Zoltán	2	3	3	2	3	3	3	3	1
	Hufnagl Kálmán	1	2	3	2	3	2	3	3	1
	Hügel Lajos	1	3	4	2	3	1	3	4	1
25	Kasnyik János	1	3	3	3	3	2	3	2	1
	Kelemen László	2	2	2	2	3	1	3	3	1
	Kern Pál	2	2	3	2	3	2	2	2	1
	Kovács Elemér	3	2	3	2	3	2	3	3	1
	Kronberger Béla	2	3	3	2	3	3	3	4	1
30	Lenkei Sándor, ism.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Magyar Tibor	3	3	3	3	4	3	4	3	1
	Márk Lajos	2	2	3	3	3	2	2	2	2
	Milanovics Béla	1	3	3	3	3	3	4	3	1
	Müller Ferenc	1	2	2	1	2	2	2	1	1
35	Neuberger Sándor	2	2	3	2	3	2	3	2	1
	Óna László	3	3	4	3	3	3	3	3	1
	Pikler László	1	1	1	1	2	1	1	1	1
	Popper Jenő**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Rónai Sándor	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
40	Salgó Zoltán	3	3	4	2	3	2	3	3	1
	Schäffer György*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Schichtanz Andor	3	2	2	2	2	1	2	3	1
	Schwarcz György	2	3	3	2	3	3	2	3	2
	Schwarcz Imre	3	4	4	3	3	3	3	2	1
45	Schwitzer László	3	3	3	2	3	2	3	3	1
	Seifert Vilmos**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Soha Árpád	1	2	3	2	3	2	3	2	1
	Szabó Gyula	3	3	3	2	3	3	3	3	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Szilas László	2	2	3	2	3	3	1	2	2
50	Takács János	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Teke Ferenc	1	2	3	2	3	3	3	3	1
	Vajda Gyula	3	2	4	2	4	3	3	3	1
	Vojcsek Gyula	2	4	4	3	4	3	4	4	1
	Waldmann Marcel	3	3	4	3	3	2	3	3	1
55	Wiener Arthur	2	3	3	1	3	3	2	2	1
	Wiener Imre	2	2	3	2	3	2	3	2	1
	Wurm Adolf	3	3	3	2	4	3	3	3	1
58	Zaláni László	2	3	3	3	4	3	3	4	1
	Magántanulók:									
	Gonda Dezső	3	3	3	3	3	3	3	3	—
	Hartman László, ism.	3	2	3	2	3	3	2	2	—
	Krámer József, ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	—
	Popper Jenő	3	3	3	3	3	3	4	3	—
5	Seifert Vilmos***	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Kimaradt.

** Magántanuló lett.

*** Vizsgálatlan maradt.

IV. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Magaviselet
	Andreidesz János	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Barna Andor	2	2	3	2	2	2	2	2	1
	Baumgarten István	3	3	3	3	3	3	1	3	1
	Bácskai Pál, ism	3	3	4	3	3	3	4	3	1
5	Báthory Vilmos, ism.	1	3	3	3	3	2	3	3	1
	Beregi Ferenc, ism.	2	4	3	3	4	3	3	3	2
	Berger László	1	2	2	2	2	1	2	2	1
	Biró Béla	3	3	3	2	3	3	4	4	2
	Bruckner Zoltán	3	3	3	3	3	3	3	3	2
10	Csillag György	4	3	4	3	3	3	3	3	1
	Csulák János	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Déván István, ism.	2	3	3	3	4	3	3	3	2
	Dub Dezső	1	3	3	4	3	2	3	3	1
	Fedrid Imre	1	3	3	2	3	2	3	3	1
15	Ferenczi Lajos	3	3	3	2	3	2	3	3	2
	Földes Béla ism.	2	3	3	2	3	3	3	3	1
	Frenkel József	2	3	3	4	3	2	4	3	1
	Füredi Pál	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Gärtner Nándor	1	2	2	2	3	2	2	2	1
20	**Grausz László**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Haas László	3	3	4	2	4	3	4	4	2
	Hajós László	1	2	2	1	1	1	2	2	1
	Havas Lajos	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Huszár József	1	3	3	2	3	2	3	3	1
25	Incze László	2	3	3	3	3	3	3	3	1
	Juszt Jenő	1	3	3	3	3	3	3	3	1
	Klár Ferenc	2	1	3	1	3	2	2	3	1
	Kohn Ferenc	3	3	4	3	3	4	4	3	1
	Komlós Gyula	3	3	3	2	3	3	3	3	1
30	Kurcz Imre	3	3	4	3	4	3	3	3	2
	Lefkovics Rezső	2	3	3	3	4	4	4	3	2
	Lipták Pál	2	3	4	3	3	3	3	3	1
	Molnár Ferenc	3	3	3	3	3	2	3	3	1
	Morvai Imre	3	3	3	3	4	3	4	3	2
35	Ornstein Gábor	2	3	3	3	4	3	3	3	2
	Peisz Lajos	1	2	2	2	2	3	2	2	1
	Perényi István	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Pollacsek István	2	3	3	2	3	2	2	2	1
	Pollák Leó	1	2	2	1	2	2	2	1	1
40	Rabinovics Leó	2	2	2	1	2	3	1	3	2
	Rákosi László	1	2	2	2	3	2	2	2	1
	Salzer Ernő*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Schlesinger János	1	3	3	2	3	3	3	2	1
	Spielmann Jenő	1	2	1	1	3	2	3	3	1
45	Stahler Gyula	3	4	4	3	4	3	3	4	1
	Szabó Elemér	2	3	3	2	3	2	3	3	1
	Szalkai János	2	2	2	2	3	3	3	3	1
	Szmrtnik István	1	2	2	2	2	2	1	2	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló gom.	Magaviselet
	Tepper István	2	3	3	2	3	3	3	3	1
50	Turcsányi Vilmos	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Valkó Imre	2	1	1	1	2	2	1	1	1
	Vida Ottó	3	3	3	1	3	3	3	3	1
	Weisz Béla	3	3	3	3	3	2	3	3	1
	Weisz István	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
55	Ziffer Dezső	2	3	3	3	3	3	3	3	2
	Magántanulók:									
	Kállay György**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Salzer Ernő	2	3	3	3	3	3	2	2	—
3	Székely László	3	3	4	3	4	1	3	3	—

* Magántanuló lett.

** Vizsgálatlan maradt.

V. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
	Almási Imre**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bartos Dezső	2	3	3	—	2	3	3	3	2	3	1
	Bass Pál*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Benkő József	3	2	4	—	2	3	2	3	3	3	1
5	Berger Ferenc	1	2	3	—	2	2	1	2	2	2	1
	Berger Ödön	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Berkes Ernő	1	1	4	—	**2**	3	2	4	3	3	1
	Birli István	3	3	4	—	3	**3**	3	4	3	4	2
	Bozzay Gáspár	2	3	4	—	**3**	3	3	3	3	4	1
10	Braumann László	3	2	3	—	3	3	**3**	3	3	3	1
	Brenner Péter	1	**3**	4	—	3	3	3	**4**	3	**3**	1
	Czenner Tihamér	3	2	3	—	2	3	2	3	3	**3**	1
	Czinner Alfréd	3	**3**	4	—	2	3	2	3	3	**4**	1
	Dames Jenő	2	3	4	—	3	3	3	4	4	**4**	2
15	Dárdai Gábor	2	2	3	—	2	2	2	**3**	2	**3**	1
	Dárdai László	3	3	4	—	2	3	3	**4**	3	4	1
	Dékány Miklós	3	2	3	—	2	3	2	3	3	3	1
	Floh Adolf	1	1	3	3	—	—	2	3	2	3	1
	Freud János	1	1	1	2	—	—	1	2	1	1	1
20	Friedmann Kornél	2	2	2	—	—	1	2	1	1	3	2
	Gärtner Zsigmond	1	2	2	—	2	2	3	3	1	3	1
	Glofák József ***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Goldstein Ede	2	1	2	—	1	3	1	2	3	3	1
	Grósz Gyula	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
25	Grünwald Imre, ism.	3	3	**4**	—	**3**	3	3	3	3	3	2
	Gyarmathy Sándor	3	3	4	—	2	3	3	3	3	4	2
	Hajdu Pál	2	2	2	—	2	3	2	3	2	3	2
	Hegedüs István	2	**2**	3	—	2	3	3	3	2	4	2
	Hirschfeld Lajos	3	2	4	—	2	3	3	3	2	3	1
30	Kemény József	3	2	2	—	1	3	2	2	2	2	2
	Kont Róbert	2	2	3	—	2	3	1	3	2	3	2
	Kovács Béla, ism.	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1
	Lax Tibor, ism.	3	2	3	—	2	3	2	3	3	**3**	2
	László Lajos	2	2	4	—	2	3	2	3	3	4	1
35	Liebermann Simon*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lindenbaum László	3	2	3	3	—	—	2	3	3	3	2
	Machleid Nándor, ism.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Molnár Károly*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nuszbaum Jenő	3	3	3	—	**3**	3	3	4	3	3	1
40	Nyul Ferenc	2	2	2	—	1	2	2	3	2	2	1
	Pazsitzky Árpád*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Retek Sándor*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Romanecz Gyula	2	1	3	—	2	2	2	3	2	4	1
	Rosenberger Mihály	2	2	**3**	—	2	3	2	3	3	3	1
45	Schlesinger Sándor	3	2	3	—	3	3	2	3	3	3	1
	Schweitzer Iván	3	2	3	—	3	3	2	3	3	3	1
	Spitz Elemér	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Spuller Béla	3	2	3	—	3	1	1	3	2	3	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
	Sugár Zoltán	2	2	3	—	3	3	2	3	3	3	1
50	Svetics Emil	1	2	3	—	2	3	2	2	2	3	2
	Szeiler Tivadar	3	2	3	2	—	—	2	3	2	3	1
	Szunyog Ernő	3	3	4	—	3	3	3	4	3	4	2
	Tarsoly Ferenc***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ujhelyi Tibor	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	1
55	Unger Emil	2	2	3	—	3	2	2	2	2	3	1
	Weisz Pál	2	1	1	1	—	—	1	2	2	1	1
	Zala János	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Zala Pál	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Zöllner Rezső	3	2	4	—	3	3	2	3	3	4	2
60	Zrinszky Miklós	1	2	3	—	2	2	3	3	2	3	1
	Magántanulók:											
	Almási Imre***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gelb Renée	2	3	4	—	3	3	3	4	3	3	—
3	Joachim József	3	3	4	—	3	2	4	4	2	3	—

* Kimaradt.
** Magántanuló lett.
*** Vizsgálatlan maradt.

VI. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
	Adonyi József*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bass Ernő	2	3	3	—	2	2	3	3	2	2	1
	Bárdos Aladár**	3	3	2	—	3	3	3	3	3	3	2
	Breitner Sámuel	3	3	3	—	3	3	3	4	3	4	2
5	Büchler Ödön	3	3	3	3	—	—	3	3	3	4	2
	Dancinger László	2	2	3	—	2	3	3	3	3	3	2
	Darányi Béla	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
	Eisenstädter Dezső	3	2	3	—	1	2	3	1	2	3	2
	Engel László	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
10	Fischer Jenő	1	2	3	—	2	2	3	3	2	3	1
	Floh Móric***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fóhn Sándor	1	2	3	—	3	2	3	2	2	3	2
	Fran[illegible] Imre	1	2	3	2	—	—	3	3	2	3	1
	Friedman Rezső*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Guttmann Imre	4	3	4	—	3	3	3	3	3	3	2
	Hajós Endre	2	2	2	2	—	—	1	3	2	1	1
	Hajós Sándor***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Herskovics Artur	1	2	3	2	—	—	3	2	2	2	1
	Holländer Sándor	2	2	2	—	2	3	3	3	3	3	2
20	Jakabfy László	1	1	1	—	1	2	2	2	1	2	1
	Jeny László	1	1	1	1	—	—	2	2	1	1	1
	Jeremiás Endre	2	2	1	2	—	—	3	3	1	3	1
	Katz Lajos	2	4	3	—	3	3	3	4	3	4	2
	Kelemen Gyula***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Keleti György	3	2	3	—	2	3	2	3	1	2	2
	Keppich Ferenc	1	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2
	Konold Hugó*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Leitersdorf József	3	4	3	—	3	3	3	4	3	3	2
	Lingsch Vilmos	2	4	3	3	—	—	3	3	2	3	1
30	Locsmándi Ernő	2	3	4	—	3	3	3	3	3	4	1
	Ludvig Alfréd*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Luszt István	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2
	Mandl Endre	1	2	2	—	2	3	2	3	3	3	2
	Máté Andor	1	1	1	1	—	—	2	2	1	1	2
35	Mészáros Andor	3	2	3	3	—	—	2	3	2	3	2
	Nagy László	3	3	4	—	3	3	3	3	3	3	2
	Oberhofer Imre	1	2	3	—	2	1	2	3	1	2	1
	Óvári Lajos	1	3	3	—	3	1	3	3	3	3	1
	Pick Imre	2	2	3	—	2	3	3	2	1	2	2
40	Pollák Sándor	3	3	2	—	2	3	3	3	3	3	2
	Ponger Sándor	3	3	3	3	—	—	2	3	3	3	1
	Schéda József, ism.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Schichtanz Lóránd	3	3	3	—	2	3	2	3	2	4	2
	Schlenger Gyula	1	2	1	—	1	2	1	3	2	2	1
45	Spitzer Sándor	1	2	3	2	—	—	2	3	2	2	1
	Steiner Aladár	2	3	2	—	3	2	2	2	3	3	1
	Szóbl Ernő*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Täubel Géza	1	2	3	—	1	2	2	3	2	3	2

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történet	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
	Urhegyi Antal	1	2	3	3	—	—	3	2	1	3	1
50	Vasvári József	2	2	2	—	1	2	3	2	1	1	1
	Weisz Sándor*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Widder Béla	1	3	4	—	3	3	3	3	3	4	1
53	Závodszky Elek	1	2	1	1	—	—	2	3	2	2	1
	Magántanulók:											
	Floh Móric	2	3	3	2	—	—	2	3	2	3	—
	Hajós Sándor****	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Kelemen Gyula****	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Kimaradt.

** Bizonyitványa kelt 1916. május 21-én.

*** Magántanuló lett.

**** Vizsgálatlan maradt.

VII. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történet	Természettan	Mennyiségtan	Egészségtan	Magaviselet
	Áldori Károly*	1	2	2	2	—	—	2	2	2	3	3	1
	Balázs Lajos	2	2	2	—	2	2	3	3	3	3	3	2
	Balogh Sándor	2	3	4	—	2	**3**	3	4	4	3	**3**	2
	Barna Elek	2	2	2	—	1	3	3	3	3	2	2	1
5	Falkenstein Béla	1	2	4	—	2	3	3	3	3	4	3	2
	Fischer Artur	1	2	2	3	—	—	3	3	2	3	2	1
	Friedenthal István**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Frumen Imre	2	3	3	—	2	3	2	3	4	3	2	2
	Fürst László	2	3	3	—	2	3	3	4	3	3	3	1
10	**Garami Pál**	**1**	**1**	**1**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	3	**1**
	Gál Ödön	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Gergely Béla	1	1	1	1	—	—	2	2	1	2	1	1
	Greiner Sándor	2	2	3	3	—	—	2	3	3	3	1	1
	Grosz Sándor	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	2
15	Halász Ernő	2	2	2	2	—	—	1	2	3	3	3	**1**
	Halmos László	1	2	2	3	—	—	3	2	3	3	2	2
	Heltai Tibor	2	2	2	—	1	3	2	3	3	3	3	2
	Jókuty Zoltán, ism.*	1	3	3	—	2	3	3	4	3	3	3	1
	Kis József	3	3	3	—	2	3	3	4	3	3	**3**	1
20	Kovács Imre	2	2	4	—	1	3	**3**	3	3	3	2	1
	Kónyai Iván	1	3	4	—	2	3	3	3	3	**4**	1	1
	Kugel Ernő	3	2	3	3	—	—	1	3	3	3	2	2
	Leichner Miklós	2	2	3	—	1	3	2	3	3	3	2	**2**
	Loránt Bernát	2	3	3	3	—	—	2	3	3	3	1	1
25	Lovas József	1	1	1	1	—	—	2	1	1	2	1	1
	Lukácsi Géza	1	3	4	—	2	3	3	4	3	3	2	2
	Mayer Jenő	2	2	1	2	—	—	1	2	1	1	1	1
	Márkus László	1	2	2	—	1	2	2	2	2	1	1	1
	Mérei Jenő	**1**	**1**	**1**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
30	Pikler György	1	2	3	—	2	2	2	3	2	2	2	1
	Porges Aurél	**2**	3	3	—	1	3	3	3	3	3	2	1
	Racota Ovidius	1	2	2	2	—	—	1	2	3	2	2	1
	Radó László	**3**	3	3	—	2	3	2	4	3	3	2	1
	Rein Jenő	2	2	3	—	2	2	**2**	3	3	3	2	2
35	Ripper József	2	2	2	—	2	3	2	3	3	3	1	2
	Selmeci Miklós*	**2**	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1
	Simon István*	2	2	2	3	—	—	2	3	3	2	1	1
	Singer Rezső*	1	2	3	—	1	2	2	2	2	3	3	1
	Somos Imre	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
40	Spatz László	2	3	3	—	2	3	2	3	3	3	2	1
	Stark Oszkár*	1	1	1	—	1	2	1	2	2	1	2	1
	Strasser Tibor	3	2	3	3	—	—	1	3	4	4	2	2
	Szántó Andor*	2	3	3	—	3	3	3	4	4	3	3	1
	Székely László	3	2	3	—	2	3	2	3	3	3	1	1
45	Teke István	1	1	2	2	—	—	2	3	2	2	1	1
	Túri István*	3	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	1
	Vázsonyi János	1	1	**2**	2	—	—	2	2	2	2	2	**1**
	Weinberger Jakab	1	3	**3**	—	1	3	3	3	**2**	3	2	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görögpótl. irod.	Görögpótló rajz	Német nyelv	Történet	Természettan	Mennyiségtan	Egészségtan	Magaviselet
	Weisz Mátyás	1	2	2	2	—	—	2	3	3	3	3	2
50	Winkler Miksa	3	2	3	—	1	3	3	3	3	3	2	2
51	**Wurm Pál**	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	2	1
	Magántanulók:												
	Blau Sándor, ism	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	—	—
	Dobai Zoltán	3	3	4	—	3	3	3	4	3	3	—	—
	Herz József, ism.	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	—	—
	Jókuty Zoltán	1	4	4	—	3	3	3	4	4	3	—	—
5	Pótáry Károly	3	3	4	—	3	3	3	4	3	3	—	—

* Bizonyitványuk kelt: 1916. május 21-én.

** Kimaradt.

VIII. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magy. ny.	Latin ny.	Görög ny.	Gör. p. ir.	Gör. p. rajz	Német ny.	Történet	Természett.	Mennyiségt.	Filoz prop.	Magaviselet
	Almási László	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1
	Andorka Dezső**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Beregi Miklós	2	2	3	—	2	3	3	3	2	2	2	1
	Billes Lajos	1	2	3	—	2	3	2	2	2	3	2	1
5	Bohuny Emil	1	2	3	3	—	—	3	3	1	1	2	1
	Bozsoki Nándor	1	1	3	3	—	—	3	3	2	3	3	1
	Braun Imre	3	2	3	—	3	3	2	3	3	4	2	1
	Fischer Dezső	1	1	1	—	1	2	2	2	1	1	2	1
	Förstner Béla	1	1	1	2	—	—	2	2	1	1	2	1
10	Gegus Béla	2	2	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1
	Gergev Milán	1	1	3	—	2	2	3	3	3	3	1	1
	Hajdu Bennó	2	1	2	—	1	2	1	2	2	1	2	1
	Havas László	1	2	3	—	3	3	3	3	3	2	2	1
	Hoffman Lajos	2	2	3	—	2	2	1	3	2	2	2	1
15	Jelinek Tivadar	1	2	3	2	—	—	3	3	1	2	2	1
	Kantor Ernő	3	2	3	—	2	3	3	4	3	3	3	1
	Katz Salamon***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kálmán István	1	2	2	2	—	—	3	3	3	3	2	1
	Keller István	2	2	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1
20	Kertész Andor	2	2	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1
	Kis Hugó	1	2	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1
	Luftschitz Pál	2	2	2	3	—	—	2	2	3	3	2	1
	Pongrátz Béla	2	2	3	3	—	—	3	3	3	4	2	1
	Ráth László	1	2	3	—	2	1	3	3	3	3	2	1
25	Roheim György	3	2	3	—	2	3	2	3	3	3	3	1
	Róth Jakab	1	2	3	3	—	—	3	3	3	2	3	1
	Schäffer Dezső	2	2	2	2	—	—	2	2	1	2	3	1
	Schlesinger Béla	2	3	4	3	—	—	1	4	3	3	3	1
	Schmidt Ferenc	1	2	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
30	Stangel Rezső	1	2	3	—	2	2	3	3	2	2	3	1
	Stein János*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Steiner Miklós	2	2	3	2	—	—	3	3	2	2	1	1
	Steinherz Ödön***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Székely Béla	**1**	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
35	Szücs István	1	1	2	1	—	—	2	3	1	1	1	1
	Tonhauser György	1	2	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
	Urhegyi András	1	1	3	—	1	1	3	3	1	2	1	1
	Wank Lóránd	**1**	**1**	**1**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Weisz Gyula**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Wiegner Ignác	2	2	3	—	2	3	3	3	2	2	3	1
41	Wollák Dezső	3	2	2	—	2	3	3	3	3	3	2	1
	Magántanulók:												
	Fazekas Gyula****	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hatscher Róbert	1	2	2	—	2	2	2	2	1	1	1	—
	Katz Salamon	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	—
	Steinherz Ödön	1	2	2	2	—	—	2	2	1	1	2	—
5	Strobl Paulina	1	1	2	—	1	1	2	2	2	2	1	—

* Kimaradt. ** 1915. okt. 15-én katonai szolgálatra bevonult. *** 1915. okt. 15-én katonai szolgálatra bevonult, magántanuló lett. **** Vizsgálatlan maradt.

XII.

Statisztikai kimutatások.

I. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.	I. A	I. B.	I. C.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztály													
1. Nyilvános tanulók:														
Fölvétetett	62	62	37	56	55	55	54	58	55	60	53	51	41	699
Magántanuló lett	—	1	—	4	—	—	—	3	1	1	3	—	2	15
Önként kimaradt	14	13	3	4	5	4	2	2	—	6	7	1	3	64
Betegség következtében meghalt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Baleset következtében meghalt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Az iskolaév folyamán														
Az osztályvizsgálatról elmaradt	—	1	—	—	1	—	2	—	—	2	—	—	—	6
Június, illetve május hóban osztályvizsgálatot tett	48	47	34	48	49	51	50	53	54	51	43	50	36	614
2. Magántanulók:														
Fölvétetett: fiú	1	2	—	2	1	2	2	2	2	1	—	5	2	22
Fölvétetett: leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Osztályvizsgálatot tett: fiú	1	1	—	4	3	1	2	4	2	1	1	5	3	28
Osztályvizsgálatot tett: leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
összesen:	1	1	—	4	3	1	2	4	2	2	1	5	4	30
II. A fölvett nyilvános tanulók megbetegedései														
A könnyű nem	119	155	94	93	120	110	65	191	126	185	110	311	188	1867
A súlyos fertőző	1	7	5	8	3	16	3	1	3	6	5	6	9	73
A fertőző (esetleg) járványos	1	6	—	1	—	5	2	1	3	—	2	—	—	21
megbetegedések száma														
III. A fölvett nyilvános tanulók igazgatói s tanárkari megrovásai.														
Az igazgatói megrovások száma	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	2	—	—	10
A tanárkari megrovások száma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

IV. Az osztályvizsgálatot tett magántanulók megoszlása kor szerint	I. A.	I. B.	I. C.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztály													
Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók összes száma	49	48	34	52	52	52	52	57	56	53	44	55	40	644
1906-ban született	3	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
1905-ben „	34	37	22	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	96
1904-ben „	10	9	9	36	35	2	2	—	—	—	—	—	—	103
1903-ban „	1	—	1	12	10	37	37	3	4	—	—	—	—	105
1902-ban „	1	—	—	3	5	12	8	40	38	3	—	—	—	110
1901-ben „	—	—	—	—	—	1	4	12	10	32	2	—	—	61
1900-ban „	—	—	—	—	—	—	1	—	4	12	29	5	—	51
1899-ben „	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	10	32	1	48
1898-ban „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14	27	43
1897-ben „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	9	13
1896-ban „	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	3
1895-ben „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
1894-ben „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
1893-ban „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1892-ben vagy még korábbi évben született	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
V/a. A tanulók megoszlása honosság szerint.														
Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók összes száma	49	48	34	52	52	52	52	57	56	53	44	55	40	644
Ezek közül: magyarországi illetőségű magyar honos volt	49	48	34	49	51	52	52	55	56	53	44	55	40	638
Ezek közül: horvát-szl.-orsz. magyar honos volt	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	5
Ezek közül: külföldi honos volt	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
V/b. A tanulók megoszlása szülőik állandó lakóhelye szerint.														
Ugyanazon községben lakott (Budapesten)	46	33	28	39	45	43	42	48	49	46	41	46	33	539
A magyar anyaország más törvényhatóságában	3	15	6	10	7	9	10	8	7	7	3	9	7	101
Horvát-Szlavonországokban	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4

VI. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása törvényhatóságonként szülőik (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) magyarországi állandó lakóhelye szerint.

	I. A.	I. B.	I. C	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V	VI.	VII	VIII.	Összesen
	osztály													
A) Magyarország														
a) Vármegyék														
Árva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Bács-Bodrog	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Baranya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Békés	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3
Bereg	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Beszterce-Naszód	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Bihar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
Fejér	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—		2
Győr	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Heves	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Hont	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Jász-Nagykun-Szolnok	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Komárom	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Máramaros	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—		2
Nagy-Küküllő	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Nógrád	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Nyitra	—	—	—	1	—	5	1	1	—	—	—	—	—	8
Pest-Pilis-Solt-Kiskun	2	2	5	2	1	1	5	4	2	—	1	4	3	32
Pozsony	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	3
Sáros	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Somogy	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	6
Sopron	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Szabolcs	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Szatmár	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Szepes	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2
Tolna	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Torda-Aranyos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Torontál	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	3
Turóc	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Vas	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Veszprém	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Zala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Zemplén	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
b) Városok														
Budapest	46	33	28	39	45	43	42	48	49	46	41	46	33	539
Fiume	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Hódmező-Vásárhely	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kolozsvár	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Nagy-Várad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Szeged	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
A vármegyék és városok összesen	49	48	34	49	52	52	52	56	56	53	44	55	40	640

B) Horvát-Szlavonország	I. A.	I. B.	I. C.	II. A	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztály													
Vármegyék														
Verőcze	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4
Magyar birodalom	49	48	34	52	52	52	52	57	56	53	44	55	40	644
VII. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása a szülők foglalkozása szerint:														
Nagybirtokos, nagybérlő (1000 kat. holdon felül)	1	2	—	4	1	—	2	2	—	1	1	—	1	15
Középbirtokos és bérlő (100—1000 kat. holddal)	1	2	1	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	8
Kisbirtokos, kisbérlő (100 kat. holdon alul)	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Kisbirtokos—napszámos	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Egyéb őstermelő	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Gazdasági tisztviselő	2	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	8
Egyéb gazdasági segédszemély	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Földmivelési munkás, napszámos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyiparos, bányanagyvállalkozó	—	4	1	—	1	1	1	2	3	1	—	—	1	15
Kisiparos, bánya-kisvállalkozó	8	7	8	9	7	6	5	1	6	7	4	5	5	78
Ipari v. bányászati tisztviselő	3	5	—	6	4	4	—	5	2	1	8	6	—	44
Egyéb ipari vagy bányászati segédszemély	4	6	3	2	—	1	1	1	4	3	1	3	—	29
Nagykereskedő, nagyvállalkozó	2	2	1	1	—	—	2	6	4	3	2	1	3	27
Kiskereskedő, kisvállalkozó	9	5	2	9	11	8	8	6	6	4	3	1	2	74
Kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselő	2	—	4	6	11	14	19	13	11	13	13	10	9	125
Egyéb keresk. vagy közl. segédszemély	3	1	5	3	—	3	4	5	9	1	3	3	—	40
Kereskedelemnél és közlekedésnél munkás, napszámos	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Házaló kereskedő, piaci árus	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1

	I. A.	I. B.	I. C.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII	Összesen
	osztály													
Köztisztviselő és közhivatalban alkalmazott dijnok . .	4	1	2	—	3	—	4	1	2	4	—	4	2	27
Pap, tanár, tanitó	—	—	3	2	—	—	1	2	—	1	2	—	2	13
Másféle értelmiségi vagy ilyeneknél alk. segéd, irnok stb.	3	3	—	6	2	6	1	2	3	2	3	5	2	38
Közhivatalban alkalmazott altiszt vagy szolga	2	—	—	—	2	1	2	2	—	4	1	1	—	15
Katonatiszt	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	3
Katona-altiszt	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Különböző vagy közelebbről meg nem nevezett foglalkozási ágakban dolgozó napszámos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tőkés, járadékos, háztulajdonos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Nyugdijas tisztviselő . . .	—	4	1	—	—	—	—	2	1	—	—	5	1	14
Nyugdijas altiszt, szolga, munkás	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	1	—	5
Magánzó, eltartásos . . .	1	1	1	2	1	5	—	4	2	7	3	4	8	39
Házi cseléd	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Egyéb és ismeretlen foglalkozású	—	—	—	2	2	—	1	—	1	—	—	2	—	8
Árvaházi, szeretetházi tanulók	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Mindössze	49	48	34	52	52	52	52	57	56	53	44	55	40	644
VIII/a. Osztályvizsgálatot tett tanulók vallás szerint.														
Latin szert. róm. kat. .	10	8	13	17	15	13	14	19	18	15	10	9	9	160
Görög szert. róm. kat. .	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	4
Református	1	2	—	2	1	1	1	2	1	1	—	3	3	18
Ágostai h. ev.	1	3	1	—	3	1	—	1	2	—	1	2	2	17
Görög keleti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Izraelita	37	35	20	33	33	37	37	34	44	36	32	40	25	443

VIII/b. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása anyanyelv szerint.	I. A.	I. B.	I. C.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztály													
a) Anyanyelv szerint:														
Magyar	48	47	34	50	51	51	51	56	56	50	44	54	40	632
Német	—	1	—	—	1	1	—	—	—	3	—	—	—	6
Tót	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Oláh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Horvát	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Összesen nem magyar	1	1	—	2	1	1	1	1	—	3	—	1	—	12
A magyar anyanyelvűek közül														
csak magyarul tudott	33	26	27	35	40	41	31	28	37	30	28	38	20	414
más nyelven is tudott	15	21	7	15	11	10	20	28	19	20	16	16	20	218
b) a magyar anyanyelvűek közül														
németül is tudott	15	21	6	15	10	9	18	20	17	20	15	16	19	201
tótul „ „	1	1	1	3	3	1	4	2	3	1	1	—	1	22
oláhul „ „	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	2	5
horvátul „ „	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	4
szerbül „ „	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	3
olaszul is „	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
c) A nem magyar anyanyelvűek közül más nyelven is tudott	1	1	—	2	1	1	1	1	—	3	—	1	—	12
d) Magyarul is tudott														
német anyanyelvűek közül	—	1	—	—	1	1	—	—	—	3	—	—	—	6
oláh „ „	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
tót „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
horvát „ „	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Összesen nem magyar	1	1	—	2	1	1	1	1	—	3	—	1	—	12
IX. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közt														
Ismétlő volt	1	2	1	4	1	2	7	3	5	3	—	3	—	32
A görögpótló tárgyakat tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43	30	37	22	132
Magaviseletből: jó osztályzatot kapott	38	40	22	36	34	42	32	48	42	36	20	35	36	461
szabályszerű	10	7	12	12	15	9	18	5	12	15	23	15	—	153
kevésbé szabályszerű	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
rossz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

		I. A.	I. B.	I. C.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztály													
Egy órát sem	mulasztott	13	7	6	8	10	7	8	7	13	18	8	6	3	114
Csak igazoltan	mulasztott	33	39	24	40	39	42	42	46	41	33	29	44	33	485
Igazolatlanul	mulasztott	2	1	4	—	—	2	—	—	—	—	6	—	—	15
Igazoltan	mulasztott órák száma	1370	1323	874	1214	1519	1809	1327	1381	1145	931	1508	1886	1942	18229
Igazolatlanul	mulasztott órák száma	10	1	30	—	—	2	—	—	—	—	10	—	—	53
X. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül															
Minden rendes tárgyból jeles	osztályzatot kapott	2	4	—	4	4	—	1	2	2	4	—	4	2	29
Minden rendes tárgyból legalább jó	osztályzatot kapott	5	6	3	4	2	9	5	5	8	3	3	7	6	66
Minden rendes tárgyból legalább elégséges	osztályzatot kapott	20	25	17	34	35	28	23	32	30	27	31	29	28	359
Egy rendes tárgyból elégtelen	osztályzatot kapott	8	2	5	6	4	10	10	10	4	6	4	6	3	78
Két rendes tárgyból elégtelen	osztályzatot kapott	7	5	2	3	2	3	10	6	8	8	5	7	1	67
Több rendes tárgyból elégtelen	osztályzatot kapott	7	6	7	1	5	2	3	2	4	5	1	2	—	45
A franczia nyelvet	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Az egészségtant	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	50
A szabadkézi rajzot	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A gyorsirást	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Az éneket	legalább elégséges eredménynyel tanulta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

XIII.

A tanév története.

Változások a tanári testületben. Súlyos veszteség érte iskolánkat 1916 március 7-én *Dr. Keil Alajos* rendes tanár elhunytával. A kegyelet adóját értesítőnk élén álló megemlékezéssel rójuk le iránta.

Elhunyt kartársunkat március 9-én kísérte utolsó útjára a gyászoló családdal és tisztelőinek nagy seregével együtt a tanári testület és az ifjúság. Ravatalánál *Szántó Soma* tanár a következő beszédet mondotta a tanári testület nevében:

Kedves kartársunk, szeretett jó barátunk, Keil Alajos, ki immáron átköltöztél az örökkévalóság zavartalan nyugalmába, megállítlak még néhány szóra, mielőtt hült tetemeidet átadjuk az anyaföld sötét ölének, megállítlak, hogy kifejezést adjak annak az érzésnek, a mely e pillanatban eltölti szíveinket s tolmácsoljam kartársaid és tanítványaid mély fájdalmát, amellyel elmúlásod sújtotta intézetünket.

A csapás nem ért bennünket váratlanúl. Tudtuk, hogy napjaid meg vannak számlálva. Mikor még a test gyarlóságain diadalmaskodó lélekkel és a tanári erkölcsből fakadó kötelességtudással utóljára jártál az iskola falai között, már akkor elfogott bennünket a fájdalmas sejtés, hogy Te a szívedhez nőtt munkától, a tanításnak és nevelésnek szánt nemes hivatástól, elszakadóban vagy. A sejtés sem volt csalékony. A gyilkos kórság leterített s hosszú, sokáig tartó szenvedés után elnémította ajkaidat. De nem panaszkodunk, különösen nem panaszkodunk most, a mikor emberölő gyilkos fergeteg zúg hazánk fölött, a mikor sorainkból a fiatalok is százával dőlnek ki s szentséges véradójukkal teszik nekünk ezt a földet, „mely ápol s eltakar", még drágábbá, még szentebbé.

Nem panaszkodunk, de a mély megindultság könnyeket facsar szemeinkből. Hiszen még nem érkeztél el az emberi kor természetes véghatárához, lelkednek kincseit még gazdagon osztogathattad volna a serdülő ifjúságnak és kötelességek vártak még rád,

mint családfőre is. Ó, jól emlékszünk, gyakran hallottuk ajkaidról, hogy mennyi gyöngédség és mennyi szeretet fűz hitvesedhez, két derék fiadhoz. Az ő fájdalmuk csak tetézi a mienket, de egyszersmind szorosabbra fonja a köztünk eddig is fennállott erkölcsi és érzelmi kötelékeket. A tanár özvegye és a tanár árvái minden tanári szív melegebb dobbanására tarthatnak számot, valahányszor jó tanácsra vagy gyámolító karra van szükségük.

Evvel valóban tartozunk egymásnak. Tanárnak tanár iránt melegebben kell éreznie. Tövises pályánknak, csendben, külső csillogás nélkül, de értékben és tartalomban annál áldásosabban érvényesülő munkánknak olyatén elismerését, amilyen más szellemi pályáknak jut osztályrészül, mi nem kívánjuk. A lemondásban és az önmegtagadásban fegyelmezett lelkünk nem hajszolja a hiúság elillanó csillámait; törvényünk az egyszerűség, sorsunk az ismeretlenség. Minden magyar tanár egy-egy névtelen hőse a soha nem szünetelő szellemi honfoglalásnak. E névtelen hősök egyike volt Keil Alajos is s ha már agyának és szívének nemes munkáját, ajkának szózatosságát megállította a halál, hirdesse legalább a kartársi szeretet és a tanítványi hála, hogy e koporsó a hazai művelődés egy érdemes munkásának elomló porait foglalja magában, a ki mint ember, mint családfő és mint tanár példásan teljesítette kötelességét.

Igen, kedves barátunk és kartársunk, avval az őszinteséggel szólunk, a melyet a halál fenséges komorsága sugall szíveinknek. Életedben szerettünk és becsültünk s emlékedet tiszta kegyelettel fogjuk megőrizni. Hálás lesz emléked iránt az iskola, a melynek munkásságodat szentelted, hálás az ifjúság, a volt tanítványok egész serege, a kiknek lelkét lelked kincseivel gazdagítottad.

A szeretet és hála e nem hervadó virágaiból fonunk mi Neked, a jó baráthoz és derék tanárhoz méltó koszorút s míg kihűlt részeidet a minden élő útjára bocsátjuk, evvel a koszorúval köztünk fennmaradó szellemi képednek adjuk meg a symbolikus díszt.

Keil Alajos, emberi rendeltetésünk utolsó állomására érkeztél. A Te részed már a béke és a nyugalom, mi pedig, a kiket e rendeltetés még a munka folytatására szólít, megindult szívvel kiáltjuk feléd a búcsúüdvözletet:

Isten veled! Isten veled!

Tanítványai kegyeletük és hálájuk jeléül koszorú helyett ala-

pítványt tettek *Dr. Keil Alajos-alapítvány* címen emléke megörökítésére.

Ugyancsak szomorú kötelességet teljesítettek a tanári testület képviseletében *Filipecz Ferenc* hősi halált halt ifjú kartársunk itteni temetésén 1916 január 23-án megjelent tanárok, akik e tiszteletadásra magukkal vezették azokat a tanulókat is, akiket *Filipecz* itteni rövid működése alatt az 1913/4. tanévben tanított. A tanári testület az ifjú hőst megillető koszorút a vak katonáknak „Az Est" útján juttatott adománnyal váltotta meg.

A tanári testületben történt változásokat értesítőnk 20. lapján már elmondtuk.

Az intézet *szolgaszemélyzetében* változás nem volt. A hadbavonúlt szolgák közűl Kraft Ferenc 1915 május 6-án mint fegyverképtelen hazabocsáttatott s itt betegsége miatt 3 hónapi szabadságot kapott július 29-én. Szeptember 8-án azonban távírati behívóra ismét be kellett vonulnia katonai szolgálatra. Kapsz József miután hosszabb ideig őrszolgálatot teljesített Budapesten, 1916 júniusban ismét az orosz harctérre vezényeltetett.

Iskolánk épületéről itt újabb mondani valónk nincs. A tanári testület és az igazgatóság több ízben tett kísérletet az épület visszaszerzésére vagy legalább *a délelőtti tanítás* lehetővé tételére, de eddig sikertelenül.

A tanítást szeptember 6-én a r. kath. tanulókkal reggel 8 órakor tartott ünnepélyes Veni Sancte után délután megnyitó ünneppel kezdtük és május 20-án fejeztük be.

A tanév elején 13 osztályunkba 685 nyilvános tanuló iratkozott be, 27-tel több, mint a mult tanév elején. A tanév végéig a nyilvános tanulók száma 699-re emelkedett, csak 14-gyel többre, mint a múlt első háborús tanévben s csak 7-tel kevesebbre az 1913/4. tanévi létszámnál. Az osztályozottak száma azonban csak 614, 19-cel kevesebb a múlt és 36-tal kevesebb az 1913/4. tanévi számnál. Beiratkozott magántanulóink száma 22, négygyel kevesebb a mult tanévinél, de 15 nyilvános tanulónk lett magántanulóvá s így végeredményben a mult tanévi 32-vel szemben 37 magántanulónk volt, akik közül 30 vizsgázott is (tavaly csak 24).

Az évzáró vizsgálatokat a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr Ő Nagyméltóságának 51586. sz. rendelete értelmében a tanév június 3-án lévén befejezendő, május 23-tól 30-ig tartottak az I.—VII. osztályban. A VIII. osztály vizsgálatait május 3. és 6. napjai közt tartottuk meg.

Rendkívüli tárgy az idén is csak az egészségtan volt, amelynek tanulását a VII. osztályú tanulókra nézve kötelezővé tettük. A tanítás óráit vasárnap d. e. 9—11 órára kellett kitűznünk. A r. kath. tanulók *Dr. Marczell Mihály* hittanár buzgólkodása következtében ezidén is gyakorolták az egyházi éneket.

Az ifjúsági egyesületek szüneteltek.

Valláserkölcsi állapot. A r. kath. tanulók, minthogy házi kápolnánkat az idén is a hadikórház használta, ismét a Regnum Marianum Damjanich-utcai templomába jártak vasárnapi szentmisére s ott végezték el előírt vallási kötelességeiket és ájtatosságaikat s a tanév folyamán négyszer (egyesek többször is) a szent gyónást és áldozást.

Más vallású tanulóink hitoktatóik felügyelete és ellenőrzése alatt szintén rendesen teljesítették vallási kötelességeiket.

A r. kath. tanulók vallástani vizsgálatain *Pápay Ferenc* VI. ker. plébános úr, mint érseki biztos, az izraelita tanulók vallástani vizsgálatain pedig a pesti izraelita hitközség kiküldöttei elnököltek. A többi felekezetek vizsgálatai az intézeten kívül folytak le.

Fegyelmi állapot. 614 osztályozott nyilvános tanulónk közül 461-nek volt a magaviseletből jó, 153-nak szabályszerű osztályzata. A tanulóknak a háborús állapottal összefüggő fegyelmetlenségeiről már megemlékeztünk. Ezeket megfelelő fegyelmi büntetések alkalmazásával igyekeztünk megszűntetni, ezért növekedett az igazgatói megrovások száma a mult tanévi 5 esettel szemben 10-re. Tanárkari megrovást csak egy esetben kellett alkalmaznunk egy oly tanulóval szemben, a ki aztán a tanév folyamán kimaradt s így esete statisztikai kimutatásunkban nem szerepel.

Tanulóink magatartásán nagyon érezhető volt, hogy már második éve szenvedik a délutáni tanítás összes hátrányait. Nem bűnöket és erkölcsi sűlyedést emlegetünk ezzel, hanem szellemi és erkölcsi meglazulást, a melyről a rendes és természetes állapotra a viszonyok megfelelő változása mellett könnyű lesz visszavezetnünk őket.

A háborúval összefüggő jótékony gyűjtéseikről már megemlékeztünk. Itt még csak azt kell örömmel feljegyeznünk, hogy a VIII. osztály tanulói *Lissák Jenő* tanár iránt való hálájuk és szeretetük jeléül a III. hadikölcsön jegyzése alkalmával tanáruk nevére jutalomdíj-alapítványt tettek 250 K névértékű 6%-os hadikölcsönkötvényben, a mely tőkéhez utóbb még 50 K névértékű hadikölcsönkötvény járult a IV. hadikölcsönből.

Mint az elmúlt tanévben, az idén is vásárolták tanulóink a „Vasárnapi Könyv“ füzeteit. A hetenként megjelenő s 4 fillérjével vásárolható füzetekből a tanév folyamán 4331 példányt vásároltak. E buzgalmukat a kiadó Országos Közművelődési Tanács azzal jutalmazta, hogy 4 ingyenpéldányt bocsátott jutalmúl való felhasználására az igazgatóság rendelkezésére.

A Magyar Földrajzi Intézet r. t. ajánlatára 62 tanulónk vásárolta meg kedvezményes áron a nevezett intézet 1916. évi Zsebatlaszát. A 62 példány után járó 6 ingyenpéldányt mint jutalomkönyvet használtuk fel.

Egészségi állapot. Iskolaorvosunk jelentése helyett itt mondjuk el, hogy tanulóink egészségi állapota kielégítő volt. Járványos, ragályos betegség miatt mindössze 10 tanulónk volt rövidebb-hosszabb ideig kitiltva, még pedig vörheny miatt 3, kanyaró miatt 5, roncsoló toroklob miatt 2. De a családban történt megbetegedés miatt is volt 16 tanulónk kitiltva (vörheny 10, kanyaró 4, roncsoló toroklob 2) és a velök egy házban lakó nem családtag himlőesete miatt is 7 tanulónkat tiltotta ki a tiszti orvosi hivatal.

Minthogy a testgyakorlás tanítása szünetelt, csak a tanév elején megkezdett szépírás alól kellett 2 I. B. és II. B. oszt. tanulót felmenteni s a rajz technikai része alól nyert felmentést 19 tanuló (I. A.: 1, I. B.: 5, II. B.: 5, IV. A.: 5, IV. B.: 3).

A szokásos szemvizsgálatot az iskolaorvos a tanév elején tartotta meg, negatív eredménnyel.

A 12 évesnél idősebb tanulók újraoltását a VI. ker. tiszti orvos végezte május 17-én. Beoltatott 4 I. A., 1 I. B., 3 I. C., 17 II. A., 12 II. B., 36 III. A., 17 III. B., 13 IV. A., 14 V., 5 VI. és 1 VII. oszt. tnnuló, összesen 136.

Látogatások. Fest Aladár tankerületi kir. főigazgató úr hivatalos látogatásait október 22., december 10., január 22. és február 21. napján végezte s észrevételeit a február 23-án tartott főigazgatói értekezleten közölte a tanári testülettel. A második háborús tanév nehézségeit méltányolva megelégedéssel állapította meg, hogy az iskola munkája a lehetőségig megfelel a várakozásnak, bár a tanulók magatartásán most már észrevehetőleg meglátszik a különbség a délelőtt tanító iskolákkal szemben. Egyébként sajnálattal állapította ő is meg azokat a bajokat és hátrányokat, a melyeket ez értesítő más helyein elmondottunk.

Pápay Ferenc VI. ker. plébános úr, mint érseki biztos látogatta meg a r. kath. tanulók évzáró hittanvizsgálatait.

Bartonich Géza m. kir. udvari tanácsos, a Br. Eötvös József Collégium igazgatója mint érettségi vizsgálati elnök látogatta meg iskolánkat.

Hadbavonúlt tanártársaink közűl *Dr. Beke Ödön*, *Kelemen Béla* és *Usetty Ferenc* látogattak el, szabadságidejük alatt, elhagyott tanítványaikhoz.

Iskolai ünnepek. 1. Veni Sancte a róm. kath. tanulókkal szeptember 6. délelőtt. — 2. A tanév ünnepélyes megnyítása szeptember 6. délután. — 3. Királyunk Ő Felségének legmagasabb névünnepe október 4. A tanítás szünetelt. — 4. Gyászmise az aradi vértanúkért október 6. — 5. Az új közös címer kihirdetésének ünneplése október 12. — 6. Gyászmise az intézet elhunyt katona-növendékei lelkiüdveért november 2. A tanítás szünetelt. — 7. November 19-én, Erzsébet napján, a róm. kath. tanulók reggel gyászmisét hallgattak a Regnum Marianum templomában, az izraelita vallásúak pedig délután mentek isteni tiszteletre a Dohány-utcai templomukba. — 8. Karácsonyi ünnep a hadikórházban december 23. — 9. Montenegró fegyverletétele ünneplése január 17. — 10. Március 15-ét az idén csak iskolai szünettel ünnepeltük, nem ifjúsági ünnepélylyel. E helyett az igazgató körözvényében méltatta a nap jelentőségét. — 11. Ifjúsági hangverseny április 11. Részletesen lásd az értesítő 40,—43. lapján. — 12. Kárpát ünnep május 1-én. Részletesen lásd az értesítő 40. lapján. — 13. Az Oroszországból hazatérő rokkantak érkezésekor a Munkácsy-utcai hadikórházban tartott ünnepély május 7. Részletesen lásd az értesítő 12.—13. lapján. — 14. Te Deum a róm. kath. tanulókkal június 3. reggel. — 15. Záróünnepély június 3. délután.

Kirándulások. Az 1914 nyáron megkezdett nagyszünidei kirándulásokat az 1915. év nyarán folytattuk. Július és augusztus hó folyamán 10 kirándulást rendeztünk. A kirándulások céljai a következők voltak: 1. Jánoshegy vidéke, Erzsébet kilátótorony, Svábhegy. Vezette július 6-án *Kosári.* Résztvett 29 tanuló. — 2. Óbudai hegyek, Hűvösvölgy, Lipótmező. Vezette július 14-én *Perlaky.* Résztvett 26 tanuló. — 3. Aquincum, Csillaghegy, Békásmegyer. Vezette július 21-én *Szántó.* Résztvett 22 tanuló. — 4. Gödöllő, Máriabesnyő. Vezette július 23-án *Kosári.* Résztvett 28 tanuló. — 5. Zúgliget, Makkos Mária, Budakeszi. Vezette július 28-án *Perlaky.* Résztvett 22 tanuló. — 6. Kis- és Nagy-Svábhegy, Széchenyihegy, Farkasvölgy, Budaörs. Vezette augusztus 4-én *Perlaky.* Résztvett 24 tanuló. — 7. Hűvösvölgy, Mária-Re-

mete, Hidegkút. Vezette augusztus 11-én *Perlaky*. Résztvett 21 tanuló. — 8. Visegrád. Vezette augusztus 2-án *Kosári*. Résztvett 22 tanuló. — 9. Visegrád. Vezette augusztus 2-án *Szántó*. Résztvett 22 tanuló. — 10. Dömös. Vezette augusztus 13-án *Kosári*. Résztvett 27 tanuló.

Mindegyik kirándulás sok gyaloglással járt. 12—27 kilométernyi útat szivesen tettek meg a fiúk. A kirándulások költségei nagyon csekélyek voltak, mert a résztvevők ennivalójukat is magukkal vitték s nem is volt alkalmuk költekezésre. A kirándulások után a következő kirándulások célját és idejét rendesen már maguk a fiúk beszélték meg a vezető tanárokkal. Az életrevaló gondolat fejlődését a háborúval járó drágaság az 1916. évben némileg megakasztotta nálunk.

A tanév folyamán szemléltető előadásokra, sétákra és tanulmányi kirándulásokra 25 izben vezettük tanítványainkat. A rövidebb séták felsorolását mellőzzük. Nagyobb kirándulások voltak: 1. Október 21-én a harcászati mérkőzés főpróbájára hívta meg a felsőbb osztályú tanulókat az ügetőversenypályára a mérkőzés rendezősége. Mintegy 140 tanulónk jelent meg az igazgató és 5 tanár felügyelete alatt. Az érdekes mérkőzés élvezését a rendezés előre nem látása meglehetősen zavarta. — 2. Október 20-án a VI—VIII., 21-én a III. és IV., 23-án az V. osztály tanulói a pasaréti lövészárkot nézték meg. — 3. Március 19-én az V. osztály tanulói a zsidó múzeumot nézték meg *Dr. Farkas József* hittanár vezetése alatt. — 4. Április, május, június és július folyamán *Dr. Szilágyi Sándor* 16 izben vezette kirándulásra a budai hegyvidékre, Budaőrsre, Gödöllőre, Dömösre, Zebegénybe, Visegrádra, a Dobogókőre s a Pilishegy környékére különböző osztályok vállalkozó tanulóit. — 5. Az Uránia szinházba 3 alkalommal vittük el tanítványainkat, és pedig szeptember 17-én és 18-án két részletben („A kötözőhelytől vissza a frontig") és január 27-én (Belgium").

A 130480/1915. sz. min. rendeletben elrendelt évközi játékkirándulások megtartása alól iskolánkat az igazgatóság felterjesztésére a 8732/1916. sz. min. rendelet felmentette.

XIV.

A jövő 1916/17. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. OSZTÁLY.

Esztergomi kis katekizmus, 12. kiadás. (rk.)*)
Dékány Géza, Bibliai olvasmányok, I. A Tóra öt könyve. (i.)*)
Szinnyei József, Magyar nyelvtan, I., 16. kiadás.
Négyesy László, Magyar olvasókönyv, I., 4. kiadás.
Fodor-Székely, Liber Sexti, I., 3. kiadás.
Lasz Samu, Földrajz, I., 6. kiadás.
Kogutowicz, Földrajzi atlasz, 11. kiadás.
Szterényi Hugó, Természetrajz, I., 6. kiadás.
Arany-Szíjártó-Dietz, Számtan, I., 3. kiadás.
Fodor-Wagner, Rajzoló planimetria, 8. kiadás.

II. OSZTÁLY.

Pokorny, Ó-szövetségi bibliai történetek, 9. kiadás. (rk.)
Weisz Miksa, Bibliai olvasmányok, II. A Szentirás történeti könyvei. (i.)
Szinnyei József, Magyar nyelvtan, II., 11. kiadás.
Négyesy László, Magyar olvasókönyv, II., 3. kiadás.
Fodor-Székely, Liber Sexti, I., 3. kiadás.
Lasz Samu, Földrajz, II., 5. kiadás.
Kogutowicz, Földrajzi atlasz, 11. kiadás.
Szterényi Hugó, Természetrajz, II., 4. kiadás.
Arany-Szíjártó-Dietz, Számtan, II.—III., 4. kiadás.
Fodor-Wagner, Rajzoló stereometria, 7. kiadás.

---

*) (rk.) = római katholikusok számára, (i.) = izraeliták számára.

III. OSZTÁLY.

Pokorny, Új-szövetségi bibliai történetek 7. kiadás. (rk.)

Schön Dávid, A zsidók története I. A babiloni fogságtól a Talmud befejeztéig. (i.)

Szinnyei József, Rendszeres magyar nyelvtan, 13. kiadás.

Négyesy László, Magyar olvasókönyv, III., 2. kiadás.

Fodor-Székely, Liber Sexti, II., 2. kiadás.

Schuster-Kelemen, Dürers Kinderjahre.

Gaal-Helmár-Szende, Magyarország története, I., 5. kiadás.

Kogutowicz, Atlasz a magyar történelem tanításához.

Lasz Samu, Földrajz, III., 3. kiadás.

Kogutowicz, Földrajzi atlasz, 11. kiadás.

Kacsoh Pongrácz, Fizikai földrajz, 2. kiadás.

Arany-Szijártó-Dietz, Számtan, II.—III, 4. kiadás.

Fodor-Wagner, Constructiv planimetria, 8. kiadás.

IV. OSZTÁLY.

Pokorny, Kath. szertartástan, 12. kiadás. (rk.)

Büchler Sándor, A zsidók története II. A Talmud korától napjainkig. (i.)

Ady-Endrei, Stilisztika.

Arany János, Toldi, Lehr Albert magyarázataival, 14. kiadás.

Fodor-Székely, Liber Sexti, II., 2. kiadás.

Schuster-Kelemen, Dürers Kinderjahre.

Gaal-Helmár-Szende, Magyarország története, II., 5. kiadás.

Kogutowicz, Magyar történelmi atlasz.

Szterényi Hugó, Növénytan, 7. kiadás.

Beke, Algebra, 7. kiadás.

Fodor-Wagner, Constructiv planimetria, 8. kiadás.

V. OSZTÁLY.

Schütz Antal, Katholikus hittan (Kath. vallástan, I. rész). (rk.)

Neumann Ede, Bibliai olvasmányok III. Az asszir korszak prófétai könyvei s a zsidók története az állami élet megszüntétől az újkorig. (i.)

Ady-Endrei, Retorika.

Csengeri, Latin nyelvtan, 4. kiadás.

Csengeri, Latin mondattan, 4. kiadás.

Dávid, Ciceronis orationes selectae.

Csengeri, Szemelvények Ovidiusból, 5. kiadás.

* *Maywald J.*, Görög nyelvtan, 6. kiadás.
* *Maywald J.*, Görög gyakorló- és olvasókönyv, I., 5. kiadás.
** *Jancsó B.*, Magyar irodalmi olvasmányok, I., 3. kiadás.
** *Csengeri*, Homeros Iliasa, 4. kiadás.
** *Gyomlay*, Homeros Odysseája, 4. kiadás.
** *Geréb József*, Szemelvények Herodotos műveiből, 4. kiadás.
Schuster-Kelemen, Dürers Lehrjahre.
Mika-Szabó, Világtörténelem, I., 3. kiadás.
Kogutowicz, Világtörténelmi atlasz.
Szterényi Hugó, Állattan, 5. kiadás.
Beke, Algebra, 7. kiadás.
Wagner, Geometria, 8. kiadás.

VI. OSZTÁLY.

Schütz Antal, Katholikus erkölcstan. (Katholikus vallástan, II. rész). (rk.)
Frisch Á., Bibliai olvasmányok IV. rész. (i.)
Négyesy, Poétika, 3. kiadás.
Csengeri, Latin nyelvtan, 4. kiadás.
Csengeri, Latin mondattan, 4. kiadás.
Bartal-Malmosi-Paulovics, Livius XXI.—XXII. könyve, 5. kiad.
Pirchala, Vergilius Aeneise, I., 6. kiadás, II., 3. kiadás.
* *Maywald*, Görög nyelvtan, 6. kiadás.
* *Maywald*, Görög gyakorló- és olvasókönyv, II., 4. kiadás.
** *Jancsó B.*, Magyar irodalmi olvasmányok, II., 2. kiadás.
** *Sarudy György*, Görög lyrai anthologia.
** *Euripides*, Iphigenia Aulisban, ford. Radó Antal, 2. kiadás.
Heinrich G., Német tan- és olvasókönyv, II., 11. kiadás.
Mika Sándor, Világtörténelem, II., 2. kiadás.
Kogutowicz, Világtörténelmi atlasz.
Szterényi Hugó, Ásványtan és chemia, 5. kiadás.
Beke, Algebra, 7. kiadás.
Wagner, Geometria, 8. kiadás.
Lutter, Szorszámi és szögmértani táblák, 16. kiadás.

VII. OSZTÁLY.

Schütz Antal, Katholikus egyháztörténelem. (Katholikus vallástan, III. rész). (rk.)

---

* Görög nyelvet tanulóknak.
** Görög nyelvet nem tanulóknak.

Fényes Mór, A Biblia. (i.)
Pintér, Magyar irodalomtörténet, I.
Csengeri, Latin nyelvtan, 4. kiadás.
Csengeri, Latin mondattan, 4. kiadás.
Bartal-Malmosi, Sallustius.
Dávid, Ciceronis orationes selectae.
Pirchala, Vergilius Aeneise, I., 6. kiadás, II., 3. kiadás.
**Maywald*, Görög nyelvtan, 6. kiadás.
**Dávid*, Herodoti Epitome, 2. kiadás.
**Csengeri*, Homeros Odysseája, 4. kiadás.
***Jancsó*, Magyar irodalmi olvasmányok, III., 2. kiadás.
***Szilasi*, Thukydides, 2. kiadás.
***Incze*, Demosthenes beszédei.
Miklós Ferenc, Német olvasókönyv, 2. kiadás.
Szele, Goethe Hermann u. Dorotheá-ja, 2. kiadás.
Schnabl, Goethe Egmontja.
Mika, Világtörténelem, III., 2. kiadás.
Kogutowicz, Világtörténelmi atlasz.
Szíjártó, Kísérleti fizika, I., 2. kiadás.
Beke, Algebra, 7. kiadás.
Wagner, Geometria, 8. kiadás.
Lutter, Szorszámi és szögmértani táblák, 16. kiadás.

VIII. OSZTÁLY.

Nagy Lajos, A kath. kereszténység szelleme. (rk.)
Fényes Mór, Rendszeres zsidó vallás- és erkölcstan. (i.)
Pintér, Magyar irodalomtörténet, II.
Szinnyei, A magyar nyelv, 9. kiadás.
Csengeri, Latin nyelvtan, 4. kiadás.
Csengeri, Latin mondattan, 4. kiadás.
Gyomlay Gyula, Szemelvények Tacitus műveiből, 3. kiadás.
Csengeri-Bartal-Malmosi, Horatii opera, I., II., 3. kiadás.
**Maywald*, Görög nyelvtan, 6. kiadás.
**Simon J. Sándor*, Szemelvények Platonból (Jeles írók 63), 2. kiad.
**Csengeri*, Homeros Iliasa bő szemelvényekben, 4. kiadás.
***Alexander Bernát*, Szemelvények Platon és Aristoteles műveiből, 5. kiadás.
***Zsámboki*, A görög művészet kiválóbb alkotásai, 2. kiadás.

---

* Görög nyelvet tanulóknak.
** Görög nyelvet nem tanulóknak.

Miklós Ferenc, Német olvasókönyv, 2. kiadás.
Theisz, Schiller, Wilhelm Tell.
Varga Ottó, A magyarok oknyomozó története, 6. kiadás.
Kogutowicz, Magyar történelmi atlasz.
Kogutowicz, Világtörténelmi atlasz.
Szíjártó, Kísérleti fizika, II., 2. kiadás.
Beke, Algebra, 7. kiadás.
Wagner, Geometria, 8. kiadás.
Lutter, Szorszámi és szögmértani táblák, 16. kiadás.
Szitnyai E., Lélektan és logika, 6. kiadás.

Segédkönyvek:

Pokorny, Ájtatossági gyakorlatok, 3. kiadás. (rk., I.—VIII.)
Az Országos Izraelita Tanitóegyesület héber imádságkönyve. (i., I.—VIII.)
Fodor-Gerlóczy, Egészségtan, 4. kiadás. (VII. osztály.)
Kelemen, Jó magyarság. (III.—VIII. osztály.)
Simonyi, Helyes magyarság, 3. kiadás. (III.—VIII. osztály.)
Madzsar, Irodalmi segédkönyvek. (III.—V. osztály.)
Burián, Latin-magyar és Magyar-latin szótár, 2. kiadás, vagy *Schmidt József*, Latin-magyar és Magyar-latin szótár, 3. kiadás. (IV.—VIII. osztály.)
Cserép, Római régiségek, 6. kiadás, vagy *Hittrich*, Római régiségek, 2. kiadás, vagy *Wagner-Horváth*, Római régiségek, 8. kiadás. (V.—VIII. osztály.)
Lévai—Vida, Görög-magyar szótár, 4. kiadás. (V.—VIII. oszt.)
Elischer-Fröhlich, Szótár Homeroshoz, 3. kiadás. (VII—VIII. osztály.)
Kelemen, Német-magyar és Magyar-német szótár, 13. kiadás. (V.—VIII. osztály.)
Simonkai, Növényhatározó, 3. kiadás, vagy *Fehér*, Növényhatározó. (V. osztály.)

XV.

Értesítés a jövő tanévre.

A jövő tanév elején augusztus 31-én d. e. 8 órakor kezdjük meg a felvételi, pótló és javító vizsgálatokat. A *pótló* és *felvételi* vizsgálatokra való jelentkezésnek augusztus 30-án d. e. 9—12 óra között kell megtörténnie. A *javító* vizsgálatokra való jelentkezésre a következő utasitást adjuk:

Azok a tanulók, *a kik egy tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot*, augusztus 31-én d. e. 8 órakor jelentkeznek javító vizsgálatra. Bizonyítványuk már június 28-ig be kellett nyújtaniok az igazgatónál.

Azok a tanulók, *a kik két tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, Dr. Erődi Béla* udv. tan., tankerületi kir. főigazgató úr ő méltóságához címzett, bizonyítványukkal felszerelt és 1 koronás bélyeggel ellátott kérvénnyel kérhetnek javító vizsgálati engedélyt. A kérvény legkésőbb június 28-án déli 12 óráig volt benyújtandó az intézeti igazgatóságnál.

A tanév elején tartandó magánvizsgálatokra való jelentkezésnek legkésőbb augusztus 30-án d. e. 9—12 óra között kell megtörténnie. A vizsgálatok ideje: a VIII. osztályú tanulókra nézve az irásbeli vizsgálat augusztus 31-én d. e. 8 órakor kezdődik, a szóbeli vizsgálat pedig szeptember 1-én reggel 8 órakor. Az I.—VII. osztályú tanulókra nézve az irásbeli vizsgálat szeptember 4-én reggel 8 órakor, a szóbeli vizsgálat szeptember 5-én reggel 8 órakor kezdődik.

A beiratkozás ideje az I. osztály számára június 16-án és július hó 1-én és 3-án volt; ez alkalommal a VI. kerületben lakó szülők gyermekei iratkozhattak be. A beiratkozáskor a tanuló *születési anyakönyvi kivonata*, elemi népiskolai *IV. osztályú bizonyítványa és újraoltási illetőleg oltási bizonyítványa* elhozandó. A beiratási díj 18 korona, amely alól felmentésnek helye nincs.

A II.—VIII. osztályba saját volt növendékeink egy részét már június 5-én és 28-án felvettük. Akik akkor nem iratkoztak be, *szeptember 1-én, d. e. 9—11 óra között* iratkozhatnak be az osztályfőnököknél.

Ugyancsak szeptember 1-én d. e. 8—11 óra között jelentkezhetnek a VI. kerületben lakó szülők gyermekei az I. osztályba való felvétel végett az igazgatónál.

Szeptember 2-án és 3-án d. e. 9—12 óra között lesz a beiratkozás valamennyi osztályba az igazgatónál. Ez alkalommal jelentkezhetnek mindazok, akik más gimnáziumban tanultak az 1915/1916. tanévben vagy akik az előbbi határidőket igazoltan mulasztották el.

A beiratáskor minden tanuló szülője vagy a szülő megbizottja kiséretében **személyesen** *tartozik megjelenni.*

Az V. osztályba iratkozó tanulók bejelenteni tartoznak, hogy görög nyelvet akarnak-e tanulni, vagy nem. E bejelentésnek a szülők tudtával kell történnie.

Oly tanulók, akik 1915/16-ben nem gimnáziumban tanultak, de tanúlmányaikat itt óhajtják folytatni, csak felvételi vizsgálat alapján vehetők fel, amelyre az engedélyt a tanári testülethez intézett kérvénnyel kell kérniök. E kérvények legkésőbb augusztus 29-én nyújtandók be az igazgatóságnál. A felvételi vizsgálat díja 20 korona, amelynek fizetése alól felmentésnek helye nincsen.

A tandíj egész tanévre 72 korona. E tandíjat a postatakarékpénztár útján kell lefizetni. A lefizetés a postatakarékpénztárnak bármely közvetítő (posta) hivatalánál történhetik.

A tandíjat négy egyenlő részletben legkésőbben október 15-ig, december 3-áig, március 15-éig és május 3-áig kell lefizetni. Az a tanuló, aki a tandíjrészleteket a jelzett határidőig le nem fizeti, az intézet tanulóinak sorából töröltetik, tekintet nélkül a mulasztást előidéző körülményekre.

A tandíjrészletek fizetése a postatakarékpénztári „befizetési lapok“ útján eszközlendő. A tanulók a befizetési lapot az intézetben jóval az esedékesség előtt kézhez kapják. A befizetési lapot a szövegnek megfelelően tintával minden félreértést kizáró módon kell kitölteni és különös gond fordítandó arra, hogy a tanuló neve és osztálya olvashatóan legyen kiírva. A befizetési lap „szelvény“ és „elismervény“ elnevezésű részeit egymástól elválasztani nem szabad. A tulajdonképeni „befizetési lap“ és

„könyvelési szelvény“ részeket a befizetés alkalmával a postaalkalmazott levágja és visszatartja, az „elismervényt“ pedig aláírva és lebélyegezve a „szelvénnyel“ együtt a befizetőnek nyugtatványkép visszaadja.

Az így nyert elismervényt a tanuló tartozik megőrízni és az igazgatónak vagy a tandíjkezelőnek felszólítására bemutatni.

A postatakarékpénztári befizetést, vagy a tanuló maga, vagy a szülő (gyám) teljesíti a legközelebbi postahivatalnál, a befizető nevéül azonban mindig a *tanuló* neve és osztálya irandó.

Ha a tanuló a befizetési lapot a tandíj befizetése előtt elvesztette, helyette újat kérhet a tandíjkezelő tanár úrtól, de kivételesen történhetik a befizetés postautalvánnyal is, mely esetben a postautalványt a föladó: „A m. kir. postatakarékpénztárnak (Budapesti VI. ker. állami főgimnázium. Tandíjkezelésszámla) Budapest“ címmel látja el és a nyert föladóvevénnyel igazolja a tandíjrészlet lefizetését.

Szegénysorsú jó tanulók a tandíj elengedéséért folyamodhatnak a gimnázium igazgatóságához. Szegénységi bizonyítvánnyal és múlt tanévi bizonyitvánnyal felszerelt kérvényeik szeptember 15-ig (a második félévben február 15-ig) az osztályfőnöknél nyújtandók be.

* * *

Amennyiben a rendkívüli állapotok az itt közölt határnapok megváltoztatását kivánnák, az igazgatóság erre vonatkozó értesítései úgy a Munkácsy-utcai főgimnáziumi, mint a Bulyovszky-utcai főreáliskolai épületben augusztus 20. után olvashatók lesznek. *Vidéken lakó tanulók erre vonatkozó kérdéseire az igazgatóság nem fog válaszolni, valamint helybeliek távbeszélőn tett kérdéseire sem.* A vidéki tanulók itt lakó társaikhoz fordulhatnak, a helybeliek pedig a helyszínén olvashatják az értesítéseket.

Budapest, 1916. június hóban.

Az igazgatóság.

Tartalomjegyzék.

A főgimnázium rövid története ... 2
Dr. Keil Alajos ... 3
Filipecz Ferenc ... 6
A magy. kir. Munkácsy-utcai hadikórház halottai ... 9
I. A Munkácsy-utcai hadikórház ... 11
II. Iskolánk és a háború ... 15
III. Gyűjtsünk gyógynövényeket a hadseregnek ... 52
IV. Az intézet személyzete ... 56
V. A tanárok irodalmi és művészeti működése ... 61
VI. Tárgyfelosztás ... 63
VII. Az intézet felszerelése ... 66
VIII. Alapítványok, ösztöndíjak, jutalmak, tandíjmentesség ... 70
IX. Segítő Egyesület ... 77
X. Az érettségi vizsgálat ... 79
XI. Érdemsorozat ... 81
XII. Statisztikai kimutatások ... 106
XIII. A tanév története ... 113
XIV. A jövő 1916/17. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke ... 120
XV. Értesítés a jövő tanévre ... 125